

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198799

UNIVERSAL
LIBRARY

ನಾ ರ ದ ಲಿ ಳಿ

(ನಾಟಕ)

ಲೇಖಕ

G. V. RAMASWAMIENGAR

Vontikoppal, Mysore

MYSORE

PRINTED AT THE G.T.A. PRESS

1927

All Rights Reserved by the Author

ಬೆಲೆ 10 ಆಣೆ

ಮು ನ್ನ ಡಿ

ಮ॥ ರಾ॥ ಜಿ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರು ರಚಿಸಿರುವ “ ನಾರದ ಲೀಲಾ ” ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು ರಸಭರಿತವಾದ ಸಂವಿಧಾನಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ವಿಷಯ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದದ್ದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದವು ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಆಯಾ ಪಂಗಡದವರು ಇತರ ಪಂಗಡಗಳವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವುದೂ, ದೂಷಿಸುವುದೂ ಅನೇಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ವಿಗ್ನನಾರದನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಇಷ್ಟು ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತಾವು ನಡೆಸಿದ್ದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ? ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾರದನು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ : “ ಹರಿಗೂ ಹರನಿಗೂ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ; ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಹೋದರರಂತಿದ್ದು ಏಕಮತ್ಯದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ—ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ! ”

ಬೆಂಗಳೂರು,
ತಾ॥ 7-11-1927. }

ಎಂ. ಶಾಮರಾವ್.

ನಾ ರ' ದ ಲೀ ಲಾ

ಪ್ರಥಮಾಂಕ .

ಪ್ರವೇಶ 1

[ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ]

ನಾರದ—(ಮಂಗಳವನ್ನು ಪಾಡಿ) ಶ್ರೀನಾಥ, ಇವೇನಿರೀವಿಚಿತ್ರ ! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದರೂ ಲೀಲೆ-ಲೀಲೆ-ಲೀಲೆ ! ಆ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಲೀಲೆ ! ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವಲೀಲೆ ! ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪರವರ ಲೀಲೆ ! ಇವುಗಳನ್ನುಳಿದು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೋ—ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯೂ ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ ! ಹೀಗಾದರೆ ನನ್ನಗತಿಯೇನು ? ನನಗೆ ಲೀಲೆಯೇ ಬೇಡವೆ ? ಇರಲಿ ; ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಮಹಾಶಯರನ್ನೇ ನನ್ನ ನಾರದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸೇ ಸ್ತುತೃಮಾಡಿಸಿ ನನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆ :—ಬಹು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಉರಳಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟಾದರೆ ಸಾಕು, ಅದೇ ನನ್ನ ನಾರದಲೀಲೆ. ಸರಸ್ವತೀ ಪತಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಜನಕನಿಗೆ ಪಂಚಮುಖಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಮುಖವಿದ್ದೇ ಅತಿಯಾಗಿ ದುರಹಂಕಾರಪಡುವವರು ಇರುವಾಗ ಐದು ಮುಖಗಳಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನಕನಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದುರಹಂಕಾರವಿರಬೇಕು. ಏನಕೇನಾಪ್ಯು ಪಾಯೇನ, ಆತನ ಒಂದು ತಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ; ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲ್ಪ.

ಆ ಈಶ್ವರನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗಿಯಂತೆ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದಾನೆ. ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವಾದರೋ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಲೀಲಾ ವಿಲಾಸ ; ಇದು ಯುಕ್ತವೆ ! ಯೋಗಿಯಾದಮೇಲೆ ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಡವೆ ? ಇರಲಿ. ಆ ಈಶ್ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ

ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವನ್ನೇ ಕೊಡಿಸಿ ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಿರಿಯುವಂತೆ ನಾನು ಮಾಡುವೆನು. ಇದು ನನ್ನ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಕಲ್ಪವು. ಆದರೆ ಆ ಮಾಯಾ ವಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಸದ್ವದಾ ಆ ಚಂಚಲಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇರುವನು. ಇದು ಆಜನ್ಮಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ, ಆ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಗಲಿ ತವಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುವೆನು. ಇದೇ ನನ್ನ ತೃತೀಯ ಸಂಕಲ್ಪವು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಯಾರಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ? (ನೋಡಿ) ಒಹೋ ಕೆಲವರು ದೇವತೆಗಳು ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಇರಲಿ, ನನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸುವೆನು. (ಪ್ರಕಾಶ) ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ನಾರದನ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

(ನಾಲ್ವರು ಋಷಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸ ಪುತ್ರರಾದ ನಾರದರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

ನಾರದ—ಇದೇನು, ತವೋಧನರಾದ ತಮ್ಮ ಮುಖಮಂಡಲಗಳು ತೇಜೋಹೀನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವವಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನು ?

1ನೇ ಋಷಿ—ಏನು, ನಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ಸಿಲ್ಲವೆ ?

ನಾರದ—ಇಲ್ಲ, ಬಹು ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ !

2ನೇ ಋಷಿ—ನಾವು ಅವರತವೂ ತವೋನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ನಂಬುವದು ? ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ, ನಾರದರೇ ?

ನಾರದ—ಅವರವರ ಮುಖವು ಅವರವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಬೇಕು ? (ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ) ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೇಜಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಕಾಂತಿವಿಹೀನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಈ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹು ಸಂತಾಪವುಂಟಾಗುವುದು.

3ನೇ ಋಷಿ—ನಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು, ನಾರದರೆ ?

ನಾರದ—ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುವದೆ ? ಆದರೆ ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾದವಿಚಾರ.

4ನೇ ಋಷಿ—ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ತಾವು ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಮುನಿವರೈ.

ನಾರದ—ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ನಾನು ವೃಥಾ ನಿಸ್ಕೂರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವೆನಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಫಲವೇನು ?

1ನೇ ಋಷಿ—ಕಾರಣವು ತಿಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸು ಹೀನವಾಗದಿರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರ ನಾಗುವೆವು.

ನಾರದ—ನೀವು ಎಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಬಲರಾದವರು ನಿಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಹೇಗೂ ತೇಜೋಹೀನರಾಗಲೇಬೇಕು.

2ನೇ ಋಷಿ—ಆದಾರು, ಅಂತಹ ಪ್ರಬಲರು ?

ನಾರದ—ನಮ್ಮವರನ್ನು ನಾವೇ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದೇ ? ಈ ವಿಚಾರವು ಬೇಡ ಕ್ಷಮಿಸಿ.

3ನೇ ಋಷಿ—ಆದಾರು ತಮ್ಮವರು ? ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು.

ನಾರದ—ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪರವರು ಈ ನಿಮ್ಮ ತೇಜೋಹಾಸಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣರು.

4ನೇ ಋಷಿ—ಏನು ನಿಶ್ಚಯವೆ ! ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ ನಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಿರುವನೇ !

ನಾರದ—ಅಹುದು. ಸರ್ವರೂ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದರೆ ತನಗೆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದಕವೆಂದು ಎಲ್ಲ ತೇಜಸ್ವಿಗಳ ತೇಜವನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು.

1ನೇ ಋಷಿ—ಆದರೆ ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ಗತಿಯೇನು, ನಾರದರೆ ?

ನಾರದ—ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಗತಿ.

3ನೇ ಋಷಿ—ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೊಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಾವೇ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ನಾರದರೆ.

ನಾರದ—ನಾನು ಹೇಳುವಂತೆ ನೀವು ಕೇಳುವಿರೇನು ? ಬಿಡಿ-ಬಿಡಿ.

3ನೇ ಋಷಿ—ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೂ ಉಂಟೆ, ಮಹಾತ್ಮ.

ನಾರದ—ಆದರೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ನನ್ನೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೂ ಪ್ರತಿಯನ್ನೇ ಆಡದೆ ಮೌನವಾಗಿ ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಉಳಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆನು.

ಎಲ್ಲರೂ—ಆಜ್ಞೆ, ಇಗೋ, ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆವು. ನಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸು ಹೀನವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿರುವದೆ ?

ನಾರದ—(ಸ್ವಗತ) ನನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ಸೀತಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವೆನು, ಇನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದು ನಾರದಲೀಲೆ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಆದರೆ ಬನ್ನಿ, ಹೋಗುವ. (ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ 2

[ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸಭೆ]

[ಈಶ್ವರನು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವನು. ಗಣಗಳು ಸ್ತುತಿಮಾಡುತ್ತಿರುವರು] (ಋಷಿಗಳೊಡನೆ ನಾರದನ ಪ್ರವೇಶ).

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ಈ ತಪಸ್ಸಿಗಿಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣವೇನು ?

ನಾರದ—ಹೇ, ಕೈಲಾಸನಾಥ. ನಾನು ಬಂದಿರುವದೇನೋ ತಮ್ಮ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ. ಇವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ. ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲ ?

ಈಶ್ವರ—ಎನಿರೈ ತಪೋಧನರೇ, ನಿಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಏನು ? ಸಂದೇಹಪಡದೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ.

(ಮುಷಿಗಳು ಮೌನ)

ಈಶ್ವರ—ಏತಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವಿರಿ, ಕಾರಣವೇನು ?

(ಮುಷಿಗಳು ಮೌನ)

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೂ ಇವರು ಪ್ರತಿಯನ್ನೇ ಆಡದೆ ನಿಂತಿರುವದೇ ತಕ್ಕ ?

ನಾರದ—ದೇವ, ಅವರ ಮುಖಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಕಟಾಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಈಶ್ವರ—ಏನು, ಇವರ ಮುಖಗಳೇನಾಗಿರುವವು ? (ಬಂದುನೋಡಿ) ನನಗೆ ಏನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ನಾರದ. ಇವರ ಮುಖಗಳು ಇರಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರುವವು.

ನಾರದ—ಮುಖಗಳೇನೋ ಇರುವಂತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ರಹಿತನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ದೇವ. ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ.

ಈಶ್ವರ—(ನೋಡಿ) ನಿಶ್ಚಯ, ಕಾಂತಿರಹಿತನಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ತಪಸ್ಸಿನ ವ ಹಿಮೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದ ಇವರ ಮುಖಮಂಡಲಗಳು ಹೀಗೆ ತೇಜೋ ಹೀನನಾಗಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ?

ನಾರದ—ದೇವ, ಪ್ರಬಲಕಾರಣ—ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಾರಣ—ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ—ಎಂತಹ ಪ್ರಬಲಕಾರಣವಾದರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳದಿರುವಂತಹ ವಿಚಾರವೂ ಉಂಟೆ ? ಹೇಳು, ನಾರದ—ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು.

ನಾರದ—ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು ಶಂಕರ, ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವರೆ !

ಈಶ್ವರ—ಯಾರ ಭಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಂದೇಹಪಡುತ್ತಿರುವೆ ? ನಾನಿರುವಾಗ ಇತರರು ನಿನ್ನನ್ನು ಏನುತಾನೇ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ?

ನಾರದ—ನಿನಗಿಂತಲೂ ಮಾರಿದವರೇ ಇವರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲು ಬದ್ಧ ಕಂಕಣರಾಗಿರುವಾಗ, ಅವರ ಗೋಪ್ಯವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ

ತರುವದರಿಂದ ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.
ದೇವ, ಕ್ಷಮಿಸು.

ಈಶ್ವರ—ನನಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿರುವರೇ ? ಎಂತಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೆ ನಾರದ ?
ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಿರು. ನನಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕನು ಮತ್ತೊ
ಬ್ಬನಿರುವನೋ ?

ನಾರದ—ಇದೇನು ಗೌರೀಕಾಂತ, ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪರವರು ನನಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿದ
ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಗಳಲ್ಲವೆ ?

ಈಶ್ವರ—ಏನು, ನಿಮ್ಮ ಜನಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ನನಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕನೇ ?

ನಾರದ—ಸಂದೇಹವೇನು, ಅಧಿಕನಾದುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡದೆ ಈ
ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ವಿವನ್ನೂ ಅಕರ್ಷಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿರ್ದೀರ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು
ತ್ತಿರುವನು.

ಈಶ್ವರ—ಇವರ ತೇಜೋಹಾಸಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜನಕನೇ ಕಾರಣನೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು
ಹೇಗೆ ಬಲ್ಲ ?

ನಾರದ—ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಅವನ ರೀತಿಯನ್ನು ಇತರರು
ತೀಯಬಲ್ಲರು. ನಾನಾದರೋ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರನಾದುದರಿಂದ ಅವನು
ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವದನ್ನು ಸಹ ನಾನು ತೀಯಬಲ್ಲೆನು.

ಈಶ್ವರ—ಆದರೆ ಈಗ ಏನುಮಾಡುವ, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಪ್ರಮಾದವಿಚಾರ, ನೀನಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ನಾನಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಈ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದು ತರವಲ್ಲ. ಯಾರ ಆವಸ್ಥೆ ಏನಾದರೂ
ಆಗಲಿ, ಅನ್ಯರ ಕ್ಷೇಮಚಿಂತನೆಗೆಂದು ಹೋಗಿ ನಾವೇತಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ
ಸಿಲುಕಬೇಕು !

ಋಷಿಗಳು—ದೇವಾ, ನೀನು ಭಕ್ತಪರಾಧೀನನಲ್ಲವೆ, ಆತ್ರಿತರಕ್ಷಕನಲ್ಲವೆ, ನೀನೂ
ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವದಾದರೆ ನಾವು ಅನಾಥರಾಗುವೆವು. ರಕ್ಷಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು.

ಈಶ್ವರ—ತಾಪಸೋತ್ತಮರೇ, ಶಾಂತರಾಗಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾನು ಪರಿಹರ
ಿಸುವೆನು.

ನಾರದ—ಆದು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವೆ ಶಂಕರ ?

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ಈಗ ನಾನು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಜನಕನಿಗೆ ವಿವೇಕ
ವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.

ನಾರದ—ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ?

ಈಶ್ವರ—ದುರಹಂಕಾರಪಡುತ್ತಿರುವ ಅವನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಭೇದಿಸಿಬಿಡುವೆನು.

ನಾರದ—ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಾಗದ ಮಾತು, ಶಂಕರ.

ఈశ్వర—భీ, నారద, బాయీముఱ్ఱ.

నారద—ఆవను సుమ్మనిరువనే, దేవా ?

ఈశ్వర—సుమ్మనిరదిద్దరే తలయన్నుకళిదుకొండు రోదిసలి.

నారద—ఆవను కళిదుకొండ తలయన్ను నీను హిడిదుకొండు రోదిసువ
స్థితయు బందితేనో ఏనో ! ఈ కార్యవు తరవల్ల. శంకర, ఇల్లద
తాపత్రయ.

ఈశ్వర—అష్ట అశక్తనందరితేయేను, నారద, నన్ను ?

నారద—ఁట, ఁట, శంకరనే అశక్తనాదరే ఇన్ను ధీరరన్ను ఎల్లంద
తరువదు ? మత్తేనూ భయవిల్ల. ఆదరే హిందే భస్మాసురను ఓడిసి
కొండు బందాగ ఆ పుణ్యాత్మ విష్ణునాదరూ ఇద్దను, సిన్న బేంబ
లక్ష్మి ; హేగో సందర్శిదను. ఈగ యారూ అంతక సహాయకరిల్ల
వల్ల ఎందు అనుమానిసువేను. ఇరలి ఊతేయిల్ల. అంతక ప్రమాద
కాలవు బందరే నానే ఇరువేను. నడి, సిన్ను సందర్శిసువేను.

ఈశ్వర—సాకు, సాకు, సిల్లసు. అన్యర సహాయదిందలీ జీవిసువంతక
అశక్తనేను నాను ? నడి నడి ; నన్న ప్రతాపవన్ను ప్రత్యక్షదల్లి
నోడువేయట్ట.

నారద—హాగే మాడిదమేలాదరూ సిన్ను పురుషనందు తిళిదు ఆ గొం
యు గొరవిసలి. నడి, దేవ.

ఈశ్వర—ఆదరే ఈవరగూ నన్ను నపుంసకనందు ఆ గొంయు భావిసిరు
వళిను ? భీ, ఁన్మత్త, బా, నన్న హిందే.

నారద—(స్వగత) ఇదే నారదలిలేగే గణపతి పూజ. (ప్రకాశ) నడి, దేవ,
ధీరత్వవిద్దరే నోడియే బిడువ, ఈగ.

ప్రకార 3

[సత్యలీలాకదల్లి]

బ్రహ్మ—సర్వరూ నన్నంతయే తేజస్విగగాద్దరే నన్ను గొరవిసువవంనూరు?
అదకాగియే నాను నన్న పంజమ ముబద నేత్రగళింద నన్న ఎదు
రిగే బందవర తేజస్వినేల్లా ఆకర్షి అవరన్ను దుర్బలరన్నాగి
మాడుత్తిరువేను. ఇదరింద అవరిగేల్ల నన్న మేలి అసమాధానవు
అంకురిసబదుదో ఏనో. నాను ఆ హరిగూ అంజువుదిల్ల. ఆ
అల్ప శంకరనన్నంతూ గణనేగే తరువుదిల్ల. అందమేలి ననగే ఇన్నార
భయవిదే ? ప్రపంచ సృష్టినియామకనే నాను.

ಈಶ್ವರ—ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪೌರುಷೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ, ನಾರದ, ಎಷ್ಟು ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ ಮದಿಸಿರುವನು. ನಾನು ಅಲ್ಪ ಶಂಕರನಂತೆ ! ನನ್ನನ್ನು ಗಣನೆಗೇ ತರುವದಿಲ್ಲವಂತೆ !

ನಾರದ—ನಾನು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ದೇವ ? ಅವನು ಮಹಾ ಸಾಹಸಿಯು, ಅದ್ಭುತ ಪರಾಕ್ರಮಿಯು, ಅವನ ಸಹವಾಸವೇ ತರವಲ್ಲ. ಬಾ, ಈಗಲೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗುವ.

ಈಶ್ವರ—ಆಗಲಿ, ಸಾಹಸಿಗಳಾರೆಂಬುದು ಈಗ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. (ಬಂದು) ಬ್ರಹ್ಮ ? ಬ್ರಹ್ಮ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ಏನು, ಅದಾರವರು, ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವವರು ?

ಈಶ್ವರ—ನಾನು, ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದ ಶಂಕರನು.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಏನು ? ಶಂಕರನಾದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಬೇಡವೇ ? ಬ್ರಹ್ಮನಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ! ಹೀಗೆ ಕರೆಯುವಂತೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟವರಾರು ?

ಈಶ್ವರ—ಹಾಗೆ ಕರೆದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಆದ ಅಗೌರವವಾದರೂ ಏನು ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಗೌರವಲಾಘವಗಳು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು—ಪರೃತಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವನಚರನಿಗೆ, ಕಿರಾತನಿಗೆ, ಈ ಸಶುಪತಿಗೆ !

ಈಶ್ವರ—ಏನು ? ನಾನು ಕಿರಾತನೆ, ವನಚರನೇ, ಸಶುಪತಿಯೇ ! ನಿನಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗು ತ್ತಿರಬಹುದು !

ಬ್ರಹ್ಮ—ನಾನು ತಮ್ಮಂತೆ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ—ಛೇ, ಅನ್ಯರ ದೋಷವನ್ನೇ ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಪಿ !

ಬ್ರಹ್ಮ—ದೋಷದ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದೇತಕ್ಕೆ ? ನೀನೇ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಿಧಿ. ದೋಷಾಕರನಾದ ಆ ಕಳಂಕಿ ಚಂದ್ರನಂತೂ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿಯುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ—ಛೇ, ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನನಾಗಿ ಈ ಅವಲಕ್ಷಣ ಮುಖಗಳಿಂದ ಏನೆಂದು ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಿರುವೆ, ವಿಕಾರರೂಪಿ !

ಬ್ರಹ್ಮ—ಲಕ್ಷಣವೂ ರೂಪವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೇ ಆಗಿಬಂದದ್ದು. ಪತ್ನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗಿಂಯಲ್ಲಿ ಬುಧ್ಧವಿಸಿದವಳು, ಕಾಳಿ, ಕರಾಳಿ, ಚಂಡಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ದುರ್ಗಿ. ಒಬ್ಬ ಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅರುಮುಖದವನು, ಮತ್ತೊಬ್ಬನೋ ಆನೆಯ ಮುಖದವನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಕ್ಷಣವಾದ ನೇಶ್ರ

ಧ್ಯಯವಿದ್ವರೆ ನೀನೋ ಅವಲಕ್ಷಣದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. ನೀನು ಹತ್ತುವದು ವೃಷಭ, ಪತ್ನಿ ಹತ್ತುವದು ಸಿಂಹ. ಮಗನು ಹತ್ತುವದೊಂದು ಮೂಷಕ. ತಂದೆಯಾದರೆ ನಾಗಾಭರಣ, ಮಗನ ನಾಹನ ಮಯೂರ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ದಕ್ಕಿ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಶುದ್ಧ ಅಸಂಬಂಧ, ಅವಲಕ್ಷಣ, ಅನ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೇ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ.

ನಾರದ—ದೇವ, ಏತಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯರ್ಥ ಕಲಹ, ಒಂದು ಹೇಳಿ ಹತ್ತು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇತಕ್ಕೆ ? ದಯಮಾಡು ನನ್ನೊಡೆಯ, ಮೊರಟುಮೋಗುವ. ಅವರೇ ದೊಡ್ಡ ಸರಾಗಲಿ.

ಈಶ್ವರ—ಆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ಗರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ದುರಹಂಕಾರಿಯು ಜನಿಸಬಹುದೇ ? ಇವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನೇನು ಈ ಅರ್ಧನಾರಿ ?

ಈಶ್ವರ—ಎಲ ಎಲಾ ಉನ್ಮತ್ತ !! (ನುಗ್ಗಿ ಐದನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಛೇದಿಸುವನು), ಈಗ ನೋಡು, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ (ತಲೆಯು ಕೈಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವದು).

ನಾರದ—ಶಂಕರ—ಎಂತಹ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ? ಅನ್ಯಾಯ, ಅನ್ಯಾಯ (ಸ್ವಗತ) ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿಯೇ ನಡೆದವು.

ಈಶ್ವರ—ಇದೇನು ನಾರದ, ಈ ಶಿರಸ್ಸು ನನ್ನ ಕೈಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲ!

ನಾರದ—ಅಹುದು, ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು, ಶಂಕರ.

ಈಶ್ವರ—ಕಾರಣ ?

ನಾರದ—ಬಾ ಹೃಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಾತಕವೆ, ದೇವ ! ಬ್ರಹ್ಮ ಹತ್ಯಾದೋಷವು ನಿನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ನಿನ್ನ ಅವಸಾನದವರೆಗೂ ಈ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಪಾಲವು ನಿನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ !

ಈಶ್ವರ—ಮುಂದೆ ಗತಿ ?

ನಾರದ—ಗತಿಯೇನು, ಈ ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ತಿಂದು ತಿನ್ನುವದೇ ಗತಿ !

ಬ್ರಹ್ಮ—(ನಲವನ್ನೊದೆದು) ಸ್ವೇದಜಾ, ಬೇಗ ಬಾ.

ಸ್ವೇದಜ—(ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ) ತಂದೆ, ಏನಾಚ್ಛೆ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ನನ್ನ ಸ್ವೇದದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನೀನು ಸ್ವೇದಜನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವೆ. ನನ್ನ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಇಲ್ಲಿ ಬಾ (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಇನ್ನು ಈ ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೋ, ಬಿಡಬೇಡ. (ಅದೃಶ್ಯ)

ಈಶ್ವರ—ಇದೇನೋ ಮಹದ್ವಿಪತ್ತು ಬಂದಂತಿದೆ, ನಾರದ.

ನಾರದ—ಆಯಿತು, ನಿನ್ನ ಅವತಾರವೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆ ನಮ್ಮ ಗೌರಿಯು
ಶಂಕರನೇನಾದನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ !

ಸ್ವೇದಜ—ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿಬಿಡುವೆನು ಬಾ, ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಕೇ.

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸು.

ನಾರದ—ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಂತಹ ವಿಸತ್ತನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡೆ,
ದೇವ.

ಈಶ್ವರ—ಅದುದಾಯಿತು, ಈಗ ಪ್ರಾಣದಾನಮಾಡಿ ಕಾಪಾಡು.

ಸ್ವೇದಜ—ನಿನ್ನನ್ನು ಈಗಲೇ ತಿಂದುಬಿಡುವೆನು, ದ್ರೋಹಿ.

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ಪ್ರಾಣವನ್ನೇಕೆ.

ನಾರದ—ನೀನು ಅನ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದಿರುವಂತಹ ಸ್ವಯಂ ಶೂರ
ನಲ್ಲವೇ !

ಈಶ್ವರ—ಹಾಗೆಂದುದು ತಪ್ಪಾಯಿತು, ನಾರದ.

ನಾರದ—ನಾನು ಕಲಹಪ್ರಿಯನಲ್ಲವೆ, ಶಂಕರ !

ಈಶ್ವರ—ಕ್ಷಮಿಸು, ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಕರೆಯುವದಿಲ್ಲ.

ನಾರದ—ಸ್ವೇದಜ, ನಮ್ಮ ಜನಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಂಕರನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ನಿನಗೆ ಹೇಳಿರುವನು ?

ಸ್ವೇದಜ—ಸಂಹರಿಸಬೇಕೆಂದು.

ನಾರದ—ಇಲ್ಲ, ನೀನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆ ; ಆತನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಸ್ವೇದಜ—ಶಂಕರನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೋ ಬಿಡಬೇಡ, ಎಂದನಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ಜನಕನು.

ನಾರದ—ಹಾಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಹರಿಸಬೇಕೆಂದೋ ?

ಸ್ವೇದಜ—ಮತ್ತೇನು ?

ನಾರದ—ಛೇ, ಹಾಗಲ್ಲ ; ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಬಾ, ಹೋಗು.

ಸ್ವೇದಜ—ಎಂತಹ ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದನು ಕ. ನಾರದನು, ಆಗಲಿ.

ಈ ಪಾಪಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು. ಈಗಲೇ ಬರುವೆನು, (ಓಡುವನು).

ನಾರದ—ಶಂಕರ, ಇದೇ ತಕ್ಕ ಸಮಯ. ನೀನು ಎಲ್ಲೂ ನಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಗೆ ಓಡು, ಓಡು.

ಈಶ್ವರ—ಎಲ್ಲಿಗೆ ?

ನಾರದ—ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ತಾತನ ಬಳಿಗೆ.

ಈಶ್ವರ—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಫಲವೇನು ?

ನಾರದ—ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪಾತಕವು
ಧ್ವಂಸವಾಗಿ ನೀನು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವದೇ ಫಲ. ಈ ಸ್ವೇದಜನ ಬಾಧೆ
ತಪ್ಪಿ ನೀನು ಜೀವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಫಲ. ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡಲೇಬೇಡ.
ಆಗೋ ಬಂದನು, ಬಂದನು, ನಿನ್ನ ವೈರಿ.

ಈಶ್ವರ—ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸು, ನಾರದ, (ಓಡಿಹೋಗು
ವನು).

ನಾರದ—ಇವನು ಸ್ವಯಂಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಂತೆ, ಏನು ಹೇಳುವದು ! ಆಗಲಿ,
ಈಗ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ತಲೆ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಶಂಕರನ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು.
ಇನ್ನು ಅವನೊಬ್ಬನಿರುವನು : ಆ ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಿ, ಇರಲಿ.
ನಾರದನಿಗಿಂತಲೂ ಮಾರಿದವನೇನು !

ಸ್ವೇದಜ—ಎಲ್ಲೇ, ಆ ದ್ರೋಹಿ, ಶಂಕರ.

ನಾರದ—ಸ್ವೇದಜ, ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು, ಬ್ರಹ್ಮನು ?

ಸ್ವೇದಜ—ಸಂಹರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದನು. ತೋರಿಸು ಎಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷಿಯು.

ನಾರದ—ಎಲ್ಲಿರುವನೋ ನೀನೇ ಹುಡುಕಿನೋಡು.

ಸ್ವೇದಜ—ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಬಿಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರೆಂದು ನಿನಗೆ ನಾನು
ಹೇಳಿಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ನಾರದ—ನೀನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಹೇಳುವೆ, ಆದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕಿಂಕರನೇನು ?

ಸ್ವೇದಜ—ಛೇ, ಇವನು ವಂಚಕನು. ಇವನೊಡನೆ ಸಾದಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ ಫಲ
ವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹೇಡಿಯಾದ ಆ ಶಂಕರನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಂಹರಿಸು
ವೆನು (ಹೋಗುವನು).

ನಾರದ—ಎಂತಹ ಪ್ರಬಲವಾದ ವರವನ್ನು ಈ ಸ್ವೇದಜನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜನಕನು
ಕೊಟ್ಟಿರುವನು ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ಈ ಸ್ವೇದಜನು ಸಾಯುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.
ಶಂಕರನು ಬದುಕುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ನಾನೂ ಮೈಕುಂಠಕ್ಕೆ
ಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ತಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಸುವೆನು (ಹೋಗುವನು).

ಪ್ರವೇಶ 4

[ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ]

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಾಥನೇ, ನನ್ನ ವಾಮನೇತ್ರವು ಹಾರುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು !

ವಿಷ್ಣು—ದೇವಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಲಗಣ್ಣು ಹಾರುವದು ಅಶುಭಸೂಚನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಆದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಅಶುಭವಾಗುವದು ?

ವಿಷ್ಣು—ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದವಾದ ಯಾವದೋ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನನಗೆ ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದವೂ ಅನುಲ್ಯ ವಸ್ತುವೂ ತಾವೇ ಆಗಿರುವಿರಿ.

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಯೋ ಏನೋ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನನಗೂ ಹೀಗೆ ಅಮಂಗಳವೇ ನಾಥ ?

ವಿಷ್ಣು—ಯಾರಾದರೇನು, ಸರ್ವರೂ ಗ್ರಹಗಳ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅಧೀನರೇ ತಾನೆ. ಗ್ರಹಚಾರವು ಕ್ರೂರವಾದರೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಯೇ ತೀರಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ತಮ್ಮನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ರಕ್ಷಕರಾರು ?

ವಿಷ್ಣು—ಮಹಾ ಚಂಚಲಿಯಾದ ನಿನಗೆ ರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊರತೆಯೇ ? ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷ ಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು ಎಷ್ಟೋಮಂದಿ ಇರುವರು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಾನು ಅಂತಹ ದುರಾಚಾರಿಯೇ ಏನು ?

ವಿಷ್ಣು—ನಿನ್ನ ಅಲ್ಪವಾದ ಕಟಾಕ್ಷವು ಬಿದ್ದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ದುರಾಚಾರದ ವೃಷ್ಟಿಯೇ ವರ್ಷಿಸುವದು. ಇನ್ನು ಸ್ವಯಂ ನೀನೇ ನೆಲಸುವದಾದರೆ ಅಂತವರು ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಿಧಿಗಳಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನಿದೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಆದರೆ ನನಗೆ ಆನಾಸಭೂಮಿಯಾದ ತಾವೂ ದುರಾಚಾರಿಗಳೇ ?

ವಿಷ್ಣು—ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇರುವಾಗ ದುರಾಚಾರಿಯಾಗದಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸೇರಿದಾಗ ನಾನೂ ದುರಾಚಾರಿಯೆ. ನೀನು ಮಹಾ ಚಂಚಲಳು, ಉನ್ಮತ್ತಳು, ವಂಚಕಳು. ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವವರಿಗೆ ದುರ್ಗತಿಯೇ ಗತಿ.

ಈಶ್ವರ—(ಬಂದು) ನಾರಾಯಣ, ನಾರಾಯಣ, ಏನು ಸಮಯ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದರಿಯ ಪತಿಗಳೇ ಬಂದಿರುವರು. ಈ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೊಪ್ಪಿಸುವೆನು. ಶಂಕರದೇವ. ನಾನು ದುರಾಚಾರಿಯಂತೆ ಚಂಚಲಿಯಂತೆ, ಉನ್ಮತ್ತಳಂತೆ, ನನ್ನನ್ನು ನಂಬದವರಿಗೆ ದುರ್ಗತಿಯೇ ಗತಿಯಂತೆ, ಕೇಳಿದಿರಾ !

ಈಶ್ವರ—ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವು ನನಗೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾನೇನುಮಾಡಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಇತರರಿಗಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಇವನುಂಟು, ನೀನುಂಟು.

ವಿಷ್ಣು—ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯ ಪತಿಯಾದ ಶಂಕರನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುವನೇನು, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಅಹಾಹಾ, ಏನು ಸಹೋದರಿಯ ಪತಿಯೋ ಈ ಪಶುಪತಿ ! ಈ ಭಿಕ್ಷುಕ ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಏನು ಸುಖಪಡುವಳೋ ಆ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳಗೌರಿ ! ಆ ಲಾವಣ್ಯನಿಧಿ ! ಇವನಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿದನೋ ಶೃಂಗಾರದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದ ಬಡಜೋಗಿ.

ನಾರದ—ಬಂದು ಏನು, ಏನು, ನಾನು ಶೃಂಗಾರದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದ ಬಡ ಜೋಗಿಯೋ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಓಹೋ ಸಕಾಲಕ್ಕೇ ಬಂದನು ನಮ್ಮ ನಾರದನು ; ಇವನೇ ಸರಿ, ಇಂತಹ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ.

ವಿಷ್ಣು—ನಾರದನೇತಾನೇ, ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನಿದೆ ? ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡುವನು !

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಾರದ, ಇವರ ದುರಹಂಕಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ ?

ನಾರದ—ಅದು ಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ಬಂದದ್ದು ತಾಯೆ. ಕಪಟದಮೂರ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಇವರು.

ವಿಷ್ಣು—ಆರಂಭನಾಯಿತಲ್ಲವೆ ನಾರದ, ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ.

ಈಶ್ವರ—ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನುಮಾಡಲೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಾನು ಚಂಚಲಿಯಂತೆ, ದುರಾಚಾರಿಯಂತೆ, ಉನ್ಮತ್ತಳಂತೆ, ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರಿಗೆ ದುರ್ಗತಿಯೇ ಗತಿಯಂತೆ !

ನಾರದ—ನಿನಗೆ ವಿವೇಕವು ಸಾಲದು, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ನೀನು ಬಿಗಿಯಾಗಿಹ್ಚರಿ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತೆ ? ನಾನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನನ್ನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೀಗೆನ್ನಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೋ ಹೇಳಿ ಫಲವೇನು, ನಾನು ಹೇಳುವಂತೆ ನೀನು ಕೇಳುವವಳೂ ಅಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಹೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಬಿಡು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಅದೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಹೇಳು, ನಾರದ ; ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವೆನು.

ನಾರದ—ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದವರಿಗೆ ದುರ್ಗತಿ ಎಂದನಲ್ಲವೆ ಇವನು, ಈ ನಾರಾಯಣನು. ಇವನನ್ನು ನಂಬಲೇಬೇಡ, ಬಿಟ್ಟು ನಡಿ, ಮತ್ತೆಲ್ಲಾದರೂ. ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಆಗಲಿ, ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿ. ಆಗ ನಿನ್ನ ಬೆಲೆಯಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ.

ವಿಷ್ಣು—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾರದಮಹಾಮುನಿವರೈ, ಸಾಕು ಸಾಕು, ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ. ಮೊದಲೇ ಮಹಾಚಪಲೆ—ಇವಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಉಪದೇಶವೇನು, ನಾರದನ ಮಾತು ಸತ್ಯವೇ. ಇಗೋ ನಾನಿದ್ದರೆ ದುರ್ದೈವಿಯೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುರ್ದೈವಿಯೋ ತನುಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ. ನಾನು ಹೊರಟೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ನಾರದ—ಮಾಡುವವರು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡತೊಲಿಸುವರಲ್ಲದೆ, ವೃಥಾ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಆಡತೊಲಿಸುವರೇನು, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಇಗೋ, ಹೊರಟೆನು ನಾರದ. ನಾನು ಚಂಚಲೆಯಂತೆ, ದುರಾಚಾರಿಯಂತೆ (ಹೋಗುವಳು).

ನಾರದ—ಇದಲ್ಲವೆ ನಿಜವಾದ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಲಕ್ಷಣ !

ವಿಷ್ಣು—ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ, ನಾರದ ?

ಈಶ್ವರ—ನಾರಾಯಣ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವೇ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ನಾರದ—ಒಹೋ ಶಂಕರದೇವ, ತಮ್ಮಾಗಮನವು ಯಾವಾಗ ?

ಶಂಕರ—ನಾನು ಆಗಲೇ ಬಂದೆನು. ಈ ಕಲಹ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡುವವರು.

ವಿಷ್ಣು—ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಲೋಪವಾಯಿತು, ಶಂಕರ.

ನಾರದ—ಅಹುದು, ನ್ಯಾಯವೇ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿರುವಾಗ ಅಂತನರಿಗೆ ಈಶ್ವರನ ಜ್ಞಾಪಕವು ಬರುವುದಾದರೂ ಉಂಟೋ ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷದಿಂದ ಅಪರಿಶುದ್ಧನಾದವನವೇನು ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವು ಬರುವದೂ ಉಂಟೆ, ನಾರಾಯಣ.

ವಿಷ್ಣು—ಏನು, ಹಾಗಂದರೆ ; ಯಾರು-ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷಿಗಳು ?

ನಾರದ—ಇವರು, ಈ ಶಂಕರ ಮಹಾದೇವರು.

ಶಂಕರ—ಪ್ರಮಾದಕಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ನಾರಾಯಣ.

ಸ್ವೇದಜ—(ಹೊರಗೆನಿಂತು) ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾಯಿತು. ಆಗಲಿ, ಯಾರಿರುವವರು ಒಳಗೆ ? ಆ ಭೀರುವಾದ ಶಂಕರನು ಬಂದಿರುವನೇನು ?

ನಾರದ—ಅಗೋ, ಅಗೋ, ಬಂದನು, ಇಲ್ಲಗೂ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟನು; ಶಂಕರ-ಅಯಿತು !

ಶಂಕರ—ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನು. ನಾರಾಯಣ, ಸಂರಕ್ಷಿಸು.

ವಿಷ್ಣು—ನನ್ನ ಮರಿಬಿಡುವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಭೀರನೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನುಂಟೆ. ಧೈರ್ಯ ವನ್ನವಲಂಬಿಸು, ಶಂಕರ.

ಸ್ವೇದಜ—ಯಾರವರು, ಒಳಗೆ ? ನಾನು ಕೂಗಿದುದು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೋ ?

ವಿಷ್ಣು—ಯಾರವರು, ಹೀಗೆ ಬಾ.

ಶಂಕರ—ಮುಂದೇನುಗತಿ, ನಾರಾಯಣ !

ನಾರದ—ಪ್ರಮಾದ, ಪ್ರಮಾದ. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ, ದ್ವಿಮೂರ್ತಿಗಳೇ ಆಗುವರು !

ಸ್ವೇದಜ—ಎಲ್ಲಿ, ಆ ಪಾಪಿ ಶಂಕರ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷಿ. ಅವನನ್ನು ಈಗಲೇ ಸಂಹರಿಸುವೆನು.

ವಿಷ್ಣು—(ಸ್ವಗತ) ಈತನಾವನೋ ಮಹಾರೌದ್ರವದನನಾಗಿ ಈ ಶಂಕರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನು. ಮೊದಲು ಇವನಿಗೆ ನನ್ನ ಯೋಗಮಾಯೆಯನ್ನು ಹರಡಿ ನಿದ್ರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಎಲೈ, ಇಲ್ಲಿನೋಡು ನಾನು ಯಾರು !

ಸ್ವೇದಜ—ನೀನೇ, ನಾನು ಕಾಣೆನೇ, ತ್ರೀಮುನ್ನಾರಾಯಣಸ್ತವೇ ! (ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವನು)

ನಾರದ—ಇವನನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿಬಿಡು, ನಾರಾಯಣ.

ವಿಷ್ಣು—ಶಂಕರ, ಹೀಗೆ ಬಾ, ವಿಚಾರವೇನು ?

ಶಂಕರ—ನಾನು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನಂತರ ತಿಳಿಸುವೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಬಲಭುಜವನ್ನು ತೋರಿಸು.

ನಾರದ—ಅಹುದು, ತೋರಿಸು, ತೋರಿಸು.

ವಿಷ್ಣು—ಏತಕ್ಕೆ, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಈ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದ ರಕ್ತಬರುವಂತೆ ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ.

ಶಂಕರ—ಸಂದೇಹಪಡದಿರು. ಬಾ, ನಾರಾಯಣ.

ವಿಷ್ಣು—ಏನಾದರೂ ಮಾಡು. (ಶಂಕರನು ತೋಳಿನಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲಕ್ಕೆ ತುಂಬುವನು).

ಶಂಕರ—(ದೃಷ್ಟಿಸಿನೋಡಿ) ರಕ್ತಜ, ಬೇಗ ಬಾ.

ರಕ್ತಜ—ಭೋ, ಭೋ, ಶಂಕರ, ಏನಾಚ್ಛೆ ?

ವಿಷ್ಣು—ಇದೇನು ಶಂಕರ, ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ?

ಶಂಕರ—ನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮನ ದುರಹಂಕಾರದ ಐದನೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ಛೇದಿಸಿದೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಈ ರಕ್ತಜನನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವೆನು. ಇವನು ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ರಕ್ತದಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಫಾಲನೇತ್ರದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದವನಾದುದರಿಂದ

ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಪೂರೈಸುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇವನಿಗಿರುವಂತೆ. ಇವನಿಗೆ ನರನೆಂದೂ ರಕ್ತಜನೆಂದೂ ನಾನು ನಾಮಧೇಯವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವೆನು. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಿಳಿತರಾಗಿ ಈ ನನ್ನ ಮೈರಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ. ನನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವು ಸಂಘಟಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುವೆನು. ನನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ.

ವಿಷ್ಣು—ಶಂಕರ, ನೀನು ನಿರ್ಭಯನಾಗಿರು. ಇವನನ್ನು ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆಯೇ ಸಂಹರಿಸುವೆನು.

ನಾರದ—ಅನ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಅಶಕ್ತರೇನು, ಶಂಕರದೇವ ? ತಾವು ಸ್ವಯಂಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಗಳಲ್ಲವೆ.

ಶಂಕರ—ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಮಹರಾಯ.

ನಾರದ—ಈ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನಮಾಡುವ ಈ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಏನು ನೀನು ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ?

ವಿಷ್ಣು—ನಾನು ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ಶಂಕರನಿಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ನಾರದ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಏಕದೇಹ.

ನಾರದ—ನನಗೆ ಯಾರಾವರೂ ಹೀಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಶಂಕರ—ನನಗೆ ಕನ್ಯೆಯಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಈ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನನಗೆ ಕನ್ಯೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾರದ—ಮುಂದೆ ಆದರೆ ?

ಶಂಕರ—ಮುಂದೆ ಆಗುವದೆಂದು ಹೇಗೆ ಈಗಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸುವದು ?

ನಾರದ—ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹಾಗೆ ಸಂಭವಿಸಿತು, ಆಗ ?

ಶಂಕರ—ನನಗೆ ಕನ್ಯೆಯು ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾರದ—ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವದನ್ನೂ ಇಲ್ಲದನ್ನೂ ನೀನು ಕಂಡೇ ಇರುವೆಯೇನು ?

ಶಂಕರ—ನನಗೆ ಸಂತಾನವಾಗುವದನ್ನು ನಾನು ಕಾಣದೆ ಹೋಗುವೆನೇನು ? ಹೀಗೂ ಉಂಟೆ ನಾರದ ! ಪತಿಗೆ ಅಗೋಚರನಾಗಿ ಪತ್ನಿಯರು ಗರ್ಭವತಿಯರಾಗುವರೆ !

ನಾರದ—ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಗೌರಿಯು ಪಡೆದಾಗ ಪತಿಗಳಾದ ತಾವು ಕಂಡೇ ಇದ್ದಿರಾ ? ಅಥವಾ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ತಾವು ಪಡೆದಾಗ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯು ಕಂಡೇ ಇದ್ದರೆ ? ನನ್ನನ್ನು ಕಣಕಬೇಡ, ದೇವ. ಕೇಳಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೇಳು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕನ್ಯೆಯು ಆದರೆ ಈ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಕೊಡುವೆಯಾ ?

ಶಂಕರ—ಕನ್ಯೆಯು ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾರದ—ಈ ಮಾತು ಜ್ಞಾನವಕದಲ್ಲಿರಲಿ. ತಾವು ಹೊರಡಿ.

ಶಂಕರ—ಇನ್ನೇನು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರು ವೆಯೋ ನಾರದ !

ನಾರದ—ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವುದು. ತಾವು ಬಿಜಯಮಾಡಬಹುದು, ದೇವಾ.

ಶಂಕರ—ಈ ನಾರದನ ಸಹವಾಸವೇ ಬಹುಕಷ್ಟ (ಹೋಗುವನು).

ನಾರದ—ಪರಮಾತ್ಮ, ಇವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ ?

ವಿಷ್ಣು—ಆಗಲಿ (ವೈಸವರಲು ಸ್ವೇದಜನು ಏಳುವನು).

ಸ್ವೇದಜ—ಹಾ, ಎಲ್ಲಿ-ಎಲ್ಲೆ, ಆ ಪಾಪಿ ಶಂಕರ ?

ನಾರದ—ನನ್ನೊಡನೆ ಬಾ, ನಾನು ತೋರಿಸುವೆನು (ಹೋಗುವನು).

ವಿಷ್ಣು—ನೀನು ಶಂಕರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲೇ ಬೇಕೆ ?

ಸ್ವೇದಜ—ಆಹುದು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಅವನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ.

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಜಯಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಸ್ವೇದಜ—ಏತಕ್ಕೆ ?

ವಿಷ್ಣು—ಶಂಕರನು ನನ್ನ ಪರಮಗುರು. ನಾನು ಆತನ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯನು. ಗುರು ವನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಈ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಮೋಲಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ ?

ಸ್ವೇದಜ—ಆದರೆ ಬಾ, ಮೊದಲು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುವೆನು.

ರಕ್ತಜ—ಸ್ವಲ್ಪನಿಲ್ಲ, ಧೀರ. ನಾನೊಬ್ಬನಿರುವೆನು.

ಸ್ವೇದಜ—ನೀನ್ಯಾರು ಮಧ್ಯೆ ಬಂದವನು ?

ರಕ್ತಜ—ನಾನು ಈ ನಾರಾಯಣನ ಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯನು. ನನ್ನನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತಾನೆ ಈ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನೀನು ಜಯಿಸುವುದು.

ಸ್ವೇದಜ—ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಶಂಕರನಿಗೆ ನಾರಾಯಣನು ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ನಾರಾಯಣ ನಿಗೆ ನೀನು ಶಿಷ್ಯ. ಮೊದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅನಂತರ ನಾರಾಯಣ ನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಆಬಳಿಕ ಶಂಕರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದೋ ?

ವಿಷ್ಣು—ಆಹುದು, ಬಾ. ರಣಾಂಗಣಕ್ಕೆ ; ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಹೋಗುವ. ರಕ್ತಜ, ಬಾ ನನ್ನೊಡನೆ (ಹೋಗುವರು).

ಸ್ವೇದಜ—ಇವರು ಶುದ್ಧಮೂಢರು. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವರಲ್ಲ ! ಆಗಲಿ ನಾರಾಯಣನೂ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಮೃತನಾಗಿ ಆ ಶಂಕರನೂ ಸಾಯುವು

ದಾದರೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಜ್ಞನಾಗುವನು (ಹೋಗುವನು).

ಪ್ರವೇಶ 5

[ಬದಂಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ]

[ನಾರಾಯಣನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ರಂಭೆ, ಮೇನಕೆ, ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ಸಖಿಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.]

ರಂಭೆ—ಸಖಿ, ಇದೇ ಆ ನಮ್ಮ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸೂಚಿಸಿದ ಬದಂಕಾಶ್ರಮಪ್ರದೇಶವು.

ಮೇನಕೆ—ಸಂದೇಹವೇನು ; ಇಗೋ-ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ನಾರಾಯಣನು ಯೋಗಾರೂಢನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವನಲ್ಲವೇ.—

ತಿಲೋ—ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಅನಂದದಿಂದ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಎಂತಹ ದುರ್ದೈವಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತನಾಯಿತು. ಪಾಪ ; ಮೂಗುಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಆಪಸ್ತೆ.

1ನೇ ಸಖಿ—ಇನ್ನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ? ಆ ನರನೋ—ರಕ್ತಜನೋ ?

2ನೇ ಸಖಿ—ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿನೋಡು ; ಆ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈರ್ಪರು ಘೋರ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ರಂಭೆ—ಅವರೀರ್ಪರೂ ಸ್ನೇಹಜ ರಕ್ತಜರಿರಬಹುದು.

1ನೇ ಸಖಿ—ಈಗ ನಾವು ಬಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯವೇನು, ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ.

2ನೇ ಸಖಿ—ರಂಭಾ, ಈ ನಾರಾಯಣನ ತಪೋವಿಘ್ನನಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಮನೋಹರವಾದ ಗಾನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸು.

ರಂಭೆ—(ಹಾಡುವಳು).

ತಿಲೋ—ನಾನೂ ಒಂದು ಗಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. (ಹೇಳುವಳು).

ಮೇನಕೆ—ಈ ನಾರಾಯಣನು ನಮ್ಮ ಗಾನಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗುವನಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ ; ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇವನ ಮುಂದೆ ಮನೋಹರವಾಗಿ ವೃತ್ತವನ್ನು ಮಾಡುವ (ನಾಟ್ಯಮಾಡುವರು).

ನಾರಾಯಣ—ಛೇ, ಛೇ, ಈ ಅವಿವೇಕಿಗಳು ತಮಗೆ ಸಮಾನರಾದ ರೂಪವತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನನ್ನ ತಪೋವಿಘ್ನಮಾಡಲು ಬಂದಿರುವರು. ಇದು ಇಂದ್ರನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿರಬಹುದು. ಆಗಲಿ ; ಇವರ ಗರ್ವವಡಗುವಂತೆ ಒರಟು ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವೆನು. (ತೊಡೆಯನ್ನು ತಟ್ಟಿ) ಊರ್ದ್ರಶಿಖರ, ಮಗಳೇ, ಬಾ-ನಿನ್ನ ಸಖೀಜನರೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗು.

ಊರ್ದಶಿ—ಜಗನ್ನೋಹಕ, ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ, ಏನಾಚ್ಛೆ ?

ನಾರಾಯ—ಈ ದೇವಾಂಗನೆಯರು ನಾಚುವಂತೆ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು. (ಊರ್ದಶಿ, ಸಖಿಯರು ಕುಣಿಯುವರು).

ನಾರಾಯ—ನೋಡಿ-ನೋಡಿ-ಮಂದಮತಿಗಳೇ ; ಇಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯವತಿಯರು ನನ್ನ ರೋಮಕೂಸಗಳೊಳಗೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಪರಾದ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಬಲ್ಲೀರಾ ?

ರಂಭಿ—ಮೇನಕಿ, ನೋಡಿದೆಯಾ, ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು !

ಮೇನಕಿ—ನಾವು ಆ ನಾರದರ ದುರ್ಬೋಧೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದುದೇ ಅನುಚಿತ.

ತಿಲೋತ್ತಮೆ—ಬನ್ನಿ ; ಈ ಸುಂದರಾಂಗಿಯ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಬಿಡುವ ; ದೇವೇಂದ್ರನು ನಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಸರಿಯು. (ಎಲ್ಲರೂ ಊರ್ದಶಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲುವರು).

ಇಂದ್ರ—(ಬಂದು) ರಂಭಿ, ಮೇನಕಿ, ತಿಲೋತ್ತಮಾ, ಏನಿದು ? ನೀವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವೇನು ? ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವದೇನು ?

ಮೇನಕಿ—ಜಗನ್ನೋಹಕನಾದ ಈ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಮರಳು ಮಾಡಲು ನಾವು ಶಕ್ತರೇ ? ತನ್ನ ಊರುವಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವನು, ಈಕೆಯನ್ನು !

ಇಂದ್ರ—ನಾನು ಆ ನಾರದರ ದುರ್ಬೋಧೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಇವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಇರಲಿ, ನಾರಾಯಣ, ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕಾಪಾಡು.

ಬ್ರಹ್ಮ—(ಬಂದು) ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ವೇದಜನು ಸಂಹರಿಸಿದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ ನಲ್ಲ.

ಸ್ವೇದಜ—(ಮರೆಯಿಲ್ಲ) ಹಾ-ತಂದೆ, ನಾನು ಕೆಟ್ಟನು ; ಈ ಸರನಾರಾಯಣರು ನನ್ನ ಸಹಸ್ರ ವಜ್ರಕವಚವನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕವಚಮಾತ್ರವೇ ನಿಂತಿದೆ. ಇಗೋ, ಸರನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನು. ರಕ್ಷಿಸು ; ರಕ್ಷಿಸು.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಈ ನಾರಾಯಣನು ಇರುವಾಗ ಶಂಕರನು ಸಾಯುವದೆಂದರೇನು ! ನಾನು ದುಡುಕಿದೆನು. ಇರಲಿ, ನಾರಾಯಣ, ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸು. ಈ ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸು.

ನಾರದ—(ಬಂದು) ಏನು, ಪರಮಾತ್ಮ, ತಪಸ್ಸು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತಿರುವದೇ—

ವಿಷ್ಣು—ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ರೇಗಿಸಿ ಒಡಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಎಂತಹ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿದೆ ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಶೃಂಗಾರದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದ ಬಡಜೋಗಿಯಲ್ಲವೆ, ನಾನು ; ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನೀನೂ—

ವಿಷ್ಣು—ಇರಲಿ ; ಈ ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ-ನಿಮ್ಮ ಜನಕನು ; ಏನು ಮಾಡುವ ?

ನಾರದ—ಇವನನ್ನೇ ! ಈ ಶಂಕರದ್ವೇಷಿಯನ್ನೇ ! ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಡ ನಾರಾಯಣ.

ಬ್ರಹ್ಮ—ನಾರದ, ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದೆಯಾ, ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ ?

ನಾರದ—(ನೋಡಿ) ಅಯ್ಯೋ, ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪರವರು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವರಲ್ಲ ! ನಾರಾಯಣ, ಈ ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಪಾಡು.

ವಿಷ್ಣು—ಪ್ರಬಲಶತ್ರು, ಇವನು ; ಮುಂದೆ ಇವನು ಮೃತನಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ—?

ನಾರದ—ನಾನು ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೇಳು :—ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಇವನನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡಲಿ. ಸೂರ್ಯನು ಸಾಕು ತಿರಲಿ. ರಕ್ತಜನನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಡು ; ಅವನು ಸಾಕಲಿ. ಮುಂದೆ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೆ ; ಆಗ, ಕುಂತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ, ಸೂರ್ಯನು ಸ್ವೇದಜನನ್ನು ಕುಂತಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ; ಅವನೇ ಕರ್ಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಿ. ಕುಂತಿಗೆ ಇಂದ್ರನು ರಕ್ತಜನನ್ನು ಕೊಡಲಿ ; ಅವನೇ ಅರ್ಜುನನಾಗುವನು. ಆಗ, ಕೃಷ್ಣನಾಗಿರುವ ನೀನು, ಅರ್ಜುನನಾಗಿರುವ ಈ ನರನಿಂದ, ಕರ್ಣನಾಗಿರುವ ಈ ಸ್ವೇದಜನನ್ನು, ಸಂಹಾರಮಾಡಿಸು.

ವಿಷ್ಣು—ಭಲ, ನಾರದ, ನಿನ್ನ ಯುಕ್ತಿಯು ಸ್ತುತ್ಯನಾದುದು. ಮುಂದಿನ ಲೀಲೆಗೆ ಇದು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

ರಂಭೆ ಮುಂತಾದವರು—ದೇವಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿಬಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲಿಂಗಿಸಿ ಕಾಪಾಡು.

ವಿಷ್ಣು—ಇದಕ್ಕೇನು ಹೇಳುವೆ, ನಾರದ—?

ನಾರದ—ಏ-ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಾಜಪುತ್ರಿಯರಾಗಿ ಜನಿಸಿ ; ಎಲ್ಲರೂ ನರಕಾಸುರನ ಹತ್ತಿರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಿರಿ. ಆಗ, ಕೃಷ್ಣನಾಗುವ ಇವನು, ನಿಮ್ಮ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅಲಿಂಗನ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವನು.

ಊರ್ಮಿ—ನಾನೆಲ್ಲಿರಬೇಕು, ದೇವಾ—?

ವಿಷ್ಣು—ಈ ನನ್ನ ಮಗಳಾದ ಊರ್ಮಿಯನ್ನು ಇಂದ್ರನಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸೋಣವೇ, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಊಂ-ಹೂಂ-ಈ ನನ್ನ ಮಗಳಾದ-ಹೂಂ, ನಿನ್ನ ಮಗಳಾದ ಇವಳು ನಿನಗೆ ಅಜ್ಜಿಯೇ ಆಗುವ ಕಾಲವು ಬಂದರೋ— ?

ವಿಷ್ಣು—ಏನು ? ಉರ್ದುತಿಯು ನನಗೆ ಅಜ್ಜಿಯಾಗುವಳೆನು !

ನಾರದ—ಆದಾಗ, ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವದು.

ವಿಷ್ಣು—ಇನ್ನೇನೋ ತಂದೆಯಲ್ಲಿವೆ ನಾರದ, -ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು—

ನಾರದ—ದೇವಾ, ಇದು ನಾರದಲೀಲೆ ; ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಆಟವೇನೂ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಟವೇ ಆಟ—

ಸರ್ವರೂ—ಏನು ವಿಚಿತ್ರಲೀಲೆಯೋ ಈ ನಾರದಲೀಲೆ !!

ದ್ವಿತೀಯಾಂಕ

ಪ್ರವೇಶ 1

[ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ]

ನಾರದ—ನಾನೇನು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ, ನಾರದ ; ನಾನೊಬ್ಬನು ನನ್ನ ನಾರದ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆರೆ, ನನ್ನ ಲೀಲೆಯ ಜತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಲೀಲೆಗಳು ಈಜಿಗೆ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವವು ! ಆಗಲಿ, ಸಂತೋಷ ; ಇತರರ ನಾರದಲೀಲೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೋ ಸ್ಮರಿಸದಂತಾಗಿದೆ ; ಏನುಮಾಡಲಿ.

ನಂದಿ—ನಮ್ಮ ಶಂಕರ ದೇವರೂ ಪಾರ್ವತೀ ಮಾತೆಯೂ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ವಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯಾನದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರೆಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯು ತಿಳಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಂದು ಹುಡುಕಲಿ ? ಓಹೋ, ಇದೇನು ! ನಾರದರು ! ಮಹಾತ್ಮಾ, ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

ನಾರದ—ನಂದೀಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ಕುಶಲವೇತಾನೇ ?

ನಂದಿ—ಅನುಗ್ರಹ ಬಲದಿಂದ ಕುಶಲಿಯೇ ಸರಿ ; ನಮ್ಮ ಶಿವದೇವನನ್ನು ಕಂಡಿರೇನು ನಾರದರೇ— ?

ನಾರದ—ನಿಮ್ಮ ಶಿವನನ್ನು ನೀನೆ ಕಾಣದಮೇಲೆ, ನಾನು ಕಾಣುವದು ಹೇಗೆ ? ತ್ರಿಲೋಕಸಂಚಾರೇ.

ನಂದಿ—ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಿಹಾರಾರ್ಥ ಬಂದರಂತೆ ; ನನಗೆ ಬೇರೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.

ನಾರದ—ಎಲ್ಲೋ ದಂಪತಿಗಳು ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದಿರಲಿ, ವಿಶೇಷವೇನಾದರೂ ಉಂಟೆ ನಂದಿ ?

ನಂದಿ—ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯಸಿಕ್ಕಿತು.

ನಾರದ—ಅದೇನು ಹೇಳು ?

ನಂದಿ—ಶಿವನಿಗೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಮೈತ್ರಿಯೇ, ಅಥವಾ ವೈರವೇ ಹೇಳಿ— ?

ನಾರದ—ಆ ಹರನಿಗೂ ಹರಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಣ, ದೇಹವು ಮಾತ್ರ ಎರಡು.

ನಂದಿ—ಶಿವನೂ ವಿಷ್ಣುವೂ ಏಕ ದೇಹದಂದಿದ್ದರೇನೇಲಿ, ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರೂ ತಾವು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯದಿರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲದೆ, ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಉರಿದುರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವರು ?

ನಾರದ—ಅದಕ್ಕೆ ಅವರವರ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಕಾರಣ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಹೋದರಿಯ ಪತಿಯೇ ಆ ಶಂಕರ ; ಭಾವ ಭಾವಮೈದಂದಿರು, ಇಬ್ಬರೂ.

ನಂದಿ—ಜನರ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶಿವನಿಂದೆ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರ, ವಿಷ್ಣುನಿಂದೆ ಶಿವಸ್ತೋತ್ರ ಗಳು, ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿವೆ ; ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರು ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಲೋಕವು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವದು ಹೇಗೆ ?

ನಾರದ—ಆಗಲಿ, ಈಗ ನೀನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ನಂದಿ ?

ನಂದಿ—ಇನ್ನೇನು, ಕೈಲಾಸಕ್ಕೇ ಹಿಂದಿರುಗುವೆನು. ನಮಸ್ಕಾರ. (ಹೋಗುವನು)

ನಾರದ—ನಾರದಲೀಲೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ನಂದಿಯು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. ಹರಿಹರರಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವದೇ ನನ್ನ ಮುಂದಿನಲೀಲೆ, ಇರಲಿ ; ಶಂಕರನು ತನಗೆ ಕನ್ಯೆಯಾದರೆ ಹರಿಗೆ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿರುವನು ; ಅಲ್ಲದೆ ಉರ್ದ್ರಶಿವನು ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಯಾಗುವಳೆಂದು ನಾನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಿರುವೆನು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಊಹಿತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನಾನು ಉಂಟುಮಾಡುವದು ಹೇಗೆ ? ನನಗಾಗಿ ಆ ಹರಿಯು ದಶಾವತಾರಗಳ ಜತೆಗೆ ಏಕಾದಶಾವತಾರವನ್ನು ವಹಿಸುವನೇ ? ಆಗಲಿ ; ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾವುದು. ಹೇಗೂ ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರರು ಈ ವನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಉಪಾಯದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಒಂದು ಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಆಗೋ ! ಅವರೇ ಬರುತ್ತಿರುವರು. (ಮರೆಯಾಗುವನು).

ಈಶ್ವರ—ಆಗೋ, ಅಲ್ಲಿನೋಡು ದೇವೀ, ಆ ಸರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಮಲಗಳು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವವು !

ನಾರದ—| ಚನ್ನಾಕ್ಕೆ ತಟ್ಟುವನು. ಪಾರ್ವತಿ ಹಿಂದುಗಡೆ ತಿರುಗಿನೋಡುವಳು. ತಾನು ಬಂದಿರುವದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಡವೆಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವನು. |

ಈಶ್ವರ—ಏನುದೇವಿ, ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ; ಮನಸ್ಸು ಅನ್ಯಾಕ್ರಾಂತವಾದಂತಿದೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಿಮಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲದಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವು ತಪ್ಪುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಿರಿಕಮಲದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಅವೇಕ್ಷೆಯು ಅಂಕುರಿಸುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಈಶ್ವರ—ಎಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡದಮೇಲಿನ ಗಿರಿಕಮಲ, ತೋರಿಸು ನೋಡುವ.

ಪಾರ್ವತಿ—ಜಲಕಮಲವೆಲ್ಲಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ತಾವು ತೋರಿಸಿ ಮೊದಲು ;

ಈಶ್ವರ—ಜಲವೇ ಇಲ್ಲದಕಡೆ ಜಲಕಮಲವೆಲ್ಲಿಬಂದಿತು ? ದೇವೀ, ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೆಂದೆನು.

ಪಾರ್ವತಿ—ನೀರಿನ ನಿಧಿಯೇ ಶಿರಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ, ನೀರಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಯಾರು ಒಪ್ಪುವರು : ಈ ಕಮಲವನ್ನೇ ಅಲ್ಲವೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು—ಈ ಜಡ ಕಮಲ—

ಈಶ್ವರ—ಆದರೆ ನೀನು ಹೇಳುವ ಗಿರಿಕಮಲವು ಇದೇ ತಾನೇ, (ಅವಳನ್ನು ಮುತ್ತಿಡಲು ಹೋಗುವನು).

ಪಾರ್ವತಿ—ಎಲ್ಲಿ, ಆ ಗಿರಿಕಮಲವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಿ ಮತ್ತೆ.

ಈಶ್ವರ—ನಾನು ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹತ್ತಲಾರೆನು ದೇವೀ.

ಪಾರ್ವತಿ—ಆದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರಿ : ನಾನೇ ಹೋಗಿ ತರುವೆನು.

ಈಶ್ವರ—ಬೇಡ, ಬಾ ; ನಾನೇ ತಂದುಕೊಡುವೆನು. ಪತಿಗಳಿರುವಾಗ ಪತ್ನಿಯ ರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಸವೇತಕ್ಕು, (ಹೋಗುವನು).

ಪಾರ್ವತಿ—ಏನು ನಾರದರೇ, ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ.

ನಾರದ—ಶಂಕರನು ಹೊರಟುಹೋದನೆ, ನೋಡು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಏನಾದರೂ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋ ?

ನಾರದ—ಅಂತಹುದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಗೌರೀದೇವಿ ; ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಷ್ಟು ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಇದೇನು ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಿರಿ. ಇಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಸಮ್ಮುಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ. ಸಮ್ಮು ಗಣಪತಿಸ್ವಾಮಿ.

ನಾರದ—ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುಂದೆಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರವರೇ ಪ್ರೀತಿಸದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಾರು ಗೌರವಿಸುವವರು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಏನು ಹಾಗೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲವೆ ನಾರದರೆ ?

ನಾರದ—ಇಲ್ಲವೆ, ಮತ್ತೆ, ಒಬ್ಬ ಆರುಮುಖದವನು, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆನೆಯ ಮುಖದವನು, ಆಹಾಹಾ, ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ಇದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ—ಏನೆಂದು ಆಡುವರು, ಜನರು ?

ನಾರದ—“ ಎಂತಹ ಮಂಗಳಗೌರಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಆಕೆಗೆ, ಅಂತಹ ಅವಲಕ್ಷಣದ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಬಹುದೆ ! ಅದರೂ ಎರಡೂ ಬಕಿಯ ಗಂಡೇ ! ವಂಶವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಶುವಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು.” ಎಂದು ಜನರು ಆಡುವರು.

ಪಾರ್ವತಿ—ನಮ್ಮ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಲಕ್ಷಣವು ದೇಹದ ಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಾಗಿ, ಕೀರ್ತಿವಂತರಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಿಗೂ ವಂಶಕ್ಕೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದರೆ, ಅದೇ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಲಕ್ಷಣವೆನ್ನುವಿಕೊಳ್ಳುವದು. ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಸುಂದರರಾಗಿದ್ದು, ಶುದ್ಧ ಅಭಿವೇಶಿಗಳೂ, ಭೀರುಗಳೂ, ದುರಾಚಾರಿಗಳೂ, ಅದರೆ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೇನು—ಬಿಟ್ಟರೇನು.

ನಾರದ—ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ರೀತಿಯೇನೋ ಹಾಗೆಯೇಸರಿ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ಹೇಳು.

ಪಾರ್ವತಿ—ನಮಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸಂತಾನವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ; ಆಮಾತು ನಮಗೇತಕ್ಕೆ ?

ನಾರದ—ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ? ಸ್ತ್ರೀಸಂತಾನ.

ಪಾರ್ವತಿ—ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ;

ನಾರದ—ಇದೇನು ಪಾರ್ವತೀ, ಸಂತಾನವು ಲಭಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು, ಪ್ರಯತ್ನವು ಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅದೃಷ್ಟವೇತಕ್ಕೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾರದ—ಹಾಗೆನ್ನಬೇಡ. ಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅದೃಷ್ಟವೂ ಸಮಾಯವಾಗುವದು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಅದರೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲೇ, ನನಗೆ ಸ್ತ್ರೀಶಿಶುವಾಗುವದೇ ?

ನಾರದ—ಈಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅದರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಅದರೂ ಸ್ತ್ರೀಸಂತಾನವನ್ನು ಆಶಿಸಬಾರದು. ಕನ್ಯೆಯು ಜನಿಸಿದರೆ ವೃಥೆಗೆ ಕಾರಣ. ಆ ಶಿಶು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾಗಿ, ತಕ್ಕ ವರನು ಲಭಿಸಿ, ಜಾಮಾತನೂ ಯೋಗ್ಯನಾಗಿ, ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನಮಗೆ ಸಂತೋಷ, ಇಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಗಂಟು ಹಾಕಿ, ಆ ಪುತ್ರಿಯು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರುಹಾಕುತ್ತಾ ಬಂದರೆ, ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಸುಖವೇನಿರುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ.

ನಾರದ—ಜಾಮಾತನ ಚಿಂತೆ ನಿಮಗೇತಕ್ಕೆ ; ನಿಮಗೆ ತಕ್ಕ ಜಾಮಾತನನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುವೆನು.

ಪಾರ್ವತಿ—ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಗೆ ಜಾಮಾತನನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ನೀವು, ಇನ್ನು ನನಗೆ ಕನ್ಯೆಯಾಗುವದನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುವಿರಲ್ಲವೆ ನಾರದರೇ ?

ನಾರದ—ದೇವೀ, ಅಲ್ಲಿಬಾ, (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಮಾಡು. ನಡೆಯಲಿ, ನಾರದಲೀಲೆ.

ಪಾರ್ವತಿ—ಆಗಲಿ ; ನಿನ್ನ ನಾರದಲೀಲೆ ನಡೆಯುವದರಲ್ಲಿ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನಾದರೂ ಕಂಡು ಆನಂದಿಸುವೆನಲ್ಲ !

ನಾರದ—ಬಹುಗೋಪ್ಯ, ಬಹುಗೋಪ್ಯ, ತಾಯೀ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರಲಿ, ವಿಚಾರ. (ಹೋಗುವನು)

ಪಾರ್ವತಿ—ಎಂತಹ ಸಾಹಸಿ, ಈ ನಾರದನು. ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವೋ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗುವಂತಹದು !

ಈಶ್ವರ—(ಬಂದು) ದೇವೀ, ಈ ಗಿರಿಕಮಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಹುಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟನು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಪತ್ನಿಯರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು, ಅವರಿಷ್ಟದಂತೆ ಆಚರಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ, ಅಂತಹ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೇನುಕೊರತೆ, ಅಹಾ ! ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿರುವದು, ಈ ಗಿರಿಕಮಲ ! ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಏನೋ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಆಶೆಯು ಅಂಕುರಿಸುತ್ತಿರುವದು.

ಈಶ್ವರ—ಅದೇನು ಆಶೆ ಹೇಳು ? ನಿನ್ನ ಆಶಾಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆನು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಈ ಕಮಲದಂತೆ ಮನೋಹರವಾದ ಮುಖವುಂಡಲವೂ, ಈ ಕಮಲದಂತೆ ಪೃಥುವಿನಾದ ಹಸ್ತಗಳೂ, ಈ ಕಮಲದಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಪಾದಗಳೂ, ಈ ಕಮಲದಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರಗಳೂ, ಈ ಕಮಲದಂತೆ ಸುಗಂಧ ವಿಭ್ರಮವುಳ್ಳ, ದೇಹಕಾಂತಿಯೂ, ಕೂಡಿರುವ—

ಈಶ್ವರ—ಏನು ? ಕೂಡಿರುವ—ಮುಂದೆ ಹೇಳು, ಸಂದೇಹವೇತಕ್ಕೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಶಿಶುವಾಗಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆಶೆ.

ಈಶ್ವರ—ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆವೋ ಅಂತವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಶಿಶುವಾಗಲೆಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆವು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲಾರಿಸುವೆ ದೇವೀ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಸ್ತ್ರೀಶಿಶುವಾದರೆ ಕಷ್ಟವೇನಿದೆ ?

ಈಶ್ವರ—ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಪತಿವ್ರತೆಯಾದರೆ ಕುಲವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವಳು ; ದುರಾಚಾರಿಗಳಾದರೆ ಮಂಶವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಸರಕಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳುವಳು ; ಅಲ್ಲದೆ

ಯೋಗ್ಯವರನು ಲಭಿಸಿದರೆ ಮಾನವುಗಳೆನುವದು ; ಇಲ್ಲವೇ ಅಯೋಗ್ಯವರನು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕನ್ಯಾಜನಕತ್ವವು ಶ್ವಾನನ ಬಾಳಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಹೀನವಾಗುವದು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಅಳಿಯನ ಚಿಂತೆ ತಮಗೆ ಬೇಡ ; ಸರಿಯಾದ ಜಾಮಾತನನ್ನು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವೆನು.

ಈಶ್ವರ—ಆದರೆ ಕನ್ಯೆಯು ಲಭಿಸುವದಿಷ್ಟರಲ್ಲಿದೆ. ಇಗೋ ಈ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು. ನಿನಗೆ ಕನ್ಯೆಯು ಆಗುವದು.

ಪಾರ್ವತಿ—ನೀವೇ ಈ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆಂದು ತಿಳಿದು ಇದನ್ನು ಬೇಡುವೆನು. (ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ) ಹೇ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶಂಕರದೇವ, ನನಗೆ ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಆದ ಒಬ್ಬಳು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಈಶ್ವರ—ತಥಾಸ್ತು ದೇವೀ.

(ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬರುವಳು)

ಕನ್ಯೆ—ಜನನೀಜನಕರೇ, ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದ ಕಾರಣವೇನು ?

ಈಶ್ವರ—ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವರಿಗೆ ಫಲವು ಹೇಗೆ ಲಭಿಸುವದು ನೋಡು.

ಪಾರ್ವತಿ—ಪ್ರಯತ್ನವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದರೆ, ದೈವಸಹಾಯವೂ ಒದಗಿ, ಫಲವಾಗಿಯೇ ಆಗುವದು. ಎಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ಕನ್ಯೆ !

ಕನ್ಯೆ—ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಮಾತೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಬಾಲೇ, ನೀನು ಈ ವನದಲ್ಲೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರು. ಮುಂದೆ ನಹುಷನು ನಿನಗೆ ಪತಿಯಾಗುವನು. ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತಳಾಗು. ಹರಿಹರಾಭೇದವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೋಧಿಸಲು ಕಾರಣಳಾಗು. ವೀರಪತಿವ್ರತೆಯಾಗು.

ಈಶ್ವರ—ದೇವೀ-ಇನ್ನು ನಡೆ ; ನಾವು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ.

ಪಾರ್ವತಿ—(ಸ್ವಗತ) ನಾರದನ ಸಂಧಾನವು ವಿಫಲವಾಗುವದಂತೆ ? ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವನು !

ಪ್ರವೇಶ 2

[ಅರಣ್ಯವಾರ್ಧ.]

ನಾರದ—ಭಗವಂತನು ಅಪಾರಮಹಿಮನು. ನನ್ನ ಲೀಲೆಯು ಈವರೆಗೂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕನ್ಯಾರತ್ನವು ಜನಿಸಿದ್ದೇನೋ ಆಯಿತಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆ ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ಆ ಕನ್ಯೆಗೆ ಪತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ನಾರದಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರನನ್ನು ಮಾನನ

ನ್ನಾಗಿಯೂ ಹರಿಯನ್ನು ಅಳಿಯನನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ
ಲಾದರೂ ವಿವೇಕವನ್ನು ಪಡೆದು, ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ತಮ್ಮ
ತಮ್ಮ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಅನ್ಯೋನ್ಯದಿಂದ ಕಲೆತು ಸಂತೋ
ಷಿಸಲಿ. ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಹರನಿಗೆ ಅಳಿಯನನ್ನಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಿ ?
ಅದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ; ರಮಣಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ; ಬರುವೆಯಾ
ನಾರಾಯಣ ಎಂದರೆ ನಾಕು ; ಹಲ್ಲುಬಿಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾರಾ
ಯಣನು ಓಡಿಬರುವನು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಅನ್ಯಪರಿತೆಯೋರ್ವಳನ್ನು
ಜತೆಮಾಡಿದನೆಂದು ತೀದರೆ, ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನನ್ನ ಗೃಹಚಾರವನ್ನೇ ಬಿಡಿಸಿ
ಬಿಟ್ಟಾಳು. ಇರಲಿ, ವಿಷ್ಣುವು ವಿಷ್ಣುನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ
ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಿ. ನನಗೋಸ್ಕರ ಉಪಾಯದಿಂದ
ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅವತಾರವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ, ಆ ಅವತಾರ
ಪುರುಷನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸುತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸೆಟ್ಟ
ಗಾಗುವದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ತರುಣಿಗಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವು ಅವತಾರವೆತ್ತಿದನೆಂದರೆ
ಲೋಕವು ನಗುವುದಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಹದ್ವೀರವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ವಿಷ್ಣು
ವಿಗೆ ಅವತಾರವೆತ್ತುವಂತೆ ವೈರಿಸಲಿ ?

ದುಂಡರಾಕ್ಷಸ—ಲೋಕವೇ ನನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ
ದೈತ್ಯವೀರರೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವರು. ದೇವಾದಿಗ
ಳಂತೂ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಏಳುವದನ್ನೂ ಬೀಳುವದನ್ನೂ
ಕಾಣದೆ ಪಲಾಯನಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜಯಿಸಿ ಅದ್ಭುತ
ವಾದ ದೈತ್ಯರಾಜ್ಯವೈಭವವನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಆದರೂ
ಒಂದು ಚಿಂತೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಉನ್ಮತ್ತನಂತೆ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿರುವದು.

ನಾರದ—ಅದೃಷ್ಟವು ಕೂಡಿಬಂದರೆ ಹೀಗೆಲ್ಲವೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಉದ್ವೇಗಗಳು
ಕೈಗೊಡುವವು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು, ಈ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷನು. ನನ್ನ
ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಇವನು ಸರಿಯಾದ ಧೀರನು. ಇರಲಿ, ಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗ
ವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಏನು-ದೈತ್ಯಸಾರ್ವಭೌಮ, ಕುಶಲವೇ ?

ದುಂಡ—ಓಹೋ ! ನಾರದರೇನು ! ವಂದಿಸುವೆನು. ಇದೇನು, ಇಲ್ಲಿ ?

ನಾರದ—ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ವೈಘೋರಪುರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ
ಹೊರಟಿರುವೆ ?

ದುಂಡ—ನನಗೆ ತಕ್ಕ ವೈರಿಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಸಂಚರಿಸುವೆನು.
ತಾವೋ ?

ನಾರದ—ತಕ್ಕವೈರಿಯು ಲಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುವ ನಿಮ್ಮಂತಹ
ನೀರರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ನಾನೂ ಸಂಚರಿಸುವೆನು.

ದುಂಡ—ನೀವು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಂತಹ ವೀರನು ನಾನೇತಾನೇ ?

ನಾರದ—ನಿನಗೆ ಮೈರಿಯು ಲಭಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆವೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಶಕ್ತನೂ ನಾನೇತಾನೇ ?

ದುಂಡ—ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ತಮ್ಮ ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ.

ನಾರದ—ಅಲ್ಲಿವೇ ಮತ್ತೆ ; ನಿನನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ನನಗಾದ ಆನಂದವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾರೆನು.

ದುಂಡ—ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಮೈರಿಯು ಯಾವನಿರುವನು, ನಾರದರೇ ?

ನಾರದ—ಸ್ನೇಹಿತರೂ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳೂ ಲಭಿಸುವದು ಕಷ್ಟವೇ ಏನೂ ಮೈರಿಗಳು ಲಭಿಸುವದು ಕಷ್ಟವೇ ?

ದುಂಡ—ಅಂತಿಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೈರಿಗಳಾದರೆ ಫಲವಿಲ್ಲ ನಾರದರೇ.

ನಾರದ—ಏತಕ್ಕೆ, ದುಂಡ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸ್ವರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಜೀವೇಂದ್ರನೇ ನಿನಗೆ ಮೈರಿಯಾದರೋ ?

ದುಂಡ—ಛೇ, ಅನ್ಯರ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ವಂಚನೆಯಿಂದ ರಮಿಸಿ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ನೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡ ಆ ಅಧಮನು ನನಗೆ ಸರಿಯೇ. ಅಪ್ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಳ್ಳು ಕುಳಿತು ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ನಾಟ್ಯವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವದಕ್ಕೇ ಸರಿ ; ಆ ಇಂದ್ರ.

ನಾರದ—ಹೋಗಲಿ, ಉಳಿದ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರು ನಿನಗೆ ಮೈರಿಯಾದರೋ ; ಅಗ ಬಹುದಾದರೆ ಹೇಳು.

ದುಂಡ—ಯಾರು, ಅಗ್ನಿ ಯಮ ಕುಬೇರ ವರುಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೇನು ? ಅವ ರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನಮಂದಿರದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಜಲಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳೇ ಆಯಿತು, ಅವರಮಾತೇನು.

ನಾರದ—ಒಬೋ ! ಹಾಗೋ ! ಆದರೆ ಸೂರ್ಯನು ನಿನಗೆ ಮೈರಿಯಾದರೋ ?

ದುಂಡ—ಪಾಪ, ನೆಟ್ಟಗೆ ಎರಡು ಚಕ್ರದ ಒಂದು ರಥಕ್ಕೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ ; ಅಶ್ವಗಳೂ ವಿಷಮು, ಸಾರಥಿಯೂ ಹೇಳುವ ; ಇಂತಹ ಬಡಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇನು ಫಲ ?

ನಾರದ—ಲೋಕಮೋಹಕನಾದ ಚಂದ್ರನು ನಿನಗೆ ಮೈರಿಯಾಗಬಹುದೋ ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಆ ದರಿದ್ರ ಪುಷ್ಪಿಯಾದ ಅತ್ರಿಮುನಿಯ ಪುತ್ರನೋ ; ಅವನೊಬ್ಬ ಶುದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ; ಗುರುತಲ್ಪ ಗಮನಮಾಡಿದ ಮಹಾದ್ರೋಹಿ—, ಕಳಂಕೇ, ಮೊದಲೇ ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತೂ ಸತ್ತೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ; ಅವನನ್ನು ಏನುಮಾಡಲಿ ನಾರದರೆ ?

ನಾರದ—ಹೋಗಲಿ, ಆ ಮನ್ಮಥನು ನಿನಗೆ ವೈರಿಯಾಗಬಹುದೆ ?

ದುಂಡ—ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಪುರುಷನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರೇನು ; ಅವನು ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹ ದಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುತ್ತಿರುವನು. ಅವನ ಪ್ರತಾಪವೆಲ್ಲಾ ವಿರಹದಿಂದ ಪರಿತಪಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಮೇಲೆಯೇ ಸರಿ. ಆ ದೋಷಿಯಾದ ಚಂದ್ರನ ಸ್ನೇಹಿತನೇ ತಾನೇ, ಆ ವಾಪಿ ಮನ್ಮಥ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಒಬ್ಬ ದರಿದ್ರಯೋಗಿ ಯನ್ನು ಜಯಿಸಲಾರದೆ ಅವನಿಂದ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟು ಭಸ್ಮನಾದ ರಣಹೇಡಿ ; ಸಂಯಾದ ಒಂದು ಬಾಣಕ್ಕೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ ; ಬಾಡಿಯೋಗುವ ನಿರುಪಯೋ ಗವಾದ ಬರೀ ಪುಷ್ಪಬಾಣ, ಅವನಿಗಿರುವದು ; ಭೀ-ವಿನೆಂದು ತೋರಿತು ನಿನುಗೆ ?

ನಾರದ—ಆ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಯಜಮಾನನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ನಿನಗೆ ವೈರಿಯಾದರೆ ಆಗಬಹುದೋ ಹೇಳು ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಶುದ್ಧ ವೈದಿಕಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅವನಮೇಲೆಯೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಾಪ ; ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಲಾರೆ ; ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಶಂಬ ರಾಸುರನು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಒಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಳೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಡಿಯೋಗಲು ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಅವನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪುನಃ ತರಲಾರದೆ ಬಾಲಕರಂತೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆಯೂ ರೋದಿ ಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟನು—ಹೇಡಿ ; ಈವತ್ತಿಗೂ ನಾಳೆಗೂ ಆ ಸುಹಾನಾಚಾಳಿಯಾದ ಆ ಹುಡುಗಿ ಶಾರದೆ, ಅವನಿಗೆ ವಿವೇಕವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರೆ ಉಂಟು ; ಆ ಬ್ರಹ್ಮನೇನು—ಶುದ್ಧ ದೇವೀದಾಸ.

ನಾರದ—ಆದರೆ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ವೈರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ತರಲಿ ಹೇಳು ?

ದುಂಡ—ಏತಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ? ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರಿ. ನನ್ನ ಕೈಲಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹೊರಡಿ ಮತ್ತೆ ?

ನಾರದ—(ಸ್ವಗತ) ಲೋಕಪ್ರಳಯವನ್ನೇ ಮಾಡುವ ಈ ನಾರದನು ನಿನಗೆ ನಮ ಸ್ಕರಿಸಬೇಕೋ ! ನಿನ್ನ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಈ ನಿನ್ನ ದುರಹಂಕಾರವೇ ಸೂಚನೆ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಮಹಾರಾಜ, ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು ; ಅವನೇ ನೋಡು, ನಿನಗೆ ಸಮನಾದ ವೈರಿಯು.

ದುಂಡ—ಅವನು ಎಂದರೆ ಯಾರು ? ಅವನ ಹೆಸರೇನು ?

ನಾರದ—ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ನೀನು ಭಯಾಸ್ಥಿತನಾಗಿ, ಕಂಪಿಸಿ, ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಡಿಯೇ ಹೋಗಿಬಿಡುವೆ.

ದುಂಡ—ಅಂತಹ ಧೀರನೂ ಒಬ್ಬನುಂಟೋ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ! ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ವಥಾ ಈ ನಾಗಾಡಂಬರ ? ಅವನಾರು ಹೇಳಿ ನಾರದರೇ ?

ನಾರದ—ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ ದೈತ್ಯರಾಜ ; ಹಿಂದೆ, ನಿಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದ
ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ವೀರನನ್ನು, —ವೀರನು ಎಂದರೇನು—ನಿನ್ನಂತವರು ಕೋಟಿ
ಜನರಾದರೆ ಅವನೊಬ್ಬ ವೀರನು ; ಅಂತಹ ವೀರನನ್ನು, ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟನು ?

ದುಂಡ—ಅವನಾರು, ಅಂತಹ ವೀರನು ! ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದವನು ?

ನಾರದ—ಜಲಂಧರನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟೆಯೋ ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ—ವಾಸ— ಜಲಂಧರನೇ, ನಾನು ಕಾಣೆನೇ, ಅವನು ಮಹಾವೀರ
ನೇ ! ಅವನನ್ನು ವಂಚನೆಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದವನು, ಆ ಹರನು—ಅವನೊಬ್ಬ
ಶೂರನೋ, ಜಲಂಧರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಆ ಹರನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು
ಬರೆದಿತ್ತು ; ಆ ಅಯೋಗ್ಯ ಹರಿಯು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ದುರಾಚಾರವನ್ನು
ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಿ, ಅವನ ಪತ್ನಿ ವೃಂದೆಯನ್ನು ದೋಷಿಯನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಹರನಗತಿ ಅಗಲೇ ಸ್ವರ್ಗಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭಸ್ಮಾ
ಸುರನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಯುದ್ಧಮಾಡಲಾ
ರದೆ, ಆ ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಹರಿಯ ಮರೆಬಿದ್ದು, ಅಡಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ
ನು, ರಣಹೇಡಿ.

ನಾರದ—ಇದೇನಯ್ಯ ! ಆ ಹರನು ತ್ರಿಪುರರನ್ನು ಭಸ್ಮಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ?

ದುಂಡ—ಆ ಹರಿಯು ಬಾಣವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸುಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು, ತ್ರಿಪುರ
ರನ್ನು, ಆ ಭಿಕ್ಷುಕ !

ನಾರದ—ಏನು-ಹೀಗೆನ್ನುವೆ ? ಆ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಯಾಗವನ್ನೇ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ
ಧೀರನಲ್ಲವೆ, ಆ ಶಂಕರ ?

ದುಂಡ—ಕನ್ಯಾಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದ ಮಾವನೆಂಬ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನೂ ಇಡದೆ, ಆ
ದಕ್ಷನ ಯಾಗವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದ, ಮರ್ಯಾದೆಗೆಟ್ಟ ಆ ಹರನು, ಎಂತಹ
ಧೀರನು ಹೇಳಿ ? ಹರನು ಧೀರನೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ದಕ್ಷನಿಂದ ಮರಳಿ
ಯಾಗವನ್ನು ಆ ಹರಿಯು ಮಾಡಿಸಿದಾಗ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಲ್ಲುಹಲ್ಲು
ಬಿಡುತ್ತಾ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೇನು ? ಆ ಅರ್ಥನಾರಿ—

ನಾರದ—ಏನು, ದುಂಡಮಹಾರಾಜ, ಸಮುದ್ರ ಮಥನಮಾಡಿದಾಗ ಕಾಲಕೂಟ
ವಿಷವು ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ತಲ್ಲಣಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಅಗ ಆ
ಮಹಾದೇವನಲ್ಲವೆ, ಬಂದು ಆ ವಿಷವನ್ನು ತಾನು ಪಾನಮಾಡಿ, ಲೋಕ
ವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು ?

ದುಂಡ—ಶುದ್ಧ ಮಂದಮತಿ, ಏನೂ ಅರಿಯದ ದಡ್ಡನು, ಆ ಹರನು. ಸಮುದ್ರ
ಮಥನಮಾಡಿದಾಗ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದವು, ಕಾಲಕೂಟ, —ಐರಾವತ, —ಕಲ್ಪ
ವೃಕ್ಷ, —ಕಾಮಧೇನು, —ಚಿಂತಾಮಣಿ, —ಪ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, —ಅಮೃತ,

ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮುತ್ತಮವಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಲೋಕಸುಂದರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ವಿಷ್ಣುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟನು. ಇವನು ಹೇಗೂ ಮಂಕನೆಂದು ತಿಳಿದೇ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಅಂತಹ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಈ ಭಿಕ್ಷು ಕನಿಗೆ, ಈ ದರಿದ್ರಯೋಗಿಗೆ, ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಲುತುಂಬ, ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷವನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು, ಸತ್ತರೆ ಸಾಯಲಿ, ಇದ್ದರೆ ಇರಲಿ ಎಂದು. ಈ ಮೂಢನು, ಆ ಹರಿಯ ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳ ಕಪಟವನ್ನರಿಯದೆ, ಆ ವಿಷವನ್ನೇ ಪಾನಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಅವಿವೇಕದಿಂದ ವಿಷಪಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ಲೋಕೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಏನುತಾನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು ?

ನಾರದ—ಆದರೆ ಆ ಹರನು ನಿನಗೆ ಸಮನಾದ ವೈರಿಯಲ್ಲವೇನು, ದುಂಡರಾಜ ?

ದುಂಡ—ಭೇ—ಅವನಾಶವ ಧೀರನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರಿ. ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾದ, ಆ ದೋಷನಿಧಿ, ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಚಂದ್ರನು, ಆ ಹರನಿಗೆ ಪರಮಗುರು ; ಆ ಕಳಂಕಿಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಮೇಲೆಯೇ ಹೊತ್ತಿರುವನು. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಚಿಸಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕದ್ದು ಓಡಿಬಂದ ಆ ಶಿಶುಘಾತಕಿ ಗಂಗೆ-ಸ್ತ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯಳು ; ಅಂತವಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ತಿರುಗುವನು, ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನನಾಗಿ. ಇವನಿಷ್ಟು ಅವಳನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ, ಆ ಗಂಗೆ, ತನ್ನ ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಡುವಳೇ ; ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಅಲ್ಪ ಭಗೀರಥರಾಜನ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಹರನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಆ ದರಿದ್ರರಾಜನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಓಡಿಹೋದಂತಹ ಮಹಾ ದುರಾಚಾರದ ಚಪಲೆ ; ಅಂತಹ ಅವಿವೇಕದ ಗಂಗೆಗೆ, ಆನಾಸ, ಈ ಹರನ ಉತ್ತಮಾಂಗ ; ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೇಳಲಿ, ನಾರದರೇ, ನಿಮ್ಮ ಹರನ ಪ್ರತಾಪ !

ನಾರದ—ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಂದ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲವೆ ನೀನು, ಹೇಳು ಹೇಳು.

ದುಂಡ—ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಹರನಿಗೆ ಪುತ್ರರೋ, ಒಬ್ಬನು ತಂದೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ತಾಯಿಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವನು ; ಅವನಿಗೋ ಆರುಮುಖ ; ಅವಲಕ್ಷಣ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ತಾಯಿಗೆ ಜನಿಸಿ ತಂದೆಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವನು ; ಅವನಿಗೋ ಆನೆಯಮುಖ. ಹೆಂಡತಿಯಂತೂ ಚಂಡಿ, ದುರ್ಗಿ, ಕಾಳಿ ; ನಾಸವು ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಬೂದಿಯೇ ಅಲಂಕಾರ ; ಇಂತಹ ಅವಲಕ್ಷಣದ ಮುಕ್ಕುಣನು ನನಗೆ ಸರಿಯೆ—ಬಡಯೋಗಿ.

ನಾರದ—ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗಿರುವ, ಹೊರಗಿರುವ, ಎಲ್ಲಾ ವೀರಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಯಿತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಧಾನೆ ; ಅವನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು ನಿನಗೆ ವೈರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ; ನಿಶ್ಚಯ.

ದುಂಡ—ಅವನಾರು ? ಆ ಒಬ್ಬನು, ಅವನನ್ನೂ ಹೇಳಿಯೇಬಿಡಿ.

ನಾರದ—ಇನ್ನಾರು, ಆ ಕ್ಷೀರಸಾಗರವಾಸಿ ತ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು.

ದುಂಡ—ಇದುವರೆಗೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವೇಕವಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದ್ದನು ; ಈಗ, ಆ ಹರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿದಮೇಲಂತೂ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅವಿವೇಕಿಗಳು, ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಲಾರರೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿತು.

ನಾರದ—ಇದೇನು ದುಂಡರಾಜ ಹೀಗೆನ್ನುವೆ ! ಲೋಕೇಶ್ವರನೂ, ಪುರುಷೋತ್ತಮನೂ, ಅಘಟನಘಟನಾನಾಮುಘ್ನವಂತನೂ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ, ಆದ ಆ ನಾರಾಯಣನು, ನಿನಗೆ ಸಮನಾದ ವೈರಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ದಡ್ಡನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆನೇ ? ಅದೂ ನ್ಯಾಯವೆ. ಆತನ ಯೋಗ್ಯತೆಯೆಲ್ಲ ! ನೀನಲ್ಲ ! ಆ ಏರಾಟುಸ್ವರೂಪನನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಮನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು, ನನ್ನ ದಡ್ಡತನವೇ ಸರಿ.

ದುಂಡ—ಆ ಹರಿಯು ನನಗೆ ತಕ್ಕ ವೈರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವಿರಲ್ಲವೆ ; ನಾನು ಅವನಂತೆ ಕಳ್ಳನೆ, ಮೋಸಗಾರನೆ, ಮಂಚಕಫೇ, ಮಾಯಾವಿಯೇ, ದ್ರೋಹಿಯೇ, ಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟನೆ, ಏನೆಂದು ಮಾತನಾಡುವಿರಿ ; ಅವನು ಕಪಟಕ್ಕೆ ತವರು ಮನೆ, ಮೋಸಕ್ಕೆ ಜನ್ಮಭೂಮಿ.

ನಾರದ—ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ದಿವ್ಯವಾದ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಭೂಭಾರವನ್ನು ಸರಿಹರಿಸಿ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ?

ದುಂಡ—ಪತ್ತಿಯೊಡನೆ ವನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಆಲೆಹುಟ್ಟಿತು ; ರಾಮಾವತಾರದ ನೆಪದಿಂದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದನು. ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಆಲೆ ಹುಟ್ಟಿತು ; ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ನೆಪದಿಂದ ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಮನೆಯ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕದ್ದುತಿಂದನು ; ಕಣ್ಣಿಗೆಬಿದ್ದ ಗೋಪಿಯರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸದೆ ಬಿಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ನೀರಿ ನಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುವ ಆಲೆಹುಟ್ಟಿತು ; ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿದನು. ಇವನ ಪತ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಇವನ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಮೈಕುಂಠ ಒಂದ ಹೊರಗೆ ನೂಕಿದಳು. ಆಗ ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ವಾಮನನಾಗಿ ಅಲೆದನು. ಆಗಲೂ ತನ್ನ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಲಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ ! ಎಂತಹ ಕೃತಘ್ನನು ! ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯವು ಬಂದು ಹಂದಿಯಾದನು. ವರಾಹನಾದನೆಂದೂ, ಮತ್ಸ್ಯನಾದನೆಂದೂ, ಕೂರ್ಮನಾದನೆಂದೂ, ಎಲ್ಲರೂ ನಗುವದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಲು, ಆ ಅವನಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಪರಶುರಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮ

ಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು ; ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿದನೆನ್ನುವಿ ನಾರದರೇ ! ಜನ್ಮದಾತೆಯಾದ ಮಾತೆಯ ವಿರವನ್ನೇ ಭೇದಿಸಿದನು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದನು, ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಆಲಿಗಾಗಿ ತಾನು ಅವತರಿಸಿ, ಮಾಡಬಾರದ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಹೇಗೆ ? ನಿಮ್ಮಂತಹ ದಡ್ಡರು, ಆ ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ನಾನೇ—ಅವನ ಹಣೆಯಬರಹವಿಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವವನು, ಅವನ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವನೇ ?

ನಾರದ—ಏನು, ಅವನ ಹಣೆಯಬರಹ, ನೀನು ಕಂಡಿರುವದು ?

ದುಂಡ—ಅವನಾಧ್ಯಾತ್ಮವಸ್ತುವು ನಾರದರೇ ; ಶುದ್ಧ ಬಾಲಕನು ; ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನಾಕಾಲವು ಬಂದರೆ, ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಧರ್ಮವನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಜನಕನಾಗಲಿ ಜನನಿಯಾಗಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲೇ ಹಾಕಿಸುವನು, ಸೋದರಮಾವನಾದರೂ ಸಂಹರಿಸುವನು, ಸೋದರನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವನು, ಕಲಹ ತಂದುಹಾಕಿ ತನ್ನವರನ್ನೇ ನಿಶ್ಚೇಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನು, ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವದಕ್ಕೂ ಹಿಂತೆಗೆಯುವದಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅನ್ಯರ ಗೃಹದ್ವಾರವನ್ನು ಕಾಯುವದಕ್ಕೂ ನಾಚುವದಿಲ್ಲ, ಕದ್ದುತಿನ್ನುವದಂತೂ ಜಲಪಾನಮಾಡಿದಂತೆ, ಅನ್ಯರಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಲಜ್ಜೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುವನು, ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅನ್ಯರ ವಶ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವನು, ನಂಬಿದವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೆ ಬಿಡನು, ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಕೊಡದೆ ವಸನಾಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿಸುವನು, ಧೀರನಂತೆ ನಿಂತು ಯುದ್ಧಮಾಡುವನೇನು ಹೇಡಿ, ಸಮಯಬಂದರೆ ಪ್ರಾಣ ಕ್ಷಾಪಿ ಸ್ತೀವೇಷವನ್ನೇ ಧರಿಸಿ ಕುಣಿದುಬಿಡುವನು, ಇಂತಿಂತಹ ಪರಮ ದ್ರೋಹೀ, ಆ ಹರೇ.

ನಾರದ—ಆಯಿತು, ಇನ್ನು ಮೈರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದತಾನೇ ತರಲಿ ; ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮರನ್ನೇ ನೀನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ !

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ ಸಾಪ,—ನೀವುತಾನೇ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲರಿ, ಮೈರಿಗಳು, ಯುದ್ಧ, ಜಯ, ಧೀರತ್ವ, ಇಂತಹ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾತುಗಳು, ದರಿದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ತಮಗೆತಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ; ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತಾ, ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ, ಅಲ್ಪ ಋಷಿಗಳು ತಾವು ; ಹೋಗಲಿ, ಜಿತೋಸ್ಥಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಎಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಡಿ, ಮುಂದೆ ಯಾರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಾದರೂ ಪದ ಹಾಡುವದಕ್ಕೆ.

ನಾರದ—ಛೇ-ಅಯ್ಯೋಗ್ಯ ! ನನ್ನನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯಾ ?

ದುಂಡ—ನಿಮ್ಮ ಜನಕನನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ, ನಿಮ್ಮ ಪಿತಾಮಹನನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ, ಈ ಧೀರನಿಗೆ, ನೀನು, ಈ ತಂಬೂರಿಯ ಬಡದಾಸನು, ಒಂದು ಗಣನೆಯೇ ? ನೆಟ್ಟಗೆ ಒಬ್ಬ ವೈರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲಾರದ ನೀನು, ಕಲಹಪ್ರಿಯನಾಗುವದು ಹೇಗೆ ? ಹೊರಡು, ಹೊರಡು, ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿ—

ನಾರದ—ಏನು ? ನಾನು ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿಯೇ ?

ದುಂಡ—ಅಲ್ಲವೆಂದವರಾರು ? ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ, —ಎಲ್ಲಿ-ತೋರಿಸು ; ಅವಳಾರು, ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತ ಹೆಂಗಸು, ಅವಳ ಹೆಸರೇನು ?

ನಾರದ—ಅದೇತಕ್ಕ ಹಾಗೆನ್ನುವೆ. ನಮ್ಮ ಜನಕನಿಗೆ ಪತ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇನು ?

ದುಂಡ—ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಪತ್ತಿಯಿದ್ದನಾತ್ರಕ್ಕೆ, ನಿನಗೆ ಮಾತೆಯಿದ್ದಹಾಗಾಯಿತೇನು ? ಆ ಶಾರದೆಗೂ ನಿನಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು ? ಅವಳೋ, ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯನ್ನೇ ನೋಹಿಸಿದ ಮಾನಹೀನ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಂತೂ ಸ್ವಂತ ಪುತ್ರಿಯನ್ನೇ ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವ ಲಜ್ಜಾಹೀನನು. ನೀನು, ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ತಾನೇ ಏನು ; ಅವನಿಗೂ ಜನನಿಯೇ ಇಲ್ಲ ; ಅವನೂ ಪುರುಷಗರ್ಭಸಂಜಾತನು. ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಾಣೆನಿ ! ಸ್ವೇಚ್ಛಾಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹೊರಡು.

ನಾರದ—(ಸ್ವಗತ) ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಕಟವು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ, ನಾರಾಯಣ ; ಏನೋ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ, ಏನೋ ಆಗಿಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲ ! ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಂದು, ಅಡಿ, ಮುಗಿದು, ಈ ದೈತ್ಯನು ಈಗ ಪಟ್ಟಾಗಿ ನನಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರವನ್ನೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದಾನಲ್ಲ ! ಇಂತಹ ಅವಿಧೇಯದೈತ್ಯನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ! ಇರಲಿ (ಪ್ರಕಾಶ) ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀನೇನು ಬಲ್ಲೆಯೋ ದೈತ್ಯ ? ನಿನಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕೋ, ಅಯೋಗ್ಯ.

ದುಂಡ—ಮುಚು, ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟೇನು ; ನಿನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಬಾಲಕನಾದ ಮನ್ಮಥನು, ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿಬಂದರೆ, ಮಹಾಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ನೀನು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ನೀನು, ಆ ಸ್ತ್ರೀವೇಷದ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು, ಮೂರಾವತ್ತಿ ನಿನ್ನ ಕುಟೀರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಲಿವೆ ? ಸ್ತ್ರೀಚಪಲಕ್ಕಾಗಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ, ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಆಶೆಬಿದ್ದು, ವಾನರಮುಖದಿಂದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನ ಪಡಲಿವೆ ? ಕೃಷ್ಣನ ಭಾರ್ಯೆಯರನ್ನು ಆಶಿಸಿದಾಗ, ನಾನಿಲ್ಲದಕಡೆ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಲು, ಅವನ ಪತ್ತಿಯರ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಶುನಕನಂತೆ ಅಲೆದಾಡಿ, ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಕಾಣದೆ, ಲಜ್ಜೆಹೊಂದಲಿವೆ—?

ನಾರದ—ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು, ದುಂಡ, ನಿನಗೇ !

ದುಂಡ—ನಾನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದೆ; ಎಲಾ, ದರಿದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ನೀನು, ನೆಟ್ಟಗೆ ಆ ಅತ್ರಿಯ ಪರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಣ್ಣನ ಪತ್ನಿಯೆಂದು ಕೂಡಾ ಶಂಕಿಸದೆ, ನಿರ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆ ಅನ ಸೂಯೆಯನ್ನು ನೀನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ? ನಿನ್ನನ್ನು ಆಕೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನಾರದಿಯಾಗಿನಾಡಿ, ತನ್ನ ಪತಿಯ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಇಡಲಿಲ್ಲವೇ ? ನೀನು ಒಂದಲ್ಲ—ಎರಡಲ್ಲ—ಅರವತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹಂದಿಯಂತೆ. ಫೀ-ನಿರ್ಲಿಷ್ಟಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಸಾರಿಗಳು ನಂಬಿ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದೇ ? ನೀನು ಶುದ್ಧ ನೀಚನು, ಅನ್ಯತನಾದಿ.

ನಾರದ—ಏನುಮಾಡಲಿ, ಈ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕ್ಕೆ ? ನನ್ನನ್ನು ಮನಸ್ತೀ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವ ನಲ್ಲಾ ! ಇವನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಟವೇನೂ ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ದುಂಡನಿಂದ ನಾರದಲೀಲೆಗೆ ವಿಘ್ನಬರುವಂತಾಯಿತಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮ, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಚಮತ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಏನಾಯಿತು.

ದುಂಡ—ಏನು ಮಹದಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆಯೋ, ಕೊಂಡಿಯಾಚೇಳೇ, ವಿಸ್ತೃಷ್ಟವೇ, ಇಡು, ತುಂಬೂರಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಇಲ್ಲಿಟ್ಟು. ನನಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಹೋಗು, ಜೀವದಾನಮಾಡಿದೇನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರೆ ಏನುಫಲ ? ಎಲ್ಲಾದರೂ ಜೀವಿಸು.

ನಾರದ—ಇನ್ನು ಸಹಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಬೇಕಾದುದೇ ಅನ್ನು, ನಾನು ತಡೆಯಬಲ್ಲೆ; ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಎತ್ತಿದೆ, ಆಗಲೇ ಬಂದಿತು ನೋಡು, ನೀನಿಗೆ ವಿಪತ್ತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ನೋಡು, ಅಥವಾ, ಉನ್ನತ.

ದುಂಡ—ನೀನು ?

ನಾರದ—ಅಹುದು, ನಾನು.

ದುಂಡ—ಸುಟ್ಟು, ಬೂದಿಮಾಡಿಬಿಡುವೆಯೋ ?

ನಾರದ—ಸಂಶಯವೇಕೆ ? ಬೂದಿಮಾಡಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಡಿಬಿಡುವೆನು.

ದುಂಡ—ಆದರೆ, ನೀನೇ ನನ್ನ ಮಗನೋ, ನನ್ನ ಬೂದಿಯನ್ನು ಕಡಡುವದಕ್ಕೆ ?

ನಾರದ—ಫೀ-ದುಷ್ಯ-ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡು. ನಾನು ನಿನ್ನ-ಮಗನೇಕೆ ? ನಿನ್ನ ಭಾಗದ ಮೃತ್ಯುವೆಂದು ತಿಳಿ.

ದುಂಡ—ಈ ದರಿದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈ ನಿರ್ಗತಿಕ, ಈ ಬಡಬುಷಿ, ನನ್ನ ಭಾಗದ ಮೃತ್ಯುವಂತೆ ; ಅಹ್ಲಹ್ವಾ ! ಹುಚ್ಚ ! !

ನಾರದ—ಬಾ, ಈಚೆಗೆ ಬಾ, ಹೀಗೆ ಬಾ ; ನೋಡು, ನಾರದನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನಾದರೂ. ನೀನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವೈರಿಯು ನಾನೇಸರಿ.

ದುಂಡ—ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೇ ನನಗೆ ಸಮನ್ವದಿರುವಾಗ, ನೀನು, ಈ ಮಳಕ, ಒಂದು ಬಡಸೊಳ್ಳೆ, ನನಗೆ ಈಡಾಗುವೆಯಾ ?

ನಾರದ—ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಸೊಳ್ಳೆಯು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಡಿ ಯುವದಕ್ಕೆ ಅರಂಭಿಸಿದಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು, ಅದರ ಸುಖ. ಬಾ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲು, ಏತಕ್ಕೆ ಹರಟುವೆ.

ದುಂಡ—ಈ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನಮೇಲೆಯೇ ನನಗೆ ಯುದ್ಧ ! ಈ ತಂಬೂರಿಯೇ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವೋ ! ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಯಿತೇನು, ನಾರದ, ನಿನಗೆ ?

ನಾರದ—ಬಾರೋ-ಹೇಡಿ, ಅವರು ಹಾಗೆ, ಇವರು ಹೀಗೆ, ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಹಾ ಗಲ್ಲ ; ಬಾ, ನಿಲ್ಲು. ತೊಡೆಯನ್ನು ತಟ್ಟು. ಆಗಿಯೇಹೋಗಲಿ, ಕೈಗೆ ಕೈ—

ದುಂಡ—ಶೌರ್ಯರಹಿತನಾದ ದರಿದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿನಗೇ ಇಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮವು ಬಂದರೆ, ಇನ್ನು — !

ನಾರದ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪರಾಕ್ರಮದ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ನೀನೇನುಬಲ್ಲೆಯೋ ಮೂಢ ? ಪರಶುರಾಮನಿಗೇ ಗೊತ್ತು, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೇ ಗೊತ್ತು, ವಸಿಷ್ಠನಿಗೇ ಗೊತ್ತು, ದೂರ್ಮುಖನಿಗೇ ಗೊತ್ತು ; ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಂತರಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ನಿನ್ನಂತಹ ದುಷ್ಟಪಾಪಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿ, ಸಾಧುಸಜ್ಜನ ಸಂತಾಪ ವಾಗುವಾಗ, ಮದಾಂಧರಾದ ನಿಮ್ಮಂತಹ ರಾಕ್ಷಸರು ಮೇರೆಮೀರಿ ಅಧರ್ಮಚರಣೆಗೆ ಬೀಳುವಾಗ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ದರಿದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಧರಿಸುವ ಅವತಾರವೇ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಈಗ ತೋರಿಸುವೆನು, ಬಾ.

ದುಂಡ—ಎಲ್ಲಿ, ಬಾ, ಅದೇನು ತೋರಿಸು, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ. ಎಲವಲಾ ಗಡ್ಡವೇ !

ನಾರದ—ಸಿದ್ಧನಾದೆಯೊ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ?

ದುಂಡ—ಸಿದ್ಧನಾಗಿದೇನೆ.

ನಾರದ—ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ; ನೀನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಈಗಲೇ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಂದನವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕು.

ದುಂಡ—ಏತಕ್ಕೆ ?

ನಾರದ—ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬಳಿದಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಬರಬೇಕು.

ದುಂಡ—ಏನೆಂದು ?

ನಾರದ—“ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ನಾರದನು ಈಗ ನನ್ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದಾನೆ. ಯಾರು ಸಾಯುವರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಹೇಳಿದ ಪರನನ್ನೆ ಪರಿಗ್ರಹಿಸು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಬಾ.

ದುಂಡ—ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಾರದು ?

ನಾರದ—ಆಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಯುದ್ಧದ ಆಶೆಯೇ ಹೋಗಿಬಿಡುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ.

ದುಂಡ—ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆದರೋ ?

ನಾರದ—ನಿನಗೆ ಆಗುವ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ ; ಪುತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಕೂಡಲೆ ತಂದೆಯಾದ ನನಗೇನೋ ಹಾಗೆಯೇ ; ಅಂದಮೇಲೆ ?

ದುಂಡ—ಆದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರು ; ನನಗೆ ಹೆದರಿ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಬೇಡ ; ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ತರುಣಿಗೆ ಹೇಳಬರುವೆನು.

ನಾರದ—ಎಚ್ಚರ, ಎಚ್ಚರ, ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಿ, ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಮರೆತು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟೀಯೆ.

ದುಂಡ—ಛೇ-ಛೇ-ಅನ್ಯರ ತರುಣಿಯರನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶಿಸುವದಕ್ಕೆ, ನಾನೇನು ಇಂದ್ರನೇ-ಚಂದ್ರನೇ-ಹರನೇ-ಹರಿಯೇ-(ಹೋಗುವನು)

ನಾರದ—ಹೋಗು ನೀಚ ; ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾರಬ್ಧವು ತೊಲಗಿಹೋಯಿತು. “ ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾವಿರವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸು ” ಎಂಬಂತೆ ಈ ಹೆಮ್ಮಾರಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾದೆನಲ್ಲ ; ಮುಂದೆ ದೇವರು ಮಾಡಿಸಿ ಬಂತಾಗಲಿ. ಆಹಾ ! ನನಗೆ ಎಲ್ಲೂ, ಎಂದೂ, ಯಾರಿಂದಲೂ, ಹೀಗೆ ಅನುರಾಧೆಯಾಗಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ; ಎಲವಲಾ ದುಂಡ ! ದುಂಡ !! ಬಹು ಪ್ರಚಂಡ !!! ಇವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಆ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯಿಂದಲೇ ಆದೀತು. ಆಗಲಿ, ನಾನೀಗಲೇ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಿ, ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ರೇಗುವಂತೆ ಧೂಪವನ್ನು ಹಾಕಿ, ದುಷ್ಟದೈತ್ಯನಾದ ದುಂಡನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅವತಾರವೊಂದನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಧರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಇದೇನು ! ವಿಷ್ಣುವು ಜನಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವು, ಆ ಅವತಾರಪುರುಷನಿಗೆ, ಊರ್ಮತಿಯು ಅಜ್ಜಿಯಾಗುವಂತಹುದಾಗಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಈ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡಲಿ ? (ನೋಡಿ) ಏನು-ಅದಾರು-ಬರುವರು ? ಭಲ ನಾರದ ! ನೀನೇ ಸುಕೃತಿಯು. ಈಗ ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಆಯು ಮಹಾರಾಜನು, ಪುರೂರವರಾಜನಿಂದ ಊರ್ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು ; ಅಂದಮೇಲೆ ಈತನ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಯ ಜಠರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವು ಅವತರಿಸುವದಾದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗುವದು. ಆಗಲಿ, ಇವನೇತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವನೋ ತಿಳಿಯುವ.

ಆಯು—ನಾನು ಮಹಾನಿರ್ಭಾಗ್ಯನು. ವಯಸ್ಸು ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗುವಂತಹ, ವಂಶವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡುವಂತಹ, ಸುವ್ರತನು ಬೇರೆ ಜನಿಸಲಿಲ್ಲ ; ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯದ ನನ್ನ ಬಾಳೇತಕ್ಕೆ ? ರಾಜನೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ, ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ

ಈ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಬಾಳಿಗಿಂತಲೂ, ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಆನಂದಿಸುವ ಬಡಜನರ ಭಾಗ್ಯವೇ, ಎಷ್ಟೋ ಪೂಜ್ಯವಾದದ್ದು. ಏನುಮಾಡಲಿ ; ನನಗೆ ಸಂತಾನವು ಹೇಗೆ ಲಭಿಸುವದು ? ಯಾರ ಮರೆ ಹೊಗಳಿ, ಜಗನ್ನಾಯಕ—

ನಾರದ—ರೋಗಿಯು ಬಯಸುವದೂ, ವೈದ್ಯನು ಉಪದೇಶಿಸುವದೂ, ಈಗ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ ; (ಪ್ರಕಾಶ) ಇಗೋ, ಈ ನಾರದನ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳು ; ಸಂತಾನವು ಲಭಿಸುವದು.

ಆಯು—ಆಹಾ ! ಪರಮಾತ್ಮನು ಅದ್ಭುತಚರಿತ್ರನು ! ಮಹಾಮಹಿಮ, ಅಜ್ಞೆಯಾಗಲಿ.

ನಾರದ—ನಿಮ್ಮ ಕುಲ ಗುರುಗಳಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸು ; ಅವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ರಸಾಲಫಲವನ್ನು, ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯು ಸೇವಿಸಲಿ ; ಶುಭವಾಗುವದು ; ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ಆಯು—ಭಗವಂತನ ಕಟಾಕ್ಷವು ಬರುವದಾದರೆ, ಏನೇನುತಾನೇ ಆಗಲಾರದು ! ನಾನು ಹೋಗಿ, ಈಗಲೇ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮಹಾಮುನಿಗಳ ಮರೆಬೀಳುವೆನು ; ಹೇಗಾದರೂ ಪುತ್ರಲಾಭವಾದರೆ, ನಾನೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯು.

ಪ್ರವೇಶ 3

[ಸ್ಥಳ-ವೈಕುಂಠ]

(ನಾರಾಯಣನು ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವನು)

ನಾರದ—(ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು) ಇದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ನಿದ್ರೆಯೋ, ಅಥವಾ ಕಪಟ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೀತಿಕಾರಚನೆಯೋ ಕಾಣನಲ್ಲ !

ವಿಷ್ಣು—ಇದೇ ಕಲಹ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೀತಿಕಾರಚನೆ, ಅಲ್ಲವೆ, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಏನುಮೇವ, ನಾನು ಕಲಹನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಿಯೇ ?

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ನಾನು ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಿಯೇನು ?

ನಾರದ—ಸಂದೇಹವೇನು, ಪರಮಾತ್ಮ ?

ವಿಷ್ಣು—ಆಗಲಿ, ಕಲಹಪ್ರಿಯ, ಏನು ನಿನ್ನ ಆಗಮನೋದ್ದಶ್ಯವು ; ಬೇಗ ಹೇಳು ?

ನಾರದ—ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ದೇವ ; ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ದಶಾವತಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿ, ದುಷ್ಟರು ನಿನ್ನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿರಿಸಿರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ನಮ್ಮಂತಹ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರು, ಇಂತಹ

ನಿಂದೆಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಹೊರಗೆ ಚರಿಸುವದಕ್ಕೆ, ತುಂಬ ಅಪಮಾನವಾಗಿಹೋಗಿದೆ.

ವಿಷ್ಣು—ನನ್ನನ್ನು ನಂದಿಸುವರೇ ? ಏನೆಂದು. ನಾನು ಅಂತಹ ಅನುಚಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನಲ್ಲವಲ್ಲ !

ನಾರದ—ನಾವು ಯಾವದನ್ನು ಉಚಿತವೆಂದು ಅರಿತಿರುವೆವೋ, ಆ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಅನುಚಿತಗಳಾಗಿ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ವಿಷ್ಣು—ಅದು ಹೇಗೆ ನಾರದ ?

ನಾರದ—ನೀನು ಶುದ್ಧ ಭಿಕ್ಷು ಕನಂತೆ, ನಾರಾಯಣ.

ವಿಷ್ಣು—ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದೆನು ! ಓಹೋ, ಬಲಿಯನ್ನು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದೆನೆಂದೋ ! ಅದು ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕೂ, ಬಲಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲವೇ ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪಮಾನವೇನು ?

ನಾರದ—ನೀನು ಅನ್ಯರ ಗೃಹದ್ವಾರವನ್ನು ಕಾಯುವನಂತೆ !

ವಿಷ್ಣು—ಅಹುದು, ನನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಬಲೀಂದ್ರನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆನು.

ನಾರದ—ನೀನು ಹಂದಿಯಂತೆ ! (ವರಾಹ)

ವಿಷ್ಣು—ಅಹುದು, ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ವರಾಹಾವತಾರ ಮಾಡಿದೆನು.

ನಾರದ—ದುಷ್ಟವೃಗವಂತೆ, ನೀನು ಕಾಡುವೃಗವಂತೆ !

ವಿಷ್ಣು—ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಮದವನ್ನು ಭಂಗಿಸಲು, ಆ ಅವತಾರವನ್ನೇ ಎತ್ತಿದೆನು ! ತಪ್ಪೇನು ?

ನಾರದ—ನೀನು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯತನಾದಿಯಂತೆ ! ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿದೆಯಂತೆ !

ವಿಷ್ಣು—ಎಲ್ಲಿ, ನಾನು ಯಾವಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿದೆನು ; ಹೇಳು ?

ನಾರದ—ಮೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪುನರ್ದನ್ಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಯ ; ಜಯವಿಜಯರು ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರು ; ಅಂತವರ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ನೋಡು !

ವಿಷ್ಣು—ಅವರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಿ, ತಮಗೆ ತಾವೇ ಕೇಡನ್ನು ತಂದು ಕೊಂಡರು ; ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೋಷವೇನಿದೆ ?

ನಾರದ—ನೀನು ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಜನನಿಯನ್ನೇ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದೆಯಂತೆ ; ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅನ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಅನರ್ಥವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆಯಂತೆ.

ವಿಷ್ಣು—ಎಲನಲಾ ! ಸಿತ್ಥನಾಕೃಪಂಪಾಲನೆಯು ಪರಮಧರ್ಮವೆಂಬುದನ್ನು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೋಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ಪರಶುರಾಮನಾಗಿ, ನನ್ನ ಜನನಿಯನ್ನು ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿದೆನು ; ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಹತ್ವವೇನೆಂಬುದನ್ನು, ರಾಜರಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರಾಗಿಯೂ, ಮದಗರ್ವಿತರಾಗಿಯೂ ಇರುವವರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದಾಸ್ಥಿತ್ವ ಕ್ಷಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಅಂಥ ದುಷ್ಟರನ್ನು ಕೊಂದೆನು.

ನಾರದ—ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ಮೀನಂತೆ, ಕೂರ್ಮವಂತೆ, ಜಾರನಂತೆ, ಚೋರನಂತೆ, ಸಂಭಿದವರಿಗೆ ವನವಾಸಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ, ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಬಂಧನನಾಯಿತಂತೆ, ಮಾವನನ್ನೆ ಕೊಂದ, ಸೋದರಳೆಯನನ್ನೆ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಂತೆ ; ಇದೂ ಇರಲಿ ; ಅಗ್ರಜನಿಗೆ ವಂಚಿಸಿ, ಸರ್ವೋದಯವನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಸ್ನೇಹಮಾಡಿಸಿದೆಯಂತೆ ;

ವಿಷ್ಣು—ಭೇ—ಭೇ—ಎಂತಹ ಮಾತು ! ಎಲ್ಲವೂ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ದೋಷದಂತೆ ಎತ್ತಿ ಆಡಿದ ನೀಚನಾವನು,—ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದೇವ ; ಕೈಹಿಡಿದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಸಾಕಲಾರದೆ, ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಕಾಡುಪಾಲುವಾಡಿದೆಯಂತೆ ; ಮತ್ತೊಂದುಬಾರಿ ಕಂಡವರಪಾಲುವಾಡಿದೆಯಂತೆ.

ವಿಷ್ಣು—ಮುಚ್ಚು, ನಾರದ, ಹೆಚ್ಚು ಹರಟಬೇಡ—

ನಾರದ—ಇವು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ ದೇವ ; ನಿನ್ನ ವೈರಿಗಳು ಆಡುವ ಮಾತು.

ವಿಷ್ಣು—ಇಂತಹ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಆ ನೀಚನಾವನು ಹೇಳು ?

ನಾರದ—ಇರುವನು, ಇರುವನು, ಕಾಡುಕೊಂಡಿರುವನು ; ಸಮಯವನ್ನು—

ವಿಷ್ಣು—ಏತಕ್ಕಾಗಿ ?

ನಾರದ—ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ;

ವಿಷ್ಣು—ನಾಸಿರುವದೇತಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲೆಯಾ ?

ನಾರದ—ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಲೋಲನಾಗಿ, ಶೇಷಪರ್ಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವದಕ್ಕೆ ; ಮಲಗು, ಮಲಗು, ನಾರಾಯಣ, ಚನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸು ; ಪತ್ನಿಯಾದರೂ ಕಂಡವರಪಾಲಾಗಲಿ ; ಭಕ್ತರಾದರೂ ಸಂಕಟಪಡಲಿ ; ಲೋಕವಾದರೂ ನಾಶವಾಗಲಿ ;

ವಿಷ್ಣು—ಆ ದುಷ್ಟನಾವನು ಹೇಳು ? ಈ ನನ್ನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಅವನ ಶಿರವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು.

ನಾರದ—ನಿನ್ನ ಈ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗುವ ಪಿಂಡವಲ್ಲ, ದೇವ, ಅವನು ಮಹಾಪ್ರಚಂಡನು ; ದಶಾವತಾರಮಾಡಿ, ದಾನವಾಂತಕನೆಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವ, ನಿನ್ನ ಆಡಂಬರವು, ಅವನಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಅವನಾವನು ಹೇಳು ?

ನಾರದ—ನಿನಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಮಾಡು ; ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು ; ಇದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಮೊದಲೇ, ಕಲಹನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಿಯೆಂದು ನಾನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆ ; ನನಗೇತಕ್ಕೆ, ನಾರಾಯಣ, ನಾರಾಯಣ—

ವಿಷ್ಣು—ನಾರದ, ಬಾ, ಬಾ, ಹೋಗಬೇಡ ; ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುವೆನು.

ನಾರದ—ಆದರೆ ನನಗಾಗಿ ದಶಾವತಾರಗಳ ಜತೆಗೆ, ಏಕಾದಶಾವತಾರವೊಂದನ್ನು ಧರಿಸುವೆಯಾ ಹೇಳು ?

ವಿಷ್ಣು—ಯಾವ ಮಹದುಲ್ಲೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ಅವತಾರವನ್ನೆತ್ತಬೇಕು, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ದುಷ್ಟದೈತ್ಯಸಂಹಾರವೇ ಒಂದು ; ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಒಂದು ; ನಾರದಲೀಲೆಯನ್ನು ಸಾಂಗಮಾಡುವದೇ ಇನ್ನೊಂದು ; ಈ ಮೂರು ಮಹದುಲ್ಲೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ನೀನು ಅವತಾರವನ್ನು ಧರಿಸು.

ವಿಷ್ಣು—ವಿಚಾರವೇನು ? ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳು, ನಾರದ—

ನಾರದ—(ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು)

ವಿಷ್ಣು—ನಾರದ, ನೀನು ಮಹಾಚತುರನು ; ಆಗಲಿ ನಡಿ ; ನಡೆಯಲಿ, ನಾರದಲೀಲೆ.

ನಾರದ—ನಾರದನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನೀನು ಅವತರಿಸಬೇಡ ; ಸುಂದರೀಮಣಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಶೆಯಿದ್ದರೆ, ಹೊರಡು— ನನ್ನೊಡನೆ—(ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ 4

[ನಂದನವನದಲ್ಲ]

(ಅಶೋಕಸುಂದರಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಾ, ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವಳು.)

ದುಂಡ—ಈ ವನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟೆನು ; ಇದೇ ನಂದನವನವು ; ನಾರದರು ಹೇಳಿದ ಆ ತರುಣಿಯು ಈ ವನದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರುವಳೋ ಕಾಣೆನು.

(ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವಳು.)

ದುಂಡ—(ಅಶ್ಚರ್ಯ) ಈಕೆಯೇ ನಾರದರು ಹೇಳಿದ ಲಲನಾಮಣಿಯು ; ಆಹಾ, ಎಂತಹ ಸುಂದರಿ ! ಎಷ್ಟು ಸಣ್ಣವಯಸ್ಸಿನ ಕೋಮಲಾಂಗಿಯವಳು !! ಈಕೆಯು ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ, ಅವನಾದರೊಬ್ಬ ಪತಿಯು, ದೊರೆಯಲೆಂದು, ಹೀಗೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳೇ ; ಇಂತಹ ನವಮೋಹನಾಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದವೇಲೆ, ನಾನು ಇವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಾದರೂ

ಹೇಗೆ ? ಇರಲಿ, ಸುಂದರೀ—ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನು, ಏಳು ಏಳು.

ಅಶೋಕಸುಂದರಿ—(ಎಚ್ಚರ) ನೀನಾರು ? ಹೋಗು, ಹೋಗು ;

ದುಂಡ—ರಮಣೀಮಣಿ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆ ?

ಅಶೋ—ನನಗೆ ಪತಿಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೆ ಲಭಿಸಲೆಂದು.

ದುಂಡ—ಸರಿಯೇ ; ಪತಿಯು ನಾನೇ ಬಂದಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ತಪವೇತಕ್ಕೆ ?

ಅಶೋ—ನನ್ನ ಪತಿಯು ಬೇರೆ ಇರುವಾಗ, ನೀನು ಹೇಗೆ ಪತಿಯಾಗುವೆ ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ, ಅಜ್ಞಾನೀ ! ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಈ ಪತಿಯು ಲಭಿಸಿರುವಾಗ, ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮತ್ತಾವನ್ನೋ ಪತಿಯೆಂದು, ಏತಕ್ಕೆ ವೃಥಾ ಹಂಬಲಿಸುವೆ ; ನಾನೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಪತಿಯು ; ಬಾ, ರಮಣೀ—

ಅಶೋ—ಒರವನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದಮೇಲೆ, ಅನ್ಯಪುರುಷನನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡುವಳಲ್ಲ ; ನಾನು ವೀರಪತಿವ್ರತೆಯೆಂದು ತಿಳಿ ; ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು.

ದುಂಡ—ಹೋಗಲಿ, ರಮಣೀ, ನೀನಾರು ? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ? ಯಾರನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ವರಿಸಿರುವೆ ? ಅದನ್ನಾದರೂ ತಿಳುಹಿಸು ?

ಅಶೋ—ನಾನು ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಪುತ್ರಿಯು ; ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವರು ; ನಾನು, ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವ ನಹುಷಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು, ನಮ್ಮ ಜನನೀಜನಕರ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ.

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ ! ಹುಚ್ಚುಬೇರೆ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ನಿನಗೆ ? ಎಂದೋ, ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಅಲ್ಪನನ್ನು, ನೀನು ಈಗಲೇ ಪತಿಯೆಂದು ವರಿಸುವದರಿಂದ, ನಿನಗೆ ಆಗುವ ಅನಂದವಾದರೂ ಏನಿದೆ ? ಬೇಡ ಬಾ ; ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸದಿರು ; ಮೇರುಶಿಖರಿಯಲ್ಲಿ, ವೈಷ್ಣಾರ್ಯಪುರಿಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ; ನಾನು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಗೆದ್ದಿರುವೆನು ; ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೇ ನನಗೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುವರು ; ಅದ್ಭುತವಾದ ವೈಭವವಿದೆ ; ಬಾ, ನನಗೆ ಪಟ್ಟ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ನನ್ನೊಡನೆ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಆನುಭವಿಸು.

ಅಶೋ—ಬೇಡ, ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುವೆನು ; ನನ್ನನ್ನು ಅತಿಸಿ ಕೆಡಬೇಡ ; ನಾನು ಪತಿವ್ರತೆಯು ; ಅನ್ಯಪುರುಷರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ, ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೂ, ಸವಿಮಾತಿಗೂ, ಸೋತು, ಸತೀತ್ವವನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡಿ, ರೌರವಾದಿ ಸರಕಗಳನ್ನು ಸೇರುವ, ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ತೀಯಬೇಡ ; ಹೋಗು.

ದುಂಡ—ಓಹೋ ಹೋ ಹೋ ! ಏನು, ನಿನ್ನ ಮಹಾ ಪತಿವ್ರತ್ಯ ! ಆ ಅಹಲೈಗಿಂತಲೂ, ನೀನು ಮಾರಿದವಳೋ ? ಪತಿವ್ರತೆಯೆಂದು ಲೋಕವಿವಿಧತೆ

ಅವಳೇ, ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಗೌತಮನಿದ್ದಾಗಲೇ, ಅವನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ, ಆ ಇಂದ್ರನಮೇಲೆ ಮೋಹಗೊಂಡು, ಅವನನ್ನು ವರಿಸಿ ಆನಂದಿಸಿದಳು ; ಅಂತಹ ಪ್ರಖ್ಯಾತಳಾದ ಪತಿವ್ರತೆ ಅಹಲೈಯ ಪಾಡೇ ಹಾಗಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು-ನಿಮ್ಮಂತವರದೇನು ಲೆಕ್ಕ.

ಅಶೋ—ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅಹಲೈಯನ್ನು, ಆಕೆಯ ಪತಿಯ ವೇಷದಿಂದ ವಂಚಿಸಿ ರಮಿಸಿದ, ಆ ಇಂದ್ರನೆಂಬ ಅಧಮನು, ಕಂಡ ಗತಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ ; ಗೌತಮನು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದಿಂದ, ಶಚೀಪತಿಯು, ರೇರವೆಲ್ಲಾ ರಂಧ್ರಗಳಾಗಿ ಹೋಗಲು, ಅವನು ಅವಹ್ಯಗಳಿಂದ, ಈಗಲೂ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ ; ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ತನ್ನ ಪತಿಯೇ ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ, ಆ ನೀಚನ ವಂಚನೆಯಿಂದ, ಆ ಅಹಲೈಯು, ದೋಷಿಯಾದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಎಷ್ಟೋವರ್ಷಗಳು ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜೀವಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ; ಇನ್ನು, ಬುದ್ಧಿಭೂರ್ಮಕವಾಗಿಯೇ, ಅನ್ಯನನ್ನು ಸೇರಿದರೆ, ಅಂತಹ ಚಂಡಾಲಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ, ಆಗುವ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು, ವೃಥಾಸುವದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ; ಮಹಾನಂದೆ ಎಂಬ ವೇದ್ಯಿಯು, ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುತ್ತಾ, ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿರಲು, ಅವಳನ್ನು ಕೆಣಕಲು ಹೋಗಿ, ಆಕೆಯ ಕೋಪದಿಂದ, ಇಂದ್ರನು ದಗ್ಧನಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ; ಪತಿವ್ರತೆಯರನ್ನು ಅಶಿಸುವದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲ.

ದುಂಡ—ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಪತ್ನಿ ತಾರೆಯೇ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ; ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅವನನ್ನು ಸೇರಿದಳು ; ಬುಧನೆಂಬ ಮಗ ನನ್ನೂ ಪಡೆದಳು ; ಅಂದಮೇಲೆ ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಡುವೆ, ಬಾ.

ಅಶೋ—ಗುರುತಲ್ಪಗಮನ ಮಾಡಿದ ಪಾತಕಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಚಂದ್ರನು ಈಗಲೂ, ಕ್ಷಯರೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುತ್ತಿರುವನು ; ಆ ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆ ಅನಸೂಯೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೋಗಿ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೇ, ಅವಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು ; ಆಕೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಿದ ನಾರದ ಮುನಿವರೈ, ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ, ಅರವತ್ತುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹೆತ್ತರು. ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ಅಶಿಸಿದ ರಾವಣ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನು, ಪರಿವಾರಸಹಿತ, ನಿರ್ಗಮನಾಗಿ ಹೋದನು. ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಸಾವಿತ್ರಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ, ಯಮಧರ್ಮರಾಯನೇ ಆಕೆಯ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ, ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಪತಿವ್ರತೆ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ತೊಡೆಯನ್ನು ತಟ್ಟಿದ ದುರ್ರೋಧನು, ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟರೊಡನೆ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವೆ. ವೃಂದಾದೇವಿಯನ್ನು ಅಶಿಸಿದ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ, ಆಕೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಗಂಡಕೇ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತನು. ವೃಥಾ ಕೆಡಬೇಡ, ಹೋಗು.

ದುಂಡ—ನೀನು ಏನೇನು ಹೇಳಿದರೂ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇರೆ ನಾನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಾದರೂ ಹೋಗುವೆನು. ಹೆಂಗಸರು ಮೊದಮೊದಲು

ಹೀಗಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕಡೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು.

ಅಶೋ—ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ನನ್ನನ್ನು, ನೀನು ಮುಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲೆಯಾ ? ಸತಿವ್ರತೆಯರು ಪ್ರಚಂಡನಾದ ಜ್ವಾಲಾಗ್ನಿಯೆಂದು ಕಾಣೆಯಾ ?

ದುಂಡ—ಲಾವಣ್ಯದಗಣಿ, ಮೋಹನಾಂಗಿ, ಪರಮಸುಂದರಿ, ನೀನು ಜ್ವಾಲಾಗ್ನಿಯೇ ?

ಅಶೋ—ಸತಿವ್ರತೆಯಾದವಳು, ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಲಾವಣ್ಯದ ಗಣಿಯಾಗುವಳು ; ಅನ್ಯ ಪುರುಷರ ಪಾಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯೆಂದು ತಿಳಿ.

ದುಂಡ—ಏತಕ್ಕೆ ಹರಟುತ್ತಿರುವೆ ; ಎಲ್ಲೇ, ತೋರಿಸು, ನಿನ್ನ ಬೆಂಕಿಯಜ್ವಾಲೆ ; ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು.

ಅಶೋ—ನೋಡು, ಮೂಢ—ಸತಿವ್ರತೆಯರು ಕಾಮುಕರ ಪಾಲಿಗೆ ಹೇಗಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡು ? (ದಗ್ಗೊಂದು ಉರಿಯು ಕಾಣಿಸುವದು)

ದುಂಡ—ನಿಜ, ಈಕೆಯು ಸತಿವ್ರತೆಯೇ ಸರಿ : ಒಂದುವೇಳೆ, ನಹುಷನೆಂಬ ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ಸತ್ತುಹೋದರೆ, ಆಗಲಾದರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವೆಯಾ, ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳು ?

ಅಶೋ—ಛೇ, ಅಯೋಗ್ಯ, ನಹುಷನು ಮೃತನಾಗುವದೆಂದರೇನು ? ಆ ನಹುಷ ನಿಂದಲೇ, ನಿನಗೆ ಮರಣವು ಸಿದ್ಧಿಸಲಿ ; ಸತಿವ್ರತೆಯಾದ ನನ್ನ ಶಾಪವು, ಸುಳ್ಳಾಗಲಾರದು ; ಹೋಗು, ಇನ್ನಿರಬಾರದು. (ಹೋಗುವಳು)

ದುಂಡ—ಎಂತಹ ತರುಣಿ, ಎಷ್ಟು ಸುಂದರಿ, ಏನುಲಾವಣ್ಯ, ಇವಳು ಸ್ವಾರ್ಥಿನಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು ! ಇರಲಿ, ಇವಳಿಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದನಾದ, ಆ ನಹುಷನೆಂಬುವನನ್ನೇ, ನಾನು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಗಲಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರುವಳೇ ? ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ, ಇವಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸದೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ; ಇವಳಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಸತ್ತರೂ ಸರಿಯೆ.

ನಾರದ—(ಬಂದು) ದುಂಡನು ಏನನ್ನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ನಾನು ಬಂದಿರುವದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಾರದವನಾಗಿರುವನು ; ಅಲೋಕಸುಂದರಿಯ ಮೇಲಿನ ಮೋಹಾವೇಶವೇ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ; ಆಗಲಿ.

ದುಂಡ—ನಾನಿನ್ನು ಆ ತಂಬೂರಿಯ ಬಡದಾಸನ ಸಂಗಡ, ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬೇರಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೆ ; ಏನುಮಾಡಲಿ.

ನಾರದ—ಛೇ- ಅಯೋಗ್ಯ, ಉನ್ಮತ್ತ, ನಾನು ತಂಬೂರಿಯ ಬಡದಾಸನೆ ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯೋ, ಇನ್ನೇನುಗತಿ, ಈ ಬಡ ಋಷಿಯು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವನಲ್ಲ! ಮಹಾತ್ಮ,
ಕ್ಷಮಿಸಿ, ನಾನು ಆ ತರುಣಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿರುವೆನು.

ನಾರದ—ಆದರೆ, ವರಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿದೆಯಾ ?

ದುಂಡ—ಯಾವನೋ ನಹುಷನಂತೆ ; ಅವನನ್ನು ವರಿಸುವಳಂತೆ.

ನಾರದ—ಅಯ್ಯೋ, ಹೆಂಗಸರು ವರಿಸುವದೆಷ್ಟರಲ್ಲಿದೆ ; ವರಿಸಿರುವವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿ
ಸುವದೆಷ್ಟರಲ್ಲಿದೆ ; ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ದುಂಡ—ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ ; ನಾರದರೇ, ಎತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗಿಬಿಡು
ವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು ; ಘೋರಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು.

ನಾರದ—ಏನು ದುಂಡ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರನು
ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ; ತಾರೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ; ವೃಂದೆಯನ್ನು ವಿಷ್ಣುವು
ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ; ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ಅಲ್ಪಳಾದ ಬಾಲಕಿಗೆ ಅಂಜಿ, ಅವಳನ್ನು
ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾ !!! ನೀನು ಆ ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ. ಚಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ
ಆ ವಿಷ್ಣುವಿಗಿಂತಲೂ, ಹೇಡಿಯೇ ಅಂದಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲವೆ ? ಇಷ್ಟೇಯೇನು
ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ?

ದುಂಡ—ನನಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಳು.

ನಾರದ—ಏನೆಂದು ಶಾಪ ?

ದುಂಡ—“ ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ನಹುಷನಿಂದ ನಿನಗೆ ಮರಣವಾಗಲಿ ” ಎಂದು.

ನಾರದ—ಆದರೆ ಈಗೇನುಮಾಡುವೆ ?

ದುಂಡ—ಆ ನಹುಷನೆಂಬುವನು ಯಾರು ?

ನಾರದ—ಪುರೂರವರಾಜನಿಂದ, ಊರ್ವಶಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನೇ, ಆಯು
ಮಹಾರಾಜನು ; ಆ ಆಯುವಿನ ಪತ್ನಿ ಇಂದುಮತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರುವವನೇ, ನಹುಷನೆಂಬುವವನು.

ದುಂಡ—ಆ ನಹುಷನನ್ನು ನಾನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನು, ನಾರದರೇ ?

ನಾರದ—ನೀನು ಅಯೋಗ್ಯನು ; ನನ್ನನ್ನು ಮನಸ್ವೀ ನಿಂದಿಸಿರುತ್ತೀ ; ನಿನಗೆ ಉಪ
ಕಾರಮಾಡಬಾರದು.

ದುಂಡ—ನನ್ನ ಸರ್ವಾಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ನಾರದ—ಆದರೆ, ನನಗೆ ಸೋತೆನೆಂದು, ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು.

ದುಂಡ—ಇಗೋ, ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದೆನು, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ನಾರದ—ಹೋಗಲಿ, ಬಾ, ದುಂಡರಾಜ, ನೀನು ಮಾಯಾರೂಪದಿಂದ ಅಡಗಿದ್ದು,

ಇಂದುಮತಿಯ ಗರ್ಭಗೃಹದಿಂದ, ಮಗುವು ಜನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿಬಿಡು.

ದುಂಡ—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲಾದರೂ, ಆ ರಮಣೀರತ್ನವು ನನಗೆ ಲಭಿಸುವಳೇ ?

ನಾರದ—ನಹುಷನನ್ನು ದುಂಡನು ಸಂಹರಿಸಿದರೆ, ದುಂಡನಿಗೆ ಲಭಿಸುವಳು ; ದುಂಡನನ್ನು ನಹುಷನು ಸಂಹರಿಸಿದರೆ, ನಹುಷನಿಗೆ ಲಭಿಸುವಳು ; ನೋಡು, ಒಂದುಕ್ಕೈ.

ದುಂಡ—ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ, ಆ ನಹುಷನ ಅಟ, ಇಗೋ, ಹೊರಟೆ. (ಹೋಗುವನು)

ನಾರದ—ಅಯ್ಯೋ, ಮೂಢ, ನಹುಷನನ್ನು ನೀನು ಸಂಹರಿಸುವೆಂದರೇನು ; ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು ನಿನಗೆ ಲಭಿಸುವೆಂದರೇನು ; ಮಹಾಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ನಿನ್ನ ಗರ್ವವನ್ನು ಅಡಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ನಾರದನು ಬದ್ಧಕಂಕಣನಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು, ನಿನಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೆಲ್ಲಿ ? (ಹೋಗುವನು)

ತೃತೀಯಾಂಕ .

ಪ್ರವೇಶ 1

[ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ]

ದುಂಡ—ನಾನೂ, ಈ ಆಯು ಮಹಾರಾಜನ ಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿ, ಬಹುಕಾಲವಾಯಿತು. ಆಯುವಿನ ಪತ್ನಿ ಇಂದುಮತಿಯು ಪೂರ್ಣ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವಳು. ಅವಳನ್ನು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ, ನಾನಾವಿಕಾರರೂಪಗಳಿಂದ, ಎಂತೆಂತಹ ದುಷ್ಟ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಯಪಡಿಸಿ ನೋಡಿದೆನು. ಅವಳ ಗರ್ಭಸ್ತಾವನಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾದವು. ಗರ್ಭವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಹೋಯಿತು ; ಯತ್ನವಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ನನ್ನ ವೈರಿಯಾಗುವ ನಹುಷನು, ಈಗಲೋ ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆಗೋ, ಜನ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸುವನು, ಆಗಲಿ. ನಾನೂ ಸೂತಿಕಾಗೃಹದಲ್ಲೇ ಅಗೋಚರನಾಗಿ ಅಡಗಿದ್ದು, ಶಿಶುವು ಜನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ, ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಸಂಹರಿಸಿಬಿಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

[ಸಖಿಯರಿಬ್ಬರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು]

1ನೇ ಸಖಿ—ಎನೇ ತಂಗಿ, ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಪ್ರಸವಿಸಿದರೇನು ?

2ನೇ ಸಖಿ—ಇನ್ನೇನು, ಈಗಲೋ, ಆಗಲೋ ; ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸವವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕಾದು ನಿಂತಿರುವರು.

1ನೇ ಸಖಿ—ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು, ಇಂದಿಗೆ ಧನ್ಯರಾದರು.

2ನೇ ಸಖಿ—ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯರು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ರಸಾಲ ಫಲವನ್ನು, ಮಹಾರಾಣಿಯು ಭಕ್ಷಿಸಿದಮೇಲೆ, ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನು ?

1ನೇ ಸಖಿ—ಇದೇನು, ನಮ್ಮ ಮಾಲಿನಿಯು ಈಕಡೆಗೇ ಒಡಿಬರುತ್ತಿರುವಳು !

ಮಾಲಿನಿ—ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಪ್ರಸವಿಸಿದರು, ಹೋಗಿ—

2ನೇ ಸಖಿ—ಎಂತಹ ಮಗು, ಮಾಲಿನೀ ?

ಮಾಲಿನಿ—ಗಂಡು ! ಗಂಡು !!

1ನೇ ಸಖಿ—ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಒಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ ?

ಮಾಲಿನಿ—ಈ ಶುಭವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ. (ಹೋಗುವಳು)

2ನೇ ಸಖಿ—ಅಕ್ಕ, ಬಾರೆ, ನಾವೂ ಸೂತಿಕಾಗೃಹದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವ.

1ನೇ ಸಖಿ—ಬಾ-ಬಾ-ಸಂತೋಷಕಾಲ ; ಇದೇನು, ಮದನಮಂಜರಿಯು ಏತಕ್ಕೆ ಅವಸರದಿಂದ ಬರುವಳು !!

2ನೇ ಸಖಿ—ಏನೇ ಮದನಮಂಜರಿ, ಏನು ಸಮಾಚಾರ ?

ಮದನ—ಪ್ರಮಾದ, ಸಖೀ, ಪ್ರಮಾದ—

1ನೇ ಸಖಿ—ಏನೇ ಹುಚ್ಚಿ, ಮಹಾರಾಣಿಯು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಮೋದವಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಮಾದವೆಲ್ಲಿಬಂತೇ ?

ಮದನ—ಜನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಮಗುವು ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲ ! ಏನುಗತಿ ! ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಈ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ. (ಹೋಗುವಳು)

2ನೇ ಸಖಿ—ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ !! ಈಗ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವು ಆಗಲೇ ಮಾಯವಾಯಿತೆಂದರೆ, ಏನು ಹೇಳುವ !

1ನೇ ಸಖಿ—ಬಾ, ನಾವೂ ಹೋಗಿ, ನಿಜಾಂಶವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ. ದೈವ ನ್ಯಾಪಾರವು ಬಹು ವಿಚಿತ್ರ ! (ಹೋಗುವರು)

ನಾರದ—ದುಂಡನು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಅವನ ಶತ್ರುವು ಅವನಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವದು, ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಅವನು ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲನೇ ? ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು. ಅಗೋ, ಆಯುವು ದುಃಖಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ, ಈಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವನು, ಬರಲಿ.

ಆಯು—ಆಹಾ, ಇದೆಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ !! ಈಗ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವು, ಈಗಲೇ ಮಾಯಾ ನಾಯಿತಂತಲ್ಲ ; ಬಹುಕಾಲ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದೆ ವೃಥೆಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ, ದೈವ ವಶಾತ್, ಲಭಿಸಿದ ಈ ಪುತ್ರರತ್ನವೂ, ದಕ್ಕದೆ ಹೋಗುವದೆಂದರೆ, ನಾನೆಂತಹ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನು ; ನನಗೆ ಮರಣವಾದರೂ ಬರಬಾರದೆ—

ನಾರದ—ಮಹಾರಾಜ, ದುಃಖಿಸಬೇಡ, ಏನೋ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಜಗನ್ನಾಯಕನು, ನಿನಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವನು. ತನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೀಗೆ ಮಾಯವಾಗಿರುವನು. ವೈರಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ಪತ್ತಿಯೊಡನೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ಅವರಿಗೂ ಶಾಂತನಾಗಿರು, ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ಆಯು—ಆಹಾ, ಇದು-ಆ ಜಗನ್ನಾಯಕನ ಲೀಲೆಯೋ, ಅಥವಾ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ನಾರದರ ಲೀಲೆಯೋ ಕಾಣೆನು. ಆಗಲಿ, ಸಂತೋಷಕಾಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಪ್ರವೇಶ ೩

[ಅಂತಃಪುರದಮಂದಿರ]

(ದುಂಡನ ಹೆಂಡತಿ ವಿದ್ಯುತಿ ಮತ್ತು ಸಖೆ)

ಸಖೆ—ಮಹಾರಾಣಿಯೇ, ಸಮಾಧಾನವಾಗು ; ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮರು, ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಬರುವರು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ನಾಥನನ್ನು ಆಗಲಿ ಬಹು ದಿನಗಳಾಯಿತು, ಸಖೆ—ವಿರಹವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರಿನಲ್ಲ—

ಸಖೆ—ತನಗೆ ತಕ್ಕ ವೈರಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ದುಂಡ ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ಜಯಾಪಜಯಗಳು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ವೈರಿಯನ್ನು ಅರಸಬೇಡಿರೆಂದು, ಆರೈ ಪ್ರತಿನಿಗೆ, ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಸಾಕಾದೆನು. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದೇ ಆಶೆ. ವೈರಿ—ವೈರಿ—

ಸಖೆ - ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ, ನೋಡು ದೇವೀ !

ವಿದ್ಯುತಿ—ಆಹಾ, ಆರೈಪ್ರತನು ಬಂದೇಬಿಟ್ಟನು ! ಅದೇನು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವದು !!

ದುಂಡ—ದೇವೀ, ವೈರಿ—ವೈರಿ—

ವಿದ್ಯುತಿ—ವೈರಿಯ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ ; ಏನು, ನಾನು ವೈರಿಯೇ ?

ದುಂಡ—ಅಲ್ಲ, ದೇವೀ, ಇದು ನನಗೆ ವೈರಿ.

ವಿದ್ಯುತಿ—ಏನು, ಇದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಶಿಶುವು, ನಿಮಗೆ ವೈರಿಯೇ ?

ದುಂಡ—ಅಹುದು. ಈ ಶಿಶುವೇ ನನ್ನ ಪ್ರಚಂಡವೈರಿ.

ವಿದ್ಯುತಿ—ಈ ಎಳೆಯ ಮೊಗುವಿನೊಡನೆ ನಿಮಗೆ ವೈರವೇ ?

ದುಂಡ—ಛೇ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಇದು ಎಳೆಯ ಮೊಗುವೇ? ವೈರಿಯನ್ನು ಎಳೆಯ ಮೊಗು ವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ, ನಿನ್ನ ಅವಿವೇಕವನ್ನು, ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ! ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ; ಈ ಶಿಶುವನ್ನು ಪರಿಚಾರಕನ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಪಾಕಮಾಡಿಸಿ, ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಆನಂದದಿಂದ ಈ ವೈರಿಯನ್ನು ತಿಂದು, ತೇಗಿಬಿಡುವೆನು.

ವಿದ್ಯುತಿ—(ಎತ್ತಿಕೊಂಡು) ಆಹಾ, ಇಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ಮಗುವನ್ನು ಕತ್ತರಿ ಸುವದಕ್ಕೆ, ನಿಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಬರುವದು ?

ಸಖಿ—ಬಹು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ ; ನಾವು ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವೀ.

ವಿದ್ಯುತಿ—ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದೇನು ! ಎಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ಪುರುಷ ಶಿಶುವು !! (ಮುದ್ದಾಡುವಳು)

ದುಂಡ—ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತಿಯಾಗಿ ಆನಂದಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವರೇ ? ಇರಲಿ, ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನೋಡುವೆನು. ದೇವೀ, ನಾನು ನಂದನವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅಸದೃಶಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವಂತೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದೆನು. ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆಕೆಯು ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತಳು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಸಾಲದೇನೋ, ತಮ್ಮ ರೂಪಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ. ಅವಳೂ ಒಬ್ಬಳು ಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲವೆ ? ಪಾಪ—ನಿಮ್ಮಂತಹ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಕಾಮುಕರನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಪತಿವ್ರತೆಯರು, ಹಾಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವದೇ ನ್ಯಾಯ.

ದುಂಡ—ನನಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಳು. ಶಾಪವನ್ನು—, ಆಕೆಯು ದೊಡ್ಡ ಋಷಿ—

ವಿದ್ಯುತಿ—ಅಡ್ಡಿಯೇನು, ಪತಿವ್ರತೆಯರು, ಮಹಾ ಮಹಾ ಮುನಿಗಳ ತವೋ ಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಮೀರಿದ ಬಲವನ್ನು ಉಂಟಾಗಿರುವರು. ಅನ್ಯ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಬಯಸುವ, ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಶಾಪವು ನ್ಯಾಯವೇ. ಏನೆಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಳು ?

ದುಂಡ—“ ನಾನು ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವ ನಹುಷನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ವರಿಸುವೆನು, ನಾನು ಪತಿವ್ರತೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿ ನಿಜ ಸುವ ನಹುಷನಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಮರಣವಾಗಲಿ” ಎಂದು ಶಪಿಸಿರುವಳು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ಎಂತಹ ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಿ !! ಆ ನಹುಷನೆಂಬುವನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವನೆ ? ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಶಾಪವು ಅನ್ಯತವಾಗುವದೇ ?

ದುಂಡ—ಆ ನಹುಷನಲ್ಲಿ ಬಂದನೇ ಹುಚ್ಚೀ ; ಈ ನಹುಷನು ! ಇವನೇ—ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ವೈರಿ, ಇನ್ನೇನು, ಈ ಧೀರನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವನು ; ನಾನು ಸತ್ತುಬಿಡುವೆನು ; ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯ ನಾಕೃವು ನಿಜವೇ ಆಗಿ ಬಿಡುವದು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ದೈವವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಂಡವರಾರು ? ಈ ಬಾಲಕನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂದರೂ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು ; ವಿಧಿಲಿಖಿತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ದುಂಡ—ಇವನನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲವೆ, ಮುಂದೆ ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಯೋಚನೆ ; ಈ ವೈರಿಯನ್ನು ಬಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ, ಈಗಲೇ ಸಂಹರಿಸುವೆನು.

ವಿದ್ಯುತಿ—ನಿಮ್ಮ ಅವಿವೇಕದಿಂದಲೇ ಇವನು ನಿಮಗೆ ವೈರಿಯಾದನು ; ನಿಜವಾದ ನಿಮ್ಮ ವೈರಿಯು ಬೇರೆ ಇದಾನೆ.

ದುಂಡ—ಆದು ಹೇಗೆ ? ನನ್ನದೇನು ಅವಿವೇಕ ?

ವಿದ್ಯುತಿ—ಆ ತರುಣಿಯನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋದಿರಿ ? ಆಕೆಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಶಾಪವನ್ನು ಪಡೆದುದೇತಕ್ಕೆ ? ಆ ಶಾಪದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಮಗುವು ವೈರಿಯಾದನೇತಕ್ಕೆ ?—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಆ ಮನ್ಮಥನೇ ದೊಡ್ಡ ವೈರಿ.

ದುಂಡ—ಛೇ, ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡು, ನೀನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದವಳ್ಳು, ಹೋಗು ; ಎಲೇ, ಮೇಖಲಿ, ಆ ನಮ್ಮ ಪರಿಚಾರಕನನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಳುಹಿಸು, ನಡಿ. (ಹೋಗುವರು) ಎಲೆಲೇ ನಹುಷ, ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಕೊಲ್ಲುವೆಯಾ ; ಆಯಿತ್ತವೆ, ನೀನು ಕೊಂದದ್ದು, ಆ ಸುಂದರಿಗೆ, ನೀನು—ಮೋಹದ ಪತಿಯೋ—ಆಗಲಿ, ಈಗ ನನ್ನ ಅಡಿಗೆಯವನಿಂದ ನೀನು ಮೃತನಾಗುವೆ ತಿಳಿದಿರು.

(ಆಕಾಶ)—“ ನಹುಷನಿಂದ ನೀನೇ ಮೃತನಾಗುವೆ ; ನಿಷ್ಕಯ.”

ದುಂಡ—ಏನು ! ಇದಾರು, ಹೀಗೆ ಬರುಳುವವರು ? ನಾನೆ ಮೃತನಾಗುವೆನೆ ? ವೈರಿಯೇ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಸಾಯುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ಈ ಬರುಳುವವರ ಮಾತು ನಿಜವೇ ? ಇರಲಿ.

ಪರಿಚಾರಕ—ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯಾ, ಕರ್ತೋರಹ್ಯದಯ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ಹಿಡಿ, ಈ ಶಿಶುವನ್ನು—

ಪರಿಚಾರಕ—(ಎತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವನು)

ದುಂಡ—ಇದು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುವದು ?

ಪರಿಚಾರಕ—(ಸ್ವಗತ) ಮೇಖಲೆಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ; ಆಗಲಿ
(ಪ್ರಕಾಶ) ಇದು ಮೈರಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುವದು ದೇವ—ಮೈರಿ—

ದುಂಡ—ಭಲ, ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತುಂಡು
ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ,

ಪರಿಚಾರಕ—ಹೊಸ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ನಿನ್ನೇತಾನೇ ತಂದಿರುವೆನು, ಮಹಾರಾಜ—

ದುಂಡ—ಸರಿ, ಆ ಕತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಲಿ, ಇವನೇ ಆಗಲಿ ; ಕತ್ತರಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಬೇಯಿಸಿ, ಸೊಗಸಾದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೇ
ತಂದು ಬಡಿಸಬೇಕು ; ತಿಳಿಯಿತೇ ?

ಪರಿಚಾರಕ—ನನಗೆ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, ಇದರ ಆಶೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ, ಪ್ರಭು ?

ದುಂಡ—ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು. (ಹೋಗುವನು)

ಪರಿಚಾರಕ—ಏನು ಮಗು ! ಎಂತಹ ಮಗು !! ಆಹಾ, ಎಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿರುವದಯ್ಯ
ಈ ಕಂದ, ಮಿಣಿಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳೋ ! ಚಂದ್ರ
ನನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿರುವ ಈ ಮುಖದ ಕಾಂತಿಯೋ ! ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕೈಕಾಲು
ಗಳೋ ! ಆಹಾ, ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿರುವದಲ್ಲ ; ಭೀ, ಪಾಪ,
ಏತಕ್ಕೆ ನಗುವೆ ; ಇನ್ನೇನು, ಸತ್ತುಹೋಗುವಿಯಲ್ಲ ; ಅಯ್ಯೋ—ಎಷ್ಟು
ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿರುವದು, ಈ ಮಗುವನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ;
ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸಂತೋಷವು ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿರುವದಲ್ಲ !!
ಭೀ, ನನಗೆ ಬೇರೆ ಇದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕೈ ಬರುವದಿಲ್ಲ ; ಏನು ಮಾಡಲಿ ?
ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ದುಂಡರಾಜನಿಗೆ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮೃಗದ
ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕಿ, ಈ ಮಗುವನ್ನು, ನಾನು ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ ?
ಕೈಕೆಳಗಿನ ಜನರು ಮಾಡುವ ಮೋಸವನ್ನೂ, ಪಂಚನೆಯನ್ನೂ, ಕಂಡು
ಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಈ ಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಯಾದ, ಮದೋನ್ಮತ್ತ
ನಾದ ರಾಜನಿಗೆ ಉಂಟೇ ? ಅಷ್ಟು ವಿವೇಕವಾದರೂ ಈ ರಾಜನಿದ್ದಿದ್ದರೆ,
ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವು ಏತಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಾರುತ್ತಿತ್ತು !! ಈ ದುಂಡನ ಪ್ರಜೆಗಳು
ಏತಕ್ಕೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ? ಕಷ್ಟ—ಕಷ್ಟ—ಇರಲಿ, ಆರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ
ನುಗ್ಗಿ, ಮಗುವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟು,
ಮೃಗವನ್ನು ತಂದು, ದುಂಡನಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕಿಬಿಡುವೆನು ; ಮಗುವು
ಸತ್ತೇ ಹೋಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುವೆನು. ಪಾಪ, ಈ ಕಂದನು ಎಲ್ಲಾದರೂ
ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ. (ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರವೇಶ 3

[ನಂದನವನದಲ್ಲಿ]

ನಾರದ—ಎಲಾ ಎಲಾ ದುಂಡ !! ಎಷ್ಟು ದುರಹಂಕಾರವಯ್ಯ ನಿನಗೆ ; ವೈರಿ—ವೈರಿ—
ಎಂದು ವೈರಿಗಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವೆ ; ನಿನ್ನ ವೈರಿಯನ್ನು ಶಿಶುವಾಗಿ
ಮಾಡಿ, ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ, ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೇ
ಕೊಟ್ಟಿರುವೆ ; ವೈರಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿ ?
ಬುದ್ಧಿಯು ಮಲಿನವಾಯಿತೇನೋ ಪಾಪ !! ಅಹುದು, ವಿನಾಶಕಾಲವು
ಸಮೀಪಿಸಿರುವಾಗ, ನಿನಗೆ ದುರಬ್ಧಿಯು ತಾನೇ ಸಂಜನಿಸಬೇಕಾದುದು.
ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಯಾರೇ ನೋಡಲಿ, ಯಾರೇ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅವರ ಬುದ್ಧಿ
ಯೆಲ್ಲವೂ ಆ ಶಿಶುವಿನ ಅಧೀನ ; ಅದು ಅಂತಹ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಶಿಶುವು ;
ಪರಿಚಾರಕನು ಸಂಹರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದನೇನು ? ಅವನ ಕೈಲಿ ಜಗನ್ನಾಯ
ಕನು ಬಾಲರೂಪದಿಂದಿರುವಾಗ, ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯು ಅವನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಿತ್ತು ? ಮಗುವಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆಯೇ, ಆತನೂ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಯಿತು.
ಅವನು ಶಿಶುವನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಜನಾದ ವಸಿಷ್ಠನ ಆಶ್ರಮದ್ವಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟು,
ಯಾವುದೋ ಮೃಗವನ್ನು ದುಂಡನಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಮಗು ಸತ್ತಿತೆಂದು ಹೇಳಿ
ದನು ; ದುಂಡನೂ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವನು ; ಶಿಶುವು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಬಳಿ
ಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವದು ; ಇದೇನು ಆರ್ಭಟ !! (ನೋಡಿ)
ಒಹೋ, ದುಂಡನು ಈ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ ; ನಹುಷನು ಸತ್ತನೆಂದು
ಹೇಳಿ, ಆ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವದಕ್ಕೋ ; ಇರಲಿ.
ನಾನು ಮರೆಯಾಗುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ದುಂಡ—ವೈರಿಯು ನಿಶ್ಚೇಷನಾದನು. ಇನ್ನು ಆ ಸುಂದರಿಯು ನನ್ನನ್ನಲ್ಲದೆ,
ಮತ್ತಾರನ್ನು ತಾನೇ ಪರಿಸುವಳು ! ಎಲ್ಲಿರುವಳೋ ಆಕೆಯು ಕಾಣೆನಲ್ಲ ?
(ನೋಡಿ) ಆಹಾ ! ಈ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವಳು ! ಬರಲಿ—

ಅಶೋ—ಆಹಾ, ಈ ಪರದಾರಾಸಕ್ತನಾದ ಪಾಪಿಯು, ಮತ್ತೇತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದನು ?

ದುಂಡ—ಸುಂದರೀ, ನಾನು ಪರದಾರಾಸಕ್ತನೂ ಅಲ್ಲ, ನೀನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಅಶೋ—ನಾನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವೆ ; ನಾನು ನಹುಷನ ಪತ್ನಿಯು ;
ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯು ; ನಿನ್ನವಲ್ಲ ; ಹೋಗು.

ದುಂಡ—ಮೃತನಾದ ನಹುಷನಿಗೆ ನೀನು ಪತ್ನಿಯಾಗುವದು ಹೇಗೆ ?

ಅಶೋ—ಏನು ? ನಹುಷನು ಮೃತನಾದನೇ !!

ದುಂಡ—ಸತ್ತೇಹೋದನು ; ನೆಗೆದುಬಿದ್ದನು. ಅವನ ಅವತಾರವೇ ಸ್ತೂರ್ತಿ ಯಾಯಿತು.

ಅಶೋ—ಛಿ, ಏತಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಅನಾಚ್ಛಗಗಳನ್ನುಡು ? ನಹುಷನನ್ನು ಸಂಹರಿಸು
ವಂತಹ ಧೀರನೂ ಉಂಟೆ ?

ದುಂಡ—ಏನು, ಹಾಗೆಂದರೆ ; ಇಗೋ, ಇಲ್ಲಿನೋಡು, ಈ ಧೀರನೇ ನಿನ್ನ ನಹುಷ
ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನು.

ಅಶೋ—ನಿಶ್ಚಯವೇ ? ನಹುಷನು ವೃತನಾದನೇ ?

ದುಂಡ—ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸತ್ತನು. ನಾನೇ ಅವನನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತ
ರಿಸಿ, ಪಾಕಮಾಡಿಸಿ, ತಿಂದು, ತೇಗಿ, ತೃಪ್ತನಾಗಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸಲು ಬಂದಿ
ರುವೆನು.

ಅಶೋ—ಆದು ಹೇಗೆ ನಹುಷನು ನಿನ್ನ ವಶನಾದನು ?

ದುಂಡ—ಅಯ್ಯವಿನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರಸವಿಸುನಾಗ, ನಾನಲ್ಲಿ ಮಾಯಾರೂಪದಿಂ
ದಿದ್ದು, ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಂಹರಿಸಿ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟೆನು.
ನನ್ನ ನೈರಿಯೂ ನಾಶನಾದನು. ನಿನ್ನ ಪತಿಯೂ ಪರಲೋಕವನ್ನು
ಸೇರಿದನು.

ಅಶೋ—ಅಯ್ಯೋ, ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಗತಿಯೇನು ?

ದುಂಡ—ಆಯಿತ್ತಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಶಾಪ ! ನಹುಷನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದೂ ಆಯಿತು !
ನೀನು ನಹುಷನನ್ನು ವರಿಸಿ, ಅವನೊಡನೆ ಅನಂದಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು !
ಹೋಗಲಿ, ಬಿಡು, ಏತಕ್ಕೆ ದುಃಖಿಸುವೆ ? ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ನಾನೇ ಗತಿ ! ಬಾ,
ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಲಿಂಗಿಸು.

ಅಶೋ—ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ವಾಕ್ಯವೂ ಅನೃತವಾಗುವದುಂಟೆ ?
ನಹುಷನು ವೃತನಾದಮೇಲೆ, ನಾನಿನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕು ?

ದುಂಡ—ಅವನು ಸತ್ತದ್ದರಿಂದ, ಕಷ್ಟವೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಯಿತು !—ಇನ್ನು—ನೀನು
ನನಗಾಗಿ ಜೀವಿಸು ಬಾ. ಸತ್ತವನ ಹಂಬಲು ಇನ್ನೇತಕ್ಕೆ ?

ಅಶೋ—ಆಹಾ ನೀಚನಾದ ಇವನಿಂದ ನಹುಷನಿಗೆ ಮರಣವುಂಟಾದದ್ದು ನಿಶ್ಚ
ಯವೇ ? ಹೇ ಜಗನ್ನಾಥ ! ನನಗೆ ಏನೂ ತೋರುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ !

(ಅಂತರಿಕ್ಷ)—“ ಸಾಧ್ವೀಮಣೀ, ಅಶೋಕಸುಂದರೀ, ಅಂಜದಿರು. ನಹುಷನು
ಜನಿಸಿ ಆಗಲೇ ಬಹುಕಾಲನಾಗಿ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧ
ಮಾನನಾಗುತ್ತಿರುವನು. ಸಧ್ಯದಲ್ಲೇ ರತ್ನಸಂಹಾರಮಾಡಿ, ನಿನ್ನನ್ನು
ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ವರಿಸುವನು. ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ವಾಕ್ಯವು
ಎಂದಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಂಬು.”

ದುಂಡ—ಏನು ! ಏನಿದು ! ಈ ರೀತಿ ಅಬದ್ಧವನ್ನುಸುರುವವರಾರು ? ಕತ್ತರಿಸಿ,

ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬೇಯಿಸಿ, ನಾನು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿರುವ ನಹುಷನು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದು ಹೇಗೆ ? ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ !!

ಅಶೋ—ನನ್ನ ನಾಥನಾದ ನಹುಷನು ಜೀವಿಸಿರುವನೆಂದು ಗುಡಿದ. ಈ ಆಕಾಶ ನಾಣಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ; ಛೇ—ಈ ನೀಚನ ಮುಂದೆ ಇರಬಾರದು. (ಹೋಗುವಳು)

ದುಂಡ—ಈ ರಮಣೀರತ್ನವನ್ನು ವರಿಸುವದಕ್ಕೆಂದು ನಾನು ಬಂದರೆ, ಮೃತನಾದ ನನ್ನ ಶತ್ರುವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು, ಈ ಪಾಣಿಯು ಕೇಳಿಸಿತಲ್ಲಾ ; ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲೂ, ಹೀಗೆಯೇ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿತು !! ನೀನೇ ಸಾಯುವೆ ಎಂದು ; ಏನಾದರೂ ಪ್ರಮಾದವು ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೇ ! ಆ ಪರಿಚಾರಕನು ಶಿಶುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದೆ ? ಹಾಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು. ಏನಾದಂತಾಯಿತು ; ಮೈರಿಯು ನಿಂತೇಹೋದನು, ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ, ಆ ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ, ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದು. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಎಲೇ ಸುಂದರೀ, ನೀನು ಬೇರೆ ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸದಿರುವದಕ್ಕೆ ನಾಥ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬು ; ಒಂದು ವೇಳೆ, ನಹುಷನು ಜೀವಿಸಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಹೋಗಿ, ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾದದೇ ಬಿಡುವದೇ ಇಲ್ಲ. ನೋಡು, ಈ ದುಂಡನ ನಾಹಸವನ್ನಾದರೂ. (ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರವೇಶ 4

[ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ]

ನಾರದ—ಹೀಗೆಯೇ ಬನ್ನಿ, ಇಲ್ಲೇ—ಇಲ್ಲೇ—ಘೋರ ಯುದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವು ಇದೇ—

ಪಾರ್ವತಿ—ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವಳು ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಈ ನಂದನವನದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವಳು, ದೇವಿ.

ಈಶ್ವರ—ಆ ನೀಚನಾದ ದುಂಡನು ನಮ್ಮ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದನೇ. ಅವನಿಗೆಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ !

ನಾರದ—ಕೇವಲ ಸಂಗ್ರಹವೇ ಅಲ್ಲ. “ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ, ನಾನು ನಹುಷನನ್ನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವರಿಸಿರುವೆನು, ನನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸಬೇಡ” ಎಂದು ಆ ಬಾಲೆಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಬಿಡದೆ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನು ದೇವಾ ! ನಿನ್ನ ಭಯವೂ ಅವನಿಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ !!

ಪಾರ್ವತಿ—ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಆ ನೀಚನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಯೇಬಿಡಬೇಕು, ನಾರದ.

ವಿಷ್ಣು—ದೇವಿ, ಹೀಗೆ ಬಾ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರೂ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಓಹೋಹೋ, ಏನು ಗೌರಿ, ಇಷ್ಟುದೂರ.

ಗೌರಿ—ನೋಡಿದೆಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆ ನೀಚನಾದ ದುಂಡನು ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದನಂತಲ್ಲ ! ಅವನ ಮದವೆಷ್ಟಿರಬಹುದು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಇದೇನು ನಾರದ ! ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನು ! ಈ ಗೌರಿಯು ಹೇಳುತ್ತಿರುವದೇನು ?

ನಾರದ—ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು, ಗೌರಿಯು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—“ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನನ್ನು ದುಂಡ ದೈತ್ಯನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನು. ಬಂದು ನೀವು ಕಾಪಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ತಂದೆ ; ಈಕೆಯು ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ದುಂಡನು ಹಿಂಸಿಸಿದನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು ; ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನಾದ ನಹುಷನನ್ನಲ್ಲವೆ ದುಂಡನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವದು ?

ನಾರದ—ಅಹುದು, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ—ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನನ್ನು—ನಹುಷನನ್ನು.

ಗೌರಿ—ಏನು ನಾರದ, ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನಲ್ಲವೆ ಆ ಅಥಮನು ತೊಂದರೆಪಡಿಸುತ್ತಿರುವದು ?

ನಾರದ—ಅಹುದು, ಗೌರಿದೇವಿ—ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು, ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಆದರೆ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲೇನು ಕಾರ್ಯ ; ಬನ್ನಿ ನಾಥ, ನಾವು ಹೋಗುವ ; ಗೌರಿಯ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಗೌರಿಯೇ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಗೌರಿ—ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕುಮಾರನನ್ನು ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು ; ದೇವ ನಡಿ, ನಾವು ಹೋಗುವ.

ವಿಷ್ಣು—ಈವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆನು, ಶಂಕರ, ಆದರೂ ಈ ದುಂಡನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿರುವನು ! ನನ್ನ ಕುಮಾರನಾದ ನಹುಷನನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕಾದಿರುವನಂತಲ್ಲ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ಶಂಕರ ?

ಈಶ್ವರ—ನಮ್ಮ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದನಂತಲ್ಲ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ನಾರಾಯಣ ?

ವಿಷ್ಣು—ಏನು ನಾರದ, ಯಾರನ್ನು ಆ ದುಂಡನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವದು ?

ನಾರದ—ದೇವಾ, ನಮ್ಮ ನಹುಷನನ್ನು.

ಈಶ್ವರ—ನಾರದ, ಯಾರನ್ನು ಆ ನೀಚನು ಮಾನಹಾನಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೊರ
ಟಿರುವದು ?

ನಾರದ—ತಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು, ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು.

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ಆ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಈ ಜನಕನೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಅಹುದು, ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿನು ಅಗ್ಗ ; ನಡೆಯಿರಿ.

ಈಶ್ವರ—ತನ್ನ ಕುಮಾರನನ್ನು ಈ ವಿಷ್ಣುವೇ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ; ನಾವೇತಕ್ಕೆ
ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು ?

ಗೌರಿ—ನಾನು ಮೊದಲೇ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ; ಬನ್ನಿ, ನಹುಷನನ್ನು ಅವನ ಜನಕನೇ
ಕಾಪಾಡುವನು.

ನಾರದ—ಶಾಂತರಾಗಿ, ಶಾಂತರಾಗಿ ; ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಜೋಲುಬಿಟ್ಟು,
ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಆತುರಪಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ? ನಾರಾಯಣ, ಶಂಕರ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಏನು ? ನಾವು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ? ಸ್ತ್ರೀಯರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅಸಡ್ಡೆ
ಯೇ ? ಪಿತೃ ಉದ್ರೇಕವಾಗಿದೆಯೇನು, ನಾರದ, ನಿನಗೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ನಾವು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ? ಹೂಂ, ಹೂಂ ! ಆಗಲಿ, ನಾವು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ !
ನೀನು ಮಾತ್ರ ಪುರುಷನೋ ? ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲದೆಯೋ ನಾರದ ?
ನಾವಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ; ಸ್ತ್ರೀಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆದವರು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ,
ನಿಮ್ಮ ತಾತ—

ಶಾರದೆ—(ಬ್ರಹ್ಮನೊಡನೆ) ಇವರ ಗರ್ವವನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ ? ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ
ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನನ್ನು, ಏನೂ ಅರಿಯದ ಸಾಧುನಾದ ಈ ನಾರದನನ್ನು,
ಹೀಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ ! ನಾರದನೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ
ಅಷ್ಟು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲವೆ ! ನನ್ನ ಪುತ್ರನೆಂದು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ, ಈ
ನಾರದನನ್ನು ಇವರು ಹೀಗೆ ಜರಿಯುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ !

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಬ್ರಹ್ಮನು ಪಡೆದ ಪುತ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ಪುತ್ರನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಷ್ಟು
ಜಂಭಪಡುತ್ತಿರುವಳು ಇವಳು !!

ಶಾರದೆ—ಆಯು ಮಹಾರಾಜನ ಪತ್ನಿಯು ಪ್ರಸವಿಸಿದ ನಹುಷನನ್ನು, ತನ್ನ ಪುತ್ರ
ನೆಂದು ತಿಳಿದು ಇವಳು ಪಡುತ್ತಿರುವ ದುರಹಂಕಾರವನ್ನು. ನೋಡಿದರೆ
ನಗೆಯು ಬರುತ್ತಿರುವದು.

ಗೌರಿ—ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ; ನಾರಾಯಣನು ಹೆತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ತನ್ನ ಪುತ್ರನೆಂದು
ತಿಳಿದು, ಮೆರೆಯುವ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಜ್ಞಾನವು, ಮತ್ತಷ್ಟೂ ನನಗೆ ನಗು
ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು !!

ಶಾರದೆ—ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು ಹೆತ್ತ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು, ತಾನು ಪಡೆದ ಪುತ್ರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ, ನಿನ್ನ ಅವಿವೇಕವು, ಮೀರಿತ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವದು.

ಗೌರಿ—ಏನೇ ಶಾರದಾ, ನೀನು ಸಕಲಕಲಾಭಿಜ್ಞಳಾಗಿದ್ದೂ, ಅತ್ತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೆ ?

ಶಾರದೆ—ಅತ್ತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿಗೆ ಶಿರಬಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ, ಕೈಲಾಗದ ಸೊಸೆಯಬ್ಬ, ಈ ಶಾರದೆ ; ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದವರಿಗೂ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೆವಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ, ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿಗೆ ತಗ್ಗಿ ನಡೆಯುವ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಎಂದಿಗೂ ಬರಲಾರದು.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಶಾರದಾ, ಇವರೊಡನೆ ಕಲಹವೇತಕ್ಕೆ, ನಮಗೆ ? ನಾವು ಬಂದಿರುವದು ನಮ್ಮ ಮುಮ್ಮಗನಿಗಾಗಿ.

ಗೌರಿ—ನಮಗೆತಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ನಾಗ್ವಾದ ; ನಾವು ಬಂದಿರುವದು ನಮ್ಮ ಪುತ್ರನಿಗಾಗಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ನಮಗೆತಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ಕಲಹ ; ನಾವು ಬಂದಿರುವದು ನಮ್ಮ ಪುತ್ರನಿಗಾಗಿ.

ಶಾರದೆ—ನಾರದ, ನಮ್ಮ ಮುಮ್ಮಗನಾದ ನಹುಷನಿಲ್ಲೇ ?

ನಾರದ—ಇನ್ನೇನು ಈಗ ಬರುವನು, ಜನನೀ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಎಲ್ಲಿ, ನಾರದ, ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನಾದ ನಹುಷನು ?

ನಾರದ—ಇನ್ನೇನು, ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಬಂದೇ ಬರುವನು, ದೇವೀ.

ಗೌರಿ—ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವಳು, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ಈಗ ಬರುವವರು ನಿಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯಲ್ಲ ದೇವೀ ; ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯನು ಬರುವನು ; ನಿಮ್ಮ ಜಾಮಾತನು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ—ಏನು ! ನನ್ನ ಕುಮಾರನು ಈ ಗೌರಿಯ ಜಾಮಾತನೇ !!

ನಾರದ—ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನಾದರೂ ಸರಿ ; ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾದರೂ ಸರಿ.

ಶಾರದೆ—ನನ್ನ ಮುಮ್ಮಗನು ಈ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಅಳಿಯನೇ ?

ನಾರದ—ನಿನ್ನ ಮುಮ್ಮಗನಾದರೂ ಸರಿ ; ನಿನ್ನ ಮಾವನಾದರೂ ಸರಿ.

ಗೌರಿ—ಏನು ! ನಹುಷನು ನನ್ನ ಜಾಮಾತನೇ !!

ನಾರದ—ನಹುಷನೆಂದರೂ ಸರಿಯೇ ; ನಿಮ್ಮ ಅಗ್ರಜ ವಿಷ್ಣುವೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ.

ಈಶ್ವರ—ಏನು, ಈ ಗೌರಿಯ ಅಗ್ರಜನೇ ನಹುಷನೇ ?

ನಾರದ—ಅಹುದು, ನಿನ್ನ ಭಾವವೈದನೇ ನಹುಷ.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಏನು ? ಈಶ್ವರನ ಭಾವವೈದನಾದ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಹುಷನೇ ? ಅವನೇ ಇವನಿಗೆ ಅಳಿಯನೇ !

ನಾರದ—ಅಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಜನಕ ವಿಷ್ಣುವೇ, ನಮ್ಮ ತಾತ ನಾರಾಯಣನೇ, ನಹುಷ.

ವಿಷ್ಣು—ಏನು ನಾರದ ? ನಾನೇ ನಹುಷನೇ !!

ನಾರದ—ಅಲ್ಲ, ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಕಾಂತನೇ ನಹುಷ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಛೇ, ಏನೆಂದು ಮಾತನಾಡುವೆ ; ನಾರದ—ಎಚ್ಚರ.

ನಾರದ—ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನೇ ನಹುಷ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀ—

ವಿಷ್ಣು—ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಲ್ಲಲೇಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ನಿಲ್ಲುವದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ; ನಿಮ್ಮ ಚಕ್ರವನ್ನೇ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶಾರದೆ—ನಮ್ಮ ಮುಮ್ಮಗನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೂ—

ಬ್ರಹ್ಮ—ನಾನೇ ? ನನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಕೊಡುವೆನು.

ಈಶ್ವರ—ನನ್ನ ಅಳಿಯನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು—

ಗೌಂ—ಇನ್ನೇನು ; ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಮಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚೇ ?

(ವಸಿಷ್ಠರೊಡನೆ ನಹುಷನು ಬರುವನು)

ವಸಿಷ್ಠ—ಹೋ ! ಹೋ !! ಕುಮಾರ, ನಹುಷ, ಇಗೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವರು ; ಮೈರಿ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಇದೇ ಶುಭಸೂಚನೆಯಲ್ಲವೆ ! ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಿವಂದಿಸು.

ಸರಸ್ವತಿ—ನನ್ನ ಮುಮ್ಮಗನಾದ ನಹುಷನೇ, ನೀನು ದುಂಡನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಪಡೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಇಗೋ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸು, ವಿಜಯಿಯಾಗು—
ನಹುಷ—ತಥಾಸ್ತು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಕುಮಾರ ನಹುಷ, ಶತ್ರುವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡು, ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ;
ಶಾರದೆ—ಪತಿಗೆ ಪತ್ನಿಯು ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಿರುವಳು, ಆಶೀರ್ವಾದ !!

ನಾರದ—ಈಕಾಲದ ಮಹಿಮೆಯೇ ಹಾಗೆ ; ಶಾರದಾದೇವೀ !!

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಅಲ್ಲವೇ, ಮಾವನಿಗೆ ಸೊಸೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬಹುದು ; ಪತಿಗೆ ಪತ್ನಿಯು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬಾರದೇನೇ ?

ವಿಷ್ಣು—ಕುಮಾರ, ನಹುಷ, ಈ ಚಕ್ರವನ್ನು ಧರಿಸು,

ನಹುಷ—ಆಜ್ಞೆ.

ಗೌರಿ—ಅಳಿಯನೇ-ನಹುಷಾ, ವಿರೋಧಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲು ; ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ
ಅನೇಕಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳು.

ಶಾರದೆ—ಅಳಿಯನೇ ನಹುಷಾ, ಎನ್ನುವದೇತಕ್ಕೆ ? ಗೌರಿ—ಅಣ್ಣನೇ ಮಾಧವ
ಎಂದೇ ಹೇಳಬಾರದೇ ?

ಈಶ್ವರ—ಅಳಿಯಂದಿರೇ, ಈ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ; ಆ ದುಂಡನನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಿ.

ನಹುಷ—ಆಜ್ಞೆ.

ವಸಿಷ್ಠ—ಇದೇನು ತಮ್ಮ, ನಾರದ, ನೀನು ವಿರಚಿಸಿರುವ ಈ ಲೀಲೆ !!

ನಾರದ—ಅಹುದು—ಆಗ್ರಜ, ಆ ದುಂಡನು ಜಗಮೊಂಡನು, ಬಲು ಭಂಡನು,
ಮಹಾ ಪ್ರಚಂಡನು, ಬರಿಯ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಯುವವನಲ್ಲ ; ಕೇವಲ ತ್ರಿಶೂ
ಲಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗುವವನಲ್ಲ ; ಬರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆದರುವವನಲ್ಲ ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೀಗೆ
ಮಾಡಿದೆನು ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯ ಪಾತಿ
ವ್ರತ್ಯದ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ, ಈ ನಹುಷನ ಬಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿರುವೆನು.

ವಸಿಷ್ಠ—ಯುಕ್ತ, ಯುಕ್ತ, ಸಾಧುನಾದ ಕಾರ್ಯ ; ಒಳ್ಳೆಯ ಯುಕ್ತಿ !! ಮುಂದೆ
ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿ ?

ನಾರದ—ಮಾಡುವದೇನು ; ನಹುಷನೂ ದುಂಡನೂ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ ; ನಾವು
ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ.

ವಸಿಷ್ಠ—ಏತಕ್ಕಾಗಿ ?

ನಾರದ—ನಹುಷನು ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ಬರುವನಷ್ಟೆ ! ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದ
ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಹುಷನಿಗೆ ಲಗ್ನಮಾಡಿಬಿಡುವ.

ವಸಿಷ್ಠ—ಅಯ್ಯಮಹಾರಾಜನನ್ನೂ ಆತನ ಪತ್ನಿ ಇಂದುಮತೀದೇವಿಯನ್ನೂ ಬರ
ಮಾಡಬೇಡವೇ ?

ನಾರದ—ಅವರನ್ನುಳಿದು ಕಾರ್ಯವೇನಿದೆ ? ಮೊದಲು ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು.

ವಿಷ್ಣು—ನಾರದ, ಮುಂದೆ ಏನು ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ ?

ನಾರದ—ಸರ್ವರೂ ಮರುಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಈ ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಜರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ—

ಗೌರಿ—ಅದೇನು, ವಿಚಾರ, ನಾರದ ?

ನಾರದ—ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯನ್ನು ಈ ನಹುಷನಿಗೆ ಧಾರಾ ಪೂರೈಕ, ವಹಿಸುವದಕ್ಕೆ.

ವಸಿಷ್ಠ—ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರೂ ಸೇರಿಬಂದು, ನನ್ನ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವರಲ್ಲವೆ ; ಇಂತಹ ಭಾಗ್ಯವು ಮತ್ತಾರಿಗೆತಾನೇ ಉಂಟು !! ಬನ್ನಿ ಸರಸ್ವರಾ—

ಶಾರದೆ—ಏನು ಲೀಲೆ ಇದು !

ಗೌರಿ—ಇದು ನಾರದನ ಲೀಲೆ !!

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ವಿಚಿತ್ರ ಲೀಲೆ ಇದು ; ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಲೀಲೆಗೂ ಮೀರಿದ್ದು !!!

ವಿಷ್ಣು—ಭಾವ—ಶಂಕರದೇವ, ಬಾಲಕ ಬ್ರಹ್ಮ, ಬನ್ನಿ—ಬನ್ನಿ.

ಈಶ್ವರ—ತಂಗೀ ಶಾರದಾ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ಎಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿ. (ಹೋಗುವರು)

ನಾರದ—ನಹುಷನೇ, ನೀನು ಇಷ್ಟೇ ಇರು ; ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು ಬಹುಶಃ ಬಂದಾಳು ; ದುಂಡನ ಸಂಹಾರಾನಂತರ ನೀನು ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವರಿದುರಿಗೆ, ನಾರದರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು. ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವೆನು, ಎಂದು ಹೇಳಬಿಡು.

ನಹುಷ—ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವೆನು.

ನಾರದ—ಆ ಬಾಲಕಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿ, ಹುಲ್ಲುಬಿಡುತ್ತಾ ಸಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಡಬೇಡ ; ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೀಯೆ, ಜೋಕೆ.

ನಹುಷ—ಇಲ್ಲ ನಾರದರೇ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮೋಸಹೋಗುವೆನೇ ?

ನಾರದ—ನೀನಾದರೇನು, ಯಾರಾದರೇನು, ಸುಂದರೀಮಣಿಯರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ಮರೆತು ನಿಜವದು ಲೋಕಸ್ವಭಾವ ; ಎಂತೆಂತವರಿಗೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀನ್ಯಾಮೋಹವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.

ನಹುಷ— ಬಹು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುವೆನು, ನಾರದರೇ.

ನಾರದ—ಈ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ; ಇದು ಈಗ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿದ ಅಸ್ತ್ರವು ; ಇದು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ ; ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮುಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇದು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕೊಡುವದು. (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ)

ನಹುಷ—ಆಜ್ಞೆ.

ನಾರದ—ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ. ನೀನು ನನ್ನ ಪನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನು

ಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಹುಡುಗಿಯ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಬಂದೀಯೆ, ಜೋಕೆ ; (ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಈ ವಿಷ್ಣುವೂ ಕೂಡ ನಾರದನ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಬಡದಾಸರು ಹಿಡಿಯುವ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ತಾನೂ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು ! ಗ್ರಹಚಾರವು ಬಂದರೆ ಆಗಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಯೇ ಆಗುವದು ! (ಹೋಗುವನು)

ನಹುಷ—ಆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ವಸಿಷ್ಠ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ನನಗೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವು ಯೋಗೋಪಸಂಹಾರಗಳನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇದಗಳನ್ನೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈಗ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಲಬ್ಧವಾದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಆ ದುಂಡನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವೆನು.

ಅಶೋ—ಎಷ್ಟುಕಾಲವಾಯಿತು? ನಾನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಹೀಗೆ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿ? ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ನಹುಷನನ್ನೇ ವರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು ; ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ನಹುಷನಲ್ಲೇ ನೆಟ್ಟ ಮನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅತನ ಆಗಮನವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ; ಆ ನನ್ನ ನಾಥನ ಸಮಾಗಮವು ಎಂದಿಗಾಗುವದೋ ! ದುಂಡನ ಸಂಹಾರವು ಎಂದಿಗೆ ಆಗುವದೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲ !!

ನಹುಷ—ದುಂಡನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾದು ನಿಂತಿರುವನು ; ನಹುಷನು, ಇಲ್ಲೇ—

ಅಶೋ—ಆಹಾ ! ಏನು ಕಾಂತಿ ! ಎಂತಹ ತೇಜಸ್ಸು ! ಈ ಮಹಾನುಭಾವನೇ ನನ್ನ ನಾಥನೇ !!

ನಹುಷ—ನಾನು ನಹುಷನು ; ನಿನ್ನ ನಾಥನಲ್ಲ.

ಅಶೋ—ತಾವು ನಹುಷನಾದರೆ ತಾವೇ ನನ್ನ ನಾಥರು ; ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾದದ್ದು. (ಆಲಿಂಗಿಸಲು ಬರುವಳು)

ನಹುಷ—ಹಾ—ಹಾ—ಮುಟ್ಟಬೇಡ; ಜೋಕೆ—ದೂರ ನಿಲ್ಲ.

ಅಶೋ—ಏತಕ್ಕೆ ? ನೀವು ನಹುಷನಲ್ಲವೆ ?

ನಹುಷ—ಆಹುದು, ನಾನೇ ನಹುಷನು.

ಅಶೋ—ಆದರೆ ನೀವೇ ನನ್ನ ನಾಥರು.

ನಹುಷ—ನಾನು ನಿನ್ನ ನಾಥನಲ್ಲ.

ಅಶೋಕ—ನಹುಷನೇ ನನ್ನ ನಾಥನು ; ನೀವೇ ನಹುಷನಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಾಥರೂ ನೀವೇ ; ನನ್ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಮನಶ್ಚಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಕಾಪಾಡಿ.

ನಹುಷ—ನಾನು ನಹುಷನೇ ಅಹುದು ; ಆದರೆ ನಿನ್ನ ನಾಥನು ಅಲ್ಲ.

ಅಶೋಕ—ಅದೇತಕ್ಕು ?

ನಹುಷ—ದುಂಡನ ಸಂಹಾರವಾದಮೇಲೆ ಈ ನಹುಷನು ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನ್ನ ನಾಥನು ಆದರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಅಶೋಕ—ನಾಥನಾದರೂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನೇತಕ್ಕು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ ?

ನಹುಷ—ಅಹುದು, ದುಂಡನು ಅಂತಹ ಪ್ರಚಂಡನು, ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯಕಾರ್ಯವಲ್ಲ.

ಅಶೋಕ—ದುಂಡನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವೇನಿದೆ ; ನನ್ನ ಶಾಪವೇ ಅವನನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ನಿರ್ದೀರ್ಘನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ; ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಾವು ಯುದ್ಧಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು ; ಆ ನೀಚನು ಸತ್ತೇ ಸಾಯುವನು. ಅವನು ಸತ್ತಮೇಲೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನಿದೆ ?

ನಹುಷ—ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರಾದ ವಾರ್ಧತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಒಪ್ಪಿ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾದ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರು ಒಪ್ಪಿ, ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ತಾತನಾದ ಸರಸ್ವತಿ ಬ್ರಹ್ಮರು ಒಪ್ಪಿ,—

ಅಶೋಕ—ಒಪ್ಪುವದೇನು, ಅವರನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು.

ನಹುಷ—ಇನರೀಕ್ಷರೂ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯುಂಟು,— ನನ್ನದು.

ಅಶೋಕ—ಅದೇನು ? ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ?

ನಹುಷ—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ, ಶಿವಭಕ್ತರ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ ಪರಸ್ಪರ ವೈರವನ್ನು, ಅಂತಃಕಲಹವನ್ನೂ, ವಿನಾಶವನ್ನೂ. ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಶಿವಭಕ್ತ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವ ಮಹನೀಯಳು ವೈಪ್ರೀತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡಿ, ಲೋಕ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಮಾಡುವಳೋ, ಅಂತಹವಳನ್ನೇ ನಾನು ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ವರಿಸುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವೆನು.

ಅಶೋಕ—ಈ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆನು.

ನಹುಷ—ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾರು ? ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪಿದರೇ—

ಅಶೋ—ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರೇ ಸಾಕ್ಷಿ ; ನಾನು ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ನನಗೆ ರೌರವಾದಿ ನರಕಗಳೇ ಉಂಟಾಗಲಿ.

ನಹುಷ—ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಲದು ; ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಆ ನಾರದ ಮಹಾ ಮುನಿವರರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕು ; ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವದಾದರೆ, ದುಂಡನ ಸಂಹಾರಾನಂತರ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವೆನು.

ಅಶೋ—ಆ ಮಹಾತ್ಮರೆಲ್ಲಿರುವರು ?

ನಹುಷ—ಅವರು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ವಸಿಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವರು.

ಅಶೋ—ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ಆ ಮಹಾಮುನಿವರನ್ನು ಕಂಡು, “ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಭಕ್ತ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ವೈರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವೆನು ” ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪೂರ್ವಕ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. (ಹೋಗುವಳು)

ನಹುಷ—ನನ್ನ ಈ ಏಕಾದಶಾವತಾರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಇದೇ ; ಹರಿಹರಾಭೇದವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರಡುವಿಕೆ ; ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಳು. ಇನ್ನು ಆ ದುಂಡನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದು ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದಿರುವದು. ಅವನು ಯಾವಾಗ ಬರುವನೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲ.

ದುಂಡ—(ಬಂದು) ಆ ಪಾಪಿಯಾದ ನಹುಷನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಚಂಡಾಲನೂ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯೂ ಆದ ನನ್ನ ಅಡಿಗೆಯವನು, ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು ; ಆ ನನ್ನ ವೈರಿಯಾದ ನಹುಷನು ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ನಂದನವನ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ನನ್ನ ದೂತರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ನೀಚನು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ; ಕತ್ತರಿಸಿ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ಶಾಂತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಗೆ ನಾನೇ ಪತಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಹುಷ—(ತನ್ನಲ್ಲಿ) ದುಂಡನು ರೌದ್ರಾವೇಶನಾಗಿ ಬಂದಿರುವನು. ಇವನಿಗೆ ಆಯುಃಪರಿಮಿತಿಯು ಮುಗಿದು ಬಂದಿದೆ.

ದುಂಡ—ಆ ಲಾವಣ್ಯದ ಗಣಿಯಾದ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಗೆ ನಾನೇ ಪತಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಹುಷ—ಆ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯ ಪತಿಯು ನಹುಷನು.

ದುಂಡ—ಏನು ? ಅಶೋಕಸುಂದರಿಗೆ, ದುಂಡನಲ್ಲವೆ ಪತಿ ?

ನಹುಷ—ದುಂಡನಲ್ಲ ; ದುಂಡನು ಮೈತ್ಯದೇವಿಗೆ ಪತಿ ; ನಹುಷನು ಅಶೋಕ

ಸುಂದರಿಯ ಪತಿ. ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು ನಹುಷನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುವಳು ;
ಆ ಮೃತ್ಯುದೇವಿಯು—

ದುಂಡ—ಛೇ,—ಅಧಮ, ನೀನಾರೋ ? ಹೀಗೆ ಬಗುಳುತ್ತಿರುವವನು ?

ನಹುಷ—ನೀನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಅವನೇ ನಾನು.

ದುಂಡ—ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವದು ನನ್ನ ವೈರಿಯನ್ನು.

ನಹುಷ—ಆದರೆ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ವೈರಿ.

ದುಂಡ—ಏನು ನೀನು ನನ್ನ ವೈರಿಯೇ ?

ನಹುಷ—ಅಹುದು, ವೈರಿ, ಶತ್ರು, ನಿನ್ನಭಾಗದ ಯಮ—

ದುಂಡ—ಛೇ—ಯಮನಲ್ಲ ; ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವವನು ; ನನಗೆ ಬೇಕಾದವನು ಆ
ನಹುಷ.

ನಹುಷ—ಆ ನಹುಷನೆಲ್ಲಿ ಬಂದನೋ ಹುಚ್ಚ !! ಈ ನಹುಷ !! ಇವನೇ ನಿನ್ನ
ವೈರಿ.

ದುಂಡ—ಸರಿ-ಸರಿ-ವೈರಿಯು ಸಿಕ್ಕಿದನು. ಎಲಾ ನೀಚ, ಇಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಆಶೆಯು
ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು ; ನಾನೇ ಧನ್ಯನು.

ನಹುಷ—ಸಂದೇಹವೇನು, ಈಗ ನಿನ್ನ ಆಶೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು ;
ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ .

ದುಂಡ—ಬಾರೋ—ರಣಹೇಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹರಟಬೇಡ—ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು ; ಈ
ಬಾಣವನ್ನು ತಡೆದುಕೋ. (ಬಿಡುವನು)

ನಹುಷ—ಇದು ನೋಡು, ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ, ಮತ್ತಾವುದೂ ಅಲ್ಲ ; ಇದನ್ನು ನೀನು
ತಡಿ ದುರಾತ್ಮ. (ಬಿಡುವನು)

ದುಂಡ—ಆ ಗೊಡ್ಡು ಹಾರುವನ ಅಸ್ತ್ರವೋ ಇದು ? ಆ ಬಡ ವೈದಿಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ
ಅಸ್ತ್ರ ; ಅವನ ಅಸ್ತ್ರವಾದಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು ; ಅವನಂತೆ ಅವನ
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೂ ಗೊಡ್ಡೆ ; ಬಡಹಾರುವನ ಅಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪರಾಕ್ರಮವು ಎಲ್ಲಿ
ಬರುವದು ? ಹೇಳು. ಆಯಿತೆ ! ನಿನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ! ಇಗೋ ನೋಡು-
ಹೀಗೆ ಮುರಿದುಹಾಕುವೆನು. (ಮುರಿಯುವನು)

ನಹುಷ—ಬಡ ಹಾರುವನಾದ ವಸಿಷ್ಠನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಜಗದ್ಧಯಂಕರ ಕ್ಷತ್ರಿಯ
ನಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು, ಗೆಲ್ಲಲಾರದೆ ಹಲ್ಲು ಬಿಟ್ಟನು. ವೃತ್ತಾಸುರನನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಲಾರದೆ, ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತಿಯಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು, ಬಡ ಹಾರುವ
ನಾದ ದಧೀಚಿಯ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ರಸಂ

ಚಕ್ಕೇ ಭಯಂಕರರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೀರರಲ್ಲಾ, ಬಡಹಾರುವನಾದ ಪರಶು
ರಾಮನ, ಗಂಡು ಗೊಡಲಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಹೋದರು. ದುರಹಂಕಾರ
ದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದ್ರರಾಜನನ್ನು, ಬಡಹಾರುವನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನು
ಏಕಾಪೋಶನವಾಗಿ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟನು. ದೇವಾದಿದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ,
ತ್ರಿಶಂಕುವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಒದ್ದು ತಳ್ಳಲು, ಬಡಹಾರುವನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾ
ಮಿತ್ರನು, ಪ್ರತಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಬಡಹಾರುವನಾದ
ದೇವಲನ ಶಾಪಕ್ಕಾಗಿ, ಹಾಹಾ ಹೂಹೂ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವರು, ಎಷ್ಟೋ
ಕೋಟಿವರ್ಷ, ಅನೆಯಾಗಿ, ಮೊಸಳೆಯಾಗಿ, ಬಿದ್ದಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ
ಉದ್ಧಾರವಾದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಹಾರುವರನ್ನು ಧೀಕ್ಯಾರಮಾಡುವ
ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸೀಳಬೇಡವೆ ? ಅಥವಾ, ಹೋಗಲಿ-ಈ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದ
ದಲೀ ನಿನ್ನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಂದುಬಿಡುವೆನು. ಬಾ (ಚುಚ್ಚುವನು)

ದುಂಡ—ಇದು ತ್ರಿಶೂಲವೊ ! ಆ ಹೇಡಿಶಂಕರನ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವೋ !! ರಾಕ್ಷಸರು
ಹೊಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಕದ್ದು ಒಡಿಹೋಗುವ ಅವನ ಆಯುಧಕ್ಕೆ,
ಇನ್ನೇನು ತಾನೇ ಶೌರ್ಯವಿಧೇತು ; ಇಗೋ ನಿನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲ, ಆಯಿತೆ ?
(ಕಿತ್ತಿಸೆಯುವನು)

ನಹುಷ—ಏನು ! ಇವನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುರಿದಿಟ್ಟನು, ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಕಿತ್ತು
ಬಿಡಿದನು. ಇನ್ನೇನುಮಾಡಲಿ ; ಇವನು ನಾಯುವದು ಹೇಗೆ ?

ದುಂಡ—ಆ ಹೇಡಿಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನು ನಂಬಿ, ಈ ರಣಧೀ
ರನ ಮುಂದೆ, ನೀನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದೆ ! ಆ ನೀಚರ ದುರ್ಬಲಾಸ್ತ್ರ
ಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಡೆದಾದರೂ ನಡೆಯುವವೆ ? ಎಲ್ಲೇ, ಬಿಡು—ಇನ್ನೇನು ಆ
ಹೇಡಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರವೊಂದು ಉಳಿದಿರುವದೇನೋ. ಅದನ್ನೂ
ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ನಹುಷ—ಇಗೋ, ಇದರಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಮರಣವೆಂದು ತೋರುವದು ; ಹಿಡಿ—
ದುರ್ಮಾರ್ಗಿ, ದುರಹಂಕಾರಿ. (ಚಕ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಈಗಲಾದರೂ ಸಾಯಿ,
ಪಾಪಿ.

ದುಂಡ—(ಕೈಲಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ) ಆ ಹಾ ಹಾ ಹಾ-ಏನು ಚಕ್ರ ! ಏನು
ಮಹಿಮೆ ! ಎಷ್ಟು, ಈ ಚಕ್ರದ ಅಟ್ಟಹಾಸ ! ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ದೈತ್ಯ
ರನ್ನು ಸಂಹಾರಮಾಡಿದ ಚಕ್ರವಿದು. ಎಲೋ ನಹುಷ, ಹೇಡಿ, ಆಯಿತೆ
ನಿನ್ನ ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರ ? ಇಗೋ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಹೇಗೆ ಗಿರಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರು
ವದು ನೋಡು. ಇವೆಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಂಕರನ್ನು
ಎಷ್ಟು ನಿಂದಿಸಿದರೂ ತೀರದು ; ಆಯಿತೆ ನಿನ್ನ ಅಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ; ಇನ್ನೂ
ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೋ ? ಇದ್ದರೆ ಆವೂ ಬಂದೇಬಿಡಲಿ, ಈಚೆಗೆ—ನೋಡಿ
ಯೇ ಬಿಡುವೆನು.

ನಹುಷ—ಇದೇನಿದು ಹೀಗಾಯಿತು ! ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮೇಲಾದವರು, ಅವರೊಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಸ್ತ್ರವೇ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಳಯವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲದು ; ಅಂತಹ ಮೂರು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳೂ, ಈ ನೀಚನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಫಲವಾದವಲ್ಲ ; ಈ ದುಷ್ಟನು ಇನ್ನಿಂತಹ ಪ್ರಿತಾಪಶಾಲಿ !! ಇವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಅವತಾರವೇ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವದಲ್ಲ ! ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಆಕರವಾಗುವದಲ್ಲ !

ದುಂಡ—ಏತಕ್ಕೆ ದುಃಖಿಸುವೆ ? ನೀನು ಹೇಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಾರೆ ; ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಅರೋಹಸುಂದರಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಶರಣಾಗತನಾಗು ; ಜೀವಸಹಿತ ಬಿಡುವೆನು—ನಹುಷ.

ನಹುಷ—ಈ ನೀಚನ ವಾಗ್ವಾಣವು ನನ್ನನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ನೋಯಿಸುತ್ತಿರುವದಲ್ಲ. (ಯೋಚಿಸಿ) ಆಹಾ ! “ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಾರಿಬಂದರೆ, ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಯುವದು ” ಎಂದು ನಾರದರು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು ; ನಿಶ್ಚಯ ಅಪತ್ಯಾಲ, ಆ ತಂಬೂರಿಯನ್ನೇ ಕೈಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. (ತಂಬೂರಿ ಎತ್ತುವನು)

ದುಂಡ—ಆಹಾಹಾಹಾ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಮೂಢ, ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದುಹೋದವೆಂದು, ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ, ಈ ಬಡನಾಸರ ತಂಬೂರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆಯೋ ? ಈ ಹಾರುವನ ತಂಬೂರಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದೋ ?

ನಹುಷ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರದನ ತಂಬೂರಿ ಇದು. ಬಡಹಾರುವರಿಗೆ ಪ್ರತಾಪವೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು ಜರಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಹಾರುವನ ಪ್ರತಾಪದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಈಗ ಈ ತಂಬೂರಿಯು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಡುವದು. ಇದೇ ನಿನ್ನಂತಹ ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತ್ರಿಯನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ; ಈ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತಡಿ ; ನಿನ್ನ ತಲೆಯು ಇದರಿಂದ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗದೆ ಹೋಗಲಾರದು. “ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮರೇ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿಯು ಇರುವದೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಈ ನೀಚನನ್ನು ಈ ತಂಬೂರಿಯು ಸಂಹರಿಸಿ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಿ. ” (ಹೊಡೆಯುವನು)

ದುಂಡ—ಹಾ—ಸತ್ತೆ—ಸತ್ತೆನು ; ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಸಾಯದಿದ್ದ, ಈ ಲೋಕೈಕ ವೀರನಾದ ದುಂಡನು, ಬಡಹಾರುವನಾದ ಬಡನಾರದನ ಈ ಬಡತಂಬೂರಿಯ ಬಡಿತಕ್ಕೆ ಬಡವಾಗಿ ಒಡಲನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ ! ಹಾ—ಸತ್ತೆ, ಎಲೆಲಾ ನಾರದ, ದಂದ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ ! ಏನು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ !! ಅಬ್ಬಬ್ಬ!!! (ಸಾಯುವನು)

ನಹುಷ—ಮಹಾತ್ಮನು—ನಾರದನು ; ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ತಿಲಕಪ್ರಾಯನು, ಲೋಕ ಮಾನ್ಯನು, ಈ ತಂಬೂರಿಯೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವು, ನಹುಷನ ಅವತಾರವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿದುದೇ ಈ ನಾರದರ ತಂಬೂರಿ ; ಮನೆಮನೆಗೂ ತಿರುಗುವ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾರದರು, ಶಿವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರೇ ಬಲ್ಲರು ; ನಾನೀಗಲೇ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, “ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ತಂಬೂರಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಲೋಕಕಂಟಕನಾದ ದೈತ್ಯನು ಮೃತನಾದನು ” ಎಂಬ ಶುಭ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು, ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಆಹಾಹಾ ! ನಾರದ ! ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತಮಹಿಮನು ನೀನು ! (ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರನೇಶ 5

[ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ]

(ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು, ಆಯು—ಇಂದುಮತಿ, ವಸಿಷ್ಠ—ಅರುಂಧತಿ, ನಾರದ, ಅಲೋಕಸುಂದರಿ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮುಷಿಜನರು ಇರುವರು.)

ನಾರದ—ಈ ವಿಧವಾದ ಸಂತೋಷಸಮಾರಂಭವು ಎಲ್ಲತಾನೇ ಉಂಟು ! ಆಗ್ರಜ—ವಸಿಷ್ಠ ?

ವಸಿಷ್ಠ—ನಾರದ, ಈ ಅನಂದಪ್ರದವಾದ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ, ಕಾರಣಕರ್ತನು ನೀನು, ಇದು ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ—ನಾರದನಲೀಲೆ, ಅಂದಮೇಲೆ ವಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ನನ್ನ ಮುಮ್ಮಗನಾದ ನಹುಷನು ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ?

ವಿಷ್ಣು—ನನ್ನ ಪುತ್ರನಾದ ನಹುಷನು ಬರದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಈಶ್ವರ—ಅವನಾದ ನಹುಷನು ಇಷ್ಟುಕಾಲವಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬರದೆ ನಿಂತಿರುವನು ?

ಅಲೋ—ನನ್ನ ಸಾಥನು ಇನ್ನೂ ಆ ಸೀತೆ ದುಂಡನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಲ್ಲವೋ ಹೇಗೋ.

ಅರುಂಧತಿ—ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನು ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೇನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಬರುವನು.

ಆಯು—ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವದಾದರೆ, ಇಂತಹ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಅವನ ಪುತ್ರನೇ ಸಂಜನಿಸಬೇಕು ; ಅಲ್ಪರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿ ಅನಂದಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ನಮಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಆ ನಹುಷನು, ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಕುಲವನ್ನೇ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಇಂದುಮತಿ—ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಪುತ್ರನಿಗಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ವ್ಯಥೆಯೆಲ್ಲವೂ, ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ, ಮಾಯವಾಗಿ, ನಾನು ಅನಂದಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿರುವೆನು.

ವಸಿಷ್ಠ—ಆ ನೀಚ ದುಂಡನನ್ನು ನಮ್ಮ ಕುಮಾರನು ಸಂಹರಿಸಿರಬಹುದು ? ಏತ ಕೈಂದರೆ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಅಸ್ತಶಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಗೋಪಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಬಹು ಅದ್ಭುತವೂ ಚಮತ್ಕಾರವೂ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವೆನು. ಈ ವಸಿಷ್ಠನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತನಾದ ಮೇಲೆ, ನಹುಷನು ಪರಾಜಿತನಾಗುವದೂ ಉಂಟೋ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ನನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ನಹುಷನು ಪಡೆದಿರುವಾಗ ಜಯವು ಸಿದ್ಧವೇ.

ವಿಷ್ಣು—ಒಂದುವೇಳೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವು ವಿಫಲವಾದರೂ, ನನ್ನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕೈಲಿ ಧರಿಸಿದಮೇಲೆ ಕೇಳಬೇಕೆ ?

ಈಶ್ವರ—ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ, ಚಕ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾರಿಬಂದರೆ, ಆ ನನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಅವನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ, ಮೈರಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲದೆ ಬರುವ ಪಾಪವಾದರೂ ಉಂಟೋ ?

ಸರಸ್ವತಿ—ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರು ಸರ್ವದಾ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರಲ್ಲವೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆ ಸರ್ವದಾ ಮಂಗಳವೇ.

ಪಾರ್ಥತಿ—ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೂ ಇದೆಯೆ ?

ನಾರದ—ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಅಹಂಕಾರಪಡುವಿರಿ ? ಶಾಂತರಾಗಿ, ನಹುಷನು ಬಂದರೆ, ಏನೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು ; ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸಕರೇ ಹೆಚ್ಚೋ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೇ ಹೆಚ್ಚೋ, ಶಿವಭಕ್ತರೇ ಅಧಿಕರೋ, ಸರಸ್ವತಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರೇ ಮೇಲೋ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರೇ ದೊಡ್ಡವರೋ, ಅಥವಾ ಗೌರೀ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರೇ ಮಾರಿದವರೋ—ಯಾವದಿದ್ದರೂ ಕಂಡುಬರುವದು.

ಸರಸ್ವತಿ—ಉಂಟೇ—ಉಂಟೇ—ಬ್ರಹ್ಮ ಸರಸ್ವತಿಗಳನ್ನು ನಂಬಿದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗುವರೇ, ಈ ತ್ರಿಲೋಕಸಂಚಾರಿಗಳಾದ ನಾರದರನ್ನು ಭಜಿಸಿದವರೇ ಮೇಲಾಗುವರು ; ನಾರದಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವವರೇ ದೊಡ್ಡವರು, ಆಹಾಹಾ—ಹಾ—ಎಲಾ ನಾರದ—!

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ವಿಷ್ಣುಲಕ್ಷ್ಮೀಯರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವದುಂಟೆ ; ಈ ತಂಬೂರಿದಾಸನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವವರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವರು, ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾರದರಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷ ! ಅಲ್ಲವೇ ನಾರದ ?

ಗೌರಿ—ಅಡ್ಡಿಯೇನು, ಗೌರೀಶಂಕರರನ್ನು ನಂಬಿದವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವದುಂಟೆ ? ಈ ತಂಬೂರಿ ಬಡದಾಸರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವವರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವರು, ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾರದರಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷ, ಅಲ್ಲವೇ ನಾರದರೇ—?

ವಸಿಷ್ಠ—ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಈ ನಾರದನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಬಲ್ಲವರೇ ಬಲ್ಲರು ! ಇವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಹಿಮೆಯು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದೀತು ?

ನಾರದ—ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿರು ಅಣ್ಣ, ಬೇಕಾದಂತೆ ಆಡುತ್ತಿರಲಿ. ನಹುಷನು ಬಂದರೆ, ಅವೇಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬೀಳುವದು.

ಅರುಂಧತಿ—ಅಗೋ ! ನಮ್ಮ ಕಂದನು ಬಂದೇಬಂದನು !!

ಆಯು—ಆಹಾ, ಈ ಮಂಗಳರೂಪನಾದ ಮಗನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ನಾನೇ ಧನ್ಯನು !

ಇಂದು—ನನ್ನ ಅನಂದವನ್ನು ನಾನು ವರ್ಣಿಸಲಾರೆನು !

ನಹುಷ—ಇಗೋ, ಇಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಹುಷನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು.

ಎಲ್ಲರೂ—ದೀರ್ಘಾಯುವಾಗು ! ವಿಜಯಿಯಾಗು ! ಮಂಗಳವನ್ನು ಪಡೆ !

ನಾರದ—ನಹುಷ—ದುಂಡನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆಯಾ ?

ನಹುಷ—ಅದ್ಭುತಮಹಿಮೆಯಾದ ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹವಿಧವೇಲೆ, ದುಂಡನೇ ಅಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಕೋಟಿದುಂಡರಾದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ; ಮಹಾನುಭಾವ, ನೀನು ಲೋಕಮಾನ್ಯನು, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ತಿಲಕಪ್ರಾಯನು, ಮಹಾತ್ಮನು, ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದವರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವದೂ ಉಂಟೋ ?

ನಾರದ—ಎಲ್ಲೇ ! ನನ್ನ ತಂಬೂಯನ್ನು ತಂದೆಯೋ, ಮರೆತು ಬಂದೆಯೋ ಮೊದಲು ಹೇಳು ?

ನಹುಷ—ನನಗೆ ಜೀವದಾನಮಾಡಿ, ವೈವಿಜಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ, ಈ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಮರೆಯುವಷ್ಟು ಮಾತೃದ್ರೋಹಿಯೇ ನಾನು ? ಇಗೋ—ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ವಸಿಷ್ಠ—ಏನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನ ? ಬಾಲಕ ನಹುಷ—

ನಹುಷ—ಆ ದುಂಡನೊಡನೆ ನನಗೆ ಘೋರವಾದ ಯುದ್ಧವೇ ಆಯಿತು—ತಂದೆ—

ಸರಸ್ವತಿ—ಮೊದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಗರ್ವವೇ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಕುಮಾರಾ—

ನಾರದ—ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸು, ಪಾಪ—ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಲಿ.

ನಹುಷ—ನಾನೂ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆನು.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಅಂದಮೇಲೆ ಚಕ್ರವನ್ನೂ, ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಭವವೇ ಬರಲಿಲ್ಲವೆನ್ನು.

ನಹುಷ—ಆ ದುಂಡನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿದು ಬಿಸಾಡಿದನು.
ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಲಜ್ಜೆಯಾಯಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ—ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನೇ ನಂಬಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಏನುಗತಿ !! ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ನಹುಷ—ಛೇದಿಸಿಯೇ ಇದ್ದೀತು, ದುಂಡನ
ಶಿರಸ್ಸನ್ನು, ಇಲ್ಲವೇ ?

ನಹುಷ—ಅಹುದು—ಚಕ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆನು ;

ವಿಷ್ಣು—ಚಕ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನಿದೆ ? ಘೋರ ದೈತ್ಯ
ರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಮೃತ್ಯುವೇ ಅಲ್ಲವೆ ನನ್ನ ಚಕ್ರ ?

ನಹುಷ—ಅಹುದು, ನಾನೂ ಹಾಗೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಚಕ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆನು.
ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಆಟದ ಬುಗರಿಯಂತೆ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು, ಆ ದುಂಡನು ಗಿರ
ಗಿರನೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದನು. ಆಗ
ನನಗೆ ಸಹಿಸಲಾರದ ಅವಮಾನವಾಯಿತು.

ಗೌರಿ—ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ, ಆ ಚಕ್ರಕ್ಕೂ, ಸ್ವಾರ್ಥನವಾಗುವಂತಹ, ಅಲ್ಪಬಲ
ನೇನು ಆ ದುಂಡನು ? ಅವನು ಮಹಾ ಪ್ರಚಂಡನು, ಅವನನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸು
ವದಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ತ್ರಿಶೂಲವೊಂದೇ, ಸಾರನಾದ ಆಯುಧ.

ನಹುಷ—ನಾನೂ ಆ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿದೆನು.

ಈಶ್ವರ—ಅಹುದು—ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು, ತಕ್ಷಣವೇ ಗತಪ್ರಾಣನಾಗಿ ಭೂ
ಮಿಗೆ ಬಿದ್ದನಷ್ಟೆ—ಆ ನೀಚನು ?

ನಹುಷ—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಹಾಗೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಚುಚ್ಚಿದೆನು ; ಆದರೆ ಆ
ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಮುರಿದು ಪುಡಿಪುಡಿಮಾಡಿ ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟೆನು ;
ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ—

ಆಯು—ಆಹಾಹಾ ! ಆ ನೀಚನು ಇನ್ನೆಂತಹ ಸಾಹಸ ! ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ತಗ್ಗದೆ,
ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಕ್ಕೂ ಬಗ್ಗದೆ, ತ್ರಿಶೂಲಕ್ಕೂ ಕುಗ್ಗದೆ, ಹೋದನಲ್ಲವೆ—
ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ—!!

ವಸಿಷ್ಠ—ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಅವನು ಸತ್ತಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲವೆ
ನಹುಷ ?

ನಹುಷ—ಬ್ರಹ್ಮನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರವೇ ಮುಗ್ಗರಿಸಿತು,
ಶಂಕರನ ತ್ರಿಶೂಲವೇ ವಿಫಲವಾಯಿತು ; ಅಂದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರ
ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಏತಕ್ಕೆ ಅವನು ಅವಮಾನವನ್ನು ತರಲಿ ಎಂದು,
ನಾನು ಅವುಗಳ ಕಂತೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲೇ ಇಲ್ಲ, ತಂದೆ—

ಆಯು—ಆದರೆ ನೀನು ಆ ದುಷ್ಟನಾದ ದುಂಡನ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದೆ, ಮಗು ?

ನಹುಷ—ಈ ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು, “ ನನ್ನ ಪತಿವ್ರತಾಪ್ರಭಾವವೇ ಅವನನ್ನು ನಿರ್ವೀರ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲದು, ನೀವು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನೊಡನೆ ಯು ದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತರೂ ಸಾಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು ; ಆ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅಶೋಕಸುಂದರಿಯು ನಿಜವಾದ ಪತಿವ್ರತೆಯೇ ಆದರೆ, ಆ ಪಾತಿ ವ್ರತ್ಯ ಬಲವಾದರೂ ದುಂಡನನ್ನು ಬಲರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದೆ, ಎಂದುಕೊಂಡೆನು.

ಆರುಂಧ—ಏನಾಯಿತು—ಆಗ ?

ನಹುಷ—ಆಗುವದೇನು, ಅವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ತೇಜೋಹೀನನಾಗಿ, ಬಲರಹಿತ ನಾಗಿ, ಮಂಕುಹಿಡಿದವನಂತೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟನು ; ಗರುಡ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದಮೇಲೆ ಘಟಸರಪ್ಪವು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ.

ಇಂದು—ಆಹಾ ! ಎಂತಹ ಪ್ರತಾಪವಿದೆ ! ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದಲ್ಲಿ !!

ಸರಸ್ವತಿ—ಪತಿವ್ರತಾಪ್ರಭಾವವು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮೀರಿತಲ್ಲ !!

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಪತಿಭಕ್ತಿಯು ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತಲ್ಲ ! ಅಶ್ವತ್ಥ !!

ಗೌರಿ—ಶಿವಶಕ್ತಿಗೂ ಮೀರಿಹೋಯಿತೆ, ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯರ ಪತಿವ್ರತಾಪ್ರಭಾವ !!

ವಸಿಷ್ಠ—ಅಡ್ಡಿಯೇನು, ಪತಿವ್ರತೆಯು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದವಳು, ಪತಿವ್ರತೆ ಯರ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾವುದು ?

ನಾರದ—ಅನಸೂಯಾದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ವ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬಂದಿ ರುವ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಗೂ, ನಾವು ಏನು ಸುವದೇಸಿದೆ ? ಅಣ್ಣ—ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ದಾರೆ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಪ್ರಭಾವವೇನೆಂಬುದನ್ನು ; ಅನುಭವವೇ ಇದೆ, ಇವರಿಗೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ—ಭೀ—ನಾರದ—ಅವಳನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹಂಗಿ ಸುವದೇತಕ್ಕೆ ? ನೀನೇನು ಕಾಣೆಯಾ ? ಪತಿವ್ರತಾಪ್ರಭಾವವನ್ನು ; ನೀನೂ ಬಲ್ಲೆಯಷ್ಟೆ !!

ವಿಷ್ಣು—ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪತಿಯೊಡನೆ ಅನೇಕ ಕಾಲ ಸಂಸಾರಮಾಡಿದ ಈ ನಾರದನು ಕಾಣನೇ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದಮಹಿಮೆಯನ್ನು ? ಅವನಿಗೆ ಅನುಭವ ವೇ ಉಂಟು. ಪತ್ತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದನಷ್ಟೆ !!

ಈಶ್ವರ—ಅರವತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸಿದ್ದು ಏನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಷ್ಟವೇ ! ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರೆತುಹೋದೀತೆ ?

ವಸಿಷ್ಠ—ಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರ, ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರ, ಶಿವಮಂತ್ರಗಳೊಂದಕ್ಕೂ ವಶನಾಗದೆ
ಮೇಲೆ, ಆ ದುಂಡನು, ಸಂಹಾರನಾದುದು ಯಾವದರಿಂದ, ನಹುಷ ?

ನಾರದ—ಹೇಳು—ನಹುಷ—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಮಹಾಮಂತ್ರವು ಯಾವುದು ?

ಆ ದುಂಡನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರ ? ಇವರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಲಿ—ಪಾಪ—
ನಹುಷ—ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ, ಹೇಳಿದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ,
ಬೇಕಾಗುವದು !!

ಸರ್ವರೂ—ಇಲ್ಲ—ಇಲ್ಲ—ಹೇಳು, ನಾಚಿಕೆ ಏಕೆ ? ಕೇಳುವ.

ನಹುಷ—ಕಡೆಗೆ ಅವತ್ಮಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವನೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಉಳಿಸಿ, ಮೈರಿಯನ್ನು
ಗೆದ್ದು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದು, ಒಂದೇಒಂದು ಮಂತ್ರ,
ಅದೇ ದಿವ್ಯನಾದ ಮಂತ್ರ, ಸಾರನಾದ ಮಂತ್ರ.

ವಸಿಷ್ಠ—ಅದಾವುದು ?

ನಹುಷ—ಅದೇ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ನಾರದರ ಮಂತ್ರ ; ನಾರದಮಂತ್ರದಿಂದ
ದಲೇ ನಾನು ಜೀವಿಸಿ ಬಂದೆ.

ಆಯು—ಆ ನಾರದಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾವ ಅಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ, ನಹುಷ ?

ನಹುಷ—ಇಗೊ, ಇದೆ—ಆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ, ಮೈರಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಅದ್ಭುತವಾದ
ಅಸ್ತ್ರ !! (ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವನು)

ಸರಸ್ವತಿ—ಏನು ! ಇದೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಇದೇಯೋ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ?

ಗೌರಿ—ಈ ತಂಬೂರಿಯೇ !! ಇದೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವೇ ?

ಬ್ರಹ್ಮ—ನಾರದಮಂತ್ರವನ್ನು ಈ ತಂಬೂರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆಯೋ ?

ವಿಷ್ಣು—ಸೇರಿಸಿ, ಈ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ದುಂಡನ ಶಿರಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೊಡೆ
ದೆಯೋ ?

ಈಶ್ವರ—ಅದರಿಂದ ಆ ದುಂಡನು ಮೃತನಾದನೋ !!

ನಹುಷ—ಸಂದೇಹವೇನು, ಮೃತನಾದುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ—

ನಾರದ—ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯು ಬುರುಡೆ ಏನಾದರೂ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಹೋಯಿ
ತೇನವ್ವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ! ಈ ಅನಾಂತರದಲ್ಲಿ—

ನಹುಷ—ಇಲ್ಲ ದೇವ, ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಹೋದದ್ದು, ತಮ್ಮ ತಂಬೂರಿಯು
ಬುರುಡೆಯಲ್ಲ ;

ವಸಿಷ್ಠ—ಆ ನೀಚನಾದ ದುಂಡನ ತಲೆಯು ಬುರುಡೆ, ಅದೇ, ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ
ಹೋಗಿರಬೇಕು.

ಸರ್ವರೂ—ಅಶ್ವತ್ಥಾ ! ಪರಮಾಶ್ವತ್ಥಾ !! ಈ ನಾರದನ ಲೀಲೆ !!!

ನಾರದ—ಕಟಾಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಹೇಗಿದೆ—ನನ್ನ ಲೀಲೆ ? ಎಂಬುದನ್ನು. ಪತ್ನಿಯ ರಿಂದೊಡಗೂಡಿ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ, ನೀವೂ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರಲ್ಲವೆ ; ಈಗ ನೋಡಿದಿರಾ, ಈ ತಂಬೂರಿಯ ದಾಸನ ಲೀಲೆ ; ಇದಿರಲಿ—ಆಗಲಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ, ಏತಕ್ಕೆ ವೃಥಾ ಕಾಲಹರಣ ?

ವಸಿಷ್ಠ—ಏನಾಗಬೇಕು, ಮುಂದೆ—ನಾರದ ?

ನಾರದ—ನಹುಷನೇ, ಬಾ ಹೀಗೆ ಬಾ, ಈ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಈ ದಿವ್ಯ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸು ; ನನಗಾಗಿ ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರುವೆ ; ಒಂದು ರತ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು.

ನಹುಷ—ಆಜ್ಞೆ. (ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನು)

ನಾರದ—ಅಶೋಕಸುಂದರೀ, ಸಾಧ್ವೀಮಣಿ—ಬಾ, ನೀನು ಬಂದು ಈತನ ಪಾಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು. ಎಲ್ಲಿ-ಬನ್ನಿ-ಯಾರು ? ಧಾರೆ ಎರೆದುಕೊಡುವವರು ? ಪಾರ್ವತೀದೇವೀ, ಶಂಕರ, ಬನ್ನಿ—ಹೀಗೆ ಬಂದುನಿಲ್ಲಿ ; ವಧುವಿನ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ.

ಸರಸ್ವತಿ—ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ, ನಾರದ ?

ಪಾರ್ವತಿ—ಶಾರದಾ, ನಿನ್ನ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲವೇ ?

ನಾರದ—ವರನ ಕಡೆಯವರು ಯಾರು ಬನ್ನಿ—ವರನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ ; (ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಈಗ ಬರಲಿ, ಯಾರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದೆ ನೋಡುವ, (ಪ್ರಕಾಶ) ಬನ್ನಿ ಮತ್ತೆ, ಬೇಗ ಬೇಗ, ಗಂಡಿನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು.

ವಿಷ್ಣು—ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು ಈ ನಹುಷನು ; ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕುಮಾರನೇ ಸರಿ ; ನಾನೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ; ಆದರೂ ಈ ನಾರದನು ಏನು ಕುಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಿ ಮಾನವನ್ನು ಕಳೆಯುವನೋ ಕಾಣೆನು ; ಇರಲಿ (ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವರು)

ಆಯು—ಇದೇನಿದು, ಹೀಗುಂಟೇ ! ನಾನೆಷ್ಟೋ ವ್ರತ, ದಾನ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು, ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪುತ್ರನು. ಈ ನಹುಷನು ; ಈ ಇಂದುಮತಿಯು ನವಮಾಸಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪ್ರಸವಿಸಿದ ಮಾತಿಯು ; ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. (ನಿಲ್ಲುವರು)

ವಸಿಷ್ಠ—ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ, ಈ ವಿಚಿತ್ರ ! ಅಂಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಸೃಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕೇ, ಈ ವಿಷ್ಣುವು ಜನಕನಾಗಿ ಬಿಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ ; ಪ್ರಸವಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಈ ಆಯು ಇಂದುಮತಿಯರು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾಗಿ ಬಿಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ ; ಎಳೆಯ

ಶಿಶುವನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು, ಸಲಹಿ, ದೊಡ್ಡವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿದ ನಾನೇ, ನಿಜವಾದ ಜನಕನು ? ಈ ಅರುಂಧತಿಯೇ ಇವನ ಜನನೀ ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೇ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕವರು. (ನಿಲ್ಲುವರು)

ಬ್ರಹ್ಮ—ಇದೇನು ಈ ವಿಚಿತ್ರ ನಾರದ ! ಒಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಯ್ಯ, ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳು !

ಸರಸ್ವತಿ—ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜನಿಸುವ ಶಿಶುಗಳಿಗಾದರೆ, ಲೋಕರೂಢಿಯಂತೆ ಒಬ್ಬನು ತಂದೆ, ಒಬ್ಬಳು ತಾಯಿ ; ಇವನಿಗೇನು ಈ ನಹುಷನಿಗೆ ; ಮೊದಲೇ ದೇವಾಂಗನೆಯಾದ ಉರ್ದ್ವಶಿಯ ಸಂತತಿಯವನು ! ಅವಳೋ, ಆ ಇಂದ್ರನ ವಾರಾಂಗನೇ, ಅಂದಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು ? ಆಗಲಿ-ನಾರದ, ನೀನು ತಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆ ? ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದವನು ತಾನೇ ಈ ನಹುಷನು ? ಇವನ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣನು ನೀನೇ ; ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನೂ ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯೇ, ಬಾ ಹೀಗೆ ಬಾ, ಬಂದು ನಿಲ್ಲು. ಇವರ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ನೀನೂ—

ಬ್ರಹ್ಮ—ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ಶಾರದ. ಇವನೇನೋ ತಾನೇ ಬಂದು ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು ; ಆದರೆ “ ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಾನೋರ್ವನೇ-ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ, ಇವರೊಲ್ಲರೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಒಂಟಿಯಾಗುವೆನಲ್ಲ ” ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಸರಸ್ವತಿ—ಇವನಿಗೇನು ? ಇವನ ತಂಬೂರಿಯೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಪತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದವಾದ ವಸ್ತು. ಬಾ ನಾರದ, ಬಾ ಸಂದೇಹವೇತಕ್ಕೆ ?

ನಾರದ—ನಹುಷ—ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಪುತ್ರನಯ್ಯ ನೀನು ! ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ, ಎಷ್ಟು ಜನರಪ್ಪಾ ನಿನಗೆ ಅಪ್ಪಂದಿರು ! ಎಲ್ಲರೂ, ನನ್ನಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು, ನನ್ನಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು, ತನ್ನಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು, ಇವನು ನನ್ನ ಪುತ್ರನು, ನನಗೆ ಆದವನು, ಹೀಗೆ-ಹಾಗೆ ಎಂದು, ನೀನೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನಿಗೆ ನೂರಾರು ಜನಜನಕರು ಬಾಧ್ಯರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವರಲ್ಲ !! ಓರ್ವ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಓರ್ವನೇ ಜನಕನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯಾಸಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ನೂರಾರು ಜನಜನಕಂದಿರು ನನಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತನಾದ ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಅದೃಷ್ಟ ! ಈಗ ಯಾರು ನಿಜವಾದ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ನೀನೇ ಹೇಳು ? ಅಥವಾ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಜನಕರೇ ಅಹುದೋ ? ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳು, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಲಿ.

ನಹುಷ—ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಬಾಲಕನಾದ ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿ ? ಹಿರಿಯರು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು, ನನ್ನ ಜನಕನು ಇವನೇ ಎಂದು ಯಾವ ಬಾಲಕನು ತಾನೇ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲನು ? ಹಿರಿಯರಾದವರು ಈತನು ನಿಮ್ಮ ಜನಕನು,

ಈಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಜನನಿಯು, ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟುಮೇಲೆಯೇ, ಮಕ್ಕಳಾ ದವರು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ನಾರದ—ನ್ಯಾಯ—ನೀನು ಹೇಳುವದು, ತನ್ನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರು ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಯಾವ ಮಕ್ಕಳೂ ತಾವೇ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಿನಗೆ ಹಿರಿಯರು ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವಿ ? ನಾನು ನಿನಗೆ ಹಿರಿಯನಲ್ಲವೆ ? ನಾನೇ ಹೇಳಲೆ ನಿಮ್ಮ ಜನನೀಜನಕರಾರಂಬುದನ್ನು ?

ನಹುಷ-ತಾವೇನೋ ನನಗೆ ಹಿರಿಯರೇ, ಆದರೆ ತಮಗೂ ಹಿರಿಯರಿರುವರಲ್ಲ-ಇಲ್ಲಿ.

ನಾರದ—ನನಗೆ ಹಿರಿಯನು ವಸಿಷ್ಠನು, ಅವನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗಬಹುದೋ ?

ನಹುಷ—ಅವರ ಜನಕನೂ ಒಬ್ಬನಿರುವನಲ್ಲವೆ, ಆತನಿಗೂ ಹಿರಿಯ ?

ನಾರದ—ವಸಿಷ್ಠರ ಜನಕನು ಯಾರು, ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ—ಅವರು ಹೇಳಬಹುದೇನು ?

ನಹುಷ—ಅವರ ಜನಕನೂ ಒಬ್ಬ ನಿರುವನಲ್ಲವೆ, ಆತನಿಗೂ ಹಿರಿಯ ?

ನಾರದ—ಒಹೋ ಬ್ರಹ್ಮನ ಜನಕನು ವಿಷ್ಣುವು ; ಆತನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗಬಹುದೋ ?

ನಹುಷ—ಆತನಿಗೂ ದೊಡ್ಡವರಿಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ; ಆ ವಿಷ್ಣುವೇನು-ನಾನೇನು ?

ನಾರದ—ಅವರಾರು ಹೇಳು ? ಅವರನ್ನೇ ಬರಮಾಡುವ.

ನಹುಷ—ನಮ್ಮ ವಂಶವು ನಾರಾಂಗನೆಯ ವಂಶವೆಂದು ಈ ಶಾರದಾದೇವಿಯರು ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿರುವರಷ್ಟೆ.

ನಾರದ—ಯುಕ್ತ, ನಿಮ್ಮ ಜನಕನು ಆಯು ; ಆಯುವಿನ ಜನನಿ—ಆ ಊರ್ದಶಿ ; ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ—ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ವಿಷ್ಣುವು, ನಿನಗೆ ಅಜ್ಜಿಯಾಗುವ ಊರ್ದಶಿಗಿಂತಲೂ, ಹೇಗೆತಾನೇ ಹಿರಿಯನಾದಾನು ! ಆಗಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ನಿಂತಿರಿ, ಈ ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಆ ಊರ್ದಶಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು)

ಲಕ್ಷ್ಮೀ—ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು, ಈ ನಾರದನು ! ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೇ ನನ್ನ ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು !

ಬ್ರಹ್ಮ—ನಮ್ಮ ಜನಕನನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಮುಮ್ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು !

ವಸಿಷ್ಠ—ನಮ್ಮ ತಾತನನ್ನೇ ನನ್ನ ಸುತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು !

ಗೌರಿ—ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಜನನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಜಾಮಾತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು !

ಈಶ್ವರ—ನನ್ನ ಭಾವವೈದನೇ ಅಳಿಯನಾದನು !

ಆಯು—ನಮ್ಮ ಜನನಿಯು ಊರ್ದಶಿ ; ಆಕೆಯ ಜನಕನು ಈ ವಿಷ್ಣುವು, ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನು—ಆ ಅಜ್ಜನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ನನಗೆ ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿಯೂ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಊರ್ದಶಿಗೆ ಮುಮ್ಮಗನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮಾಡಿದನು !

ಇಂದು—ವಿಷ್ಣು ಚಮತ್ಕಾರ ! ಈ ನಾರದರದು !

ಅರುಂ—ಎನು ವಿಚಿತ್ರವ್ಯಾಪಾರ, ಈ ನಾರದರದು !!

ನಾರದ—(ಬಂದು) ಅಮ್ಮಾ-ಊರ್ದಶೀ-ಇಗೋ, ಇಲ್ಲಿರುವವರಾರು ನೋಡು, ನಡೆದಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿರುವೆನಷ್ಟೆ ; ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವೆಯೋ ನೋಡು ; ನಾರದನೇನೋ ನಾನು ಕಲಹ ಪ್ರಿಯನೇ ಆದೆನಲ್ಲ ; ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ. ಮಹಾ ಮಾತೆ ; ಊರ್ದಶೀ—

ಊರ್ದಶಿ—ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿಗಳೇ ಆಗಿರುವಾಗ, ವಾರಾಂಗನೆಯರೆಂಬ ದೂಷ್ಯನಾದ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ನಾನು ಮಾಡುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು, ಈ ಸತ್ಪುಲ ಪ್ರಸೂತರು ಅಭಿನಂದಿಸುವರೇ ? ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವೆನು ; ನನ್ನದು ಒಂದೇ ಮಾತು, ವಾರಾಂಗನೆಯರಿಗೆ ಅವರಿವರೆಂಬ ಭೇದವೇ ಇಲ್ಲ, ಈ ನಹುಷನೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆತ್ಮನು ವಿಷ್ಣು, ಅವನೊಬ್ಬ ಜನಕನು ; ದೇಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವಳು ಇಂದುಮತಿ, ಅದರಿಂದ ಆಯು ಒಬ್ಬ ಜನಕನು ; ಆ ದೇಹವನ್ನು ಪರಿಪೋಷಿಸಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟವರು ವಸಿಷ್ಠರು, ಅವರೊಬ್ಬರು ತಂದೆ ; ಈ ನಹುಷನನ್ನು ದುಂಡನ ಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿದವರು ತಾವು, ತಾವೂ ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯೇ ; ಒಬ್ಬನೇ ಜನಕನು ನಿಂತು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿರುವಿರಿ ; ಎಲ್ಲರೂ ಇವನಿಗೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಲ್ಲೇ, ಅಶೋಕಸುಂದರಿ, ಮಾಲೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಈ ನಹುಷನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸು—

[ಅಶೋಕಸುಂದರಿ ಮಾಲೆಹಾಕುವಳು—ನಾಡ್ಯಗಳಾಗುವವು]

ನಾರದ—ಮಹಾಸಂತೋಷ ! ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಚಿರಂಜೀವಿಗಳಾಗಲಿ ! ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಈ ನಾರದನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾರದನು ಸರ್ವರಿಗೂ ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವನು.

ಊರ್ದಶಿ—ಇಷ್ಟು ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತಾವು ನಡೆಸಿದ್ದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ?

ನಾರದ—ಹರಿಗೂ ಹರನಿಗೂ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ; ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಹೋದರರಂತಿದ್ದು ಐಕಮತ್ಯದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲೇ—ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ! ಸರ್ವರಿಗೂ ಹರಿಹರರು ಮಂಗಳವನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

ಸರ್ವರೂ—ತಥಾಸ್ತು-ಮಂಗಳಮಸ್ತು—(ಎಲ್ಲರೂ ಮಂಗಳವನ್ನು ಪಾಡುವರು)

—:0:—

ಸಮಾಪ್ತವು

